

ASIAN INFRASTRUCTURE
INVESTMENT BANK

“Avtoyulinvest” agentligi
Avtomobil Yo‘llari Qo‘mitasi huzurida

MANFATLI TOSHALARNI QO'SHILISH REJASI

LOYIHA: **Buxoro yo‘l tarmog‘ini yaxshilash loyihasi, 1-bosqich.**

TOPSHIQ: ***Qoraqalpog‘iston va Xorazm mahalliy avtomobil yo‘llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi uchun ekologik va ijtimoiy boshqaruvni rejalashtirish asoslarini tayyorlash.***

SHARTNOMA: **KKLRNP/LCS/01**

Rhythm Plus
Consulting Company

bilan qo'shma korxonada

ESMPFNI TAYYORLASH
QORAQALPOG'ISTON VA XORAZM MAHALLIY YO'LLARI TARMOQLARINI
REQONTURISH LOYIASI

MANFATLI TOSHALARNI QO'SHILISH REJASI

**Qoraqalpog'iston va Xorazm mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini
rekonstruksiya qilish loyihasi**

Versiya 4

2025 yil 1 iyun

HISOBOT ISHLAB CHIQARISH YOZISH

Loyiha nomi: Qoraqalpog'iston va Xorazm mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi uchun ESMPFni tayyorlash

Loyiha raqami: P000313-UZB/BRNIP-2

Hisobot nomi: Qoraqalpog'iston va Xorazm mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi bo'yicha manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (SEP)

Qayta ko'rib chiqish tarixi

Versiya	Sana	Tayyorlagan shaxs	Modifikatsiya
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi	2024 yil 29 avgust	Olga Vohidova-Mordovina	
Tahrir 1	2024 yil 31 oktyabr	Olga Vohidova-Mordovina	Yangi loyiha ma'lumotlariga ko'ra yangilangan
Tahrir 2	2024 yil 26 noyabr	Olga Vohidova-Mordovina	AIIB sharhlariga ko'ra yangilangan
Yakuniy SEP	2025 yil 10 fevral	Olga Vohidova-Mordovina	Yakuniy versiya
Tahrir 3	2025 yil 1 iyun	Olga Vohidova-Mordovina	Loyiha o'zgarishlariga muvofiq yangilanadi

MAZMUNI

KIRISH; QISQA UMUMIY MA'LUMOT	8
1. Loyiha haqida ma'lumot va tavsif.....	11
2. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish maqsadlari	17
3. Qoidalar va talablar	17
3.1 Milliy talablar	17
3.2 Xalqaro talablar.....	20
3.2.1 AIIB Ekologik va ijtimoiy asoslari	20
3.2.1.1 Atrof-muhit va ijtimoiy siyosat	20
3.2.1.2 Ekologik va ijtimoiy standartlar	20
4. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo'yicha oldingi faoliyatlar sarhisobi	21
5. Rol va mas'uliyat	24
6. Manfaatdor tomonlarni aniqlash va tahlil qilish.....	26
6.1 Manfaatdor tomonlar xaritasini tahlil qilish	29
7. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish dasturi	37
7.1 Axborotni oshkor qilish uchun taklif qilingan strategiya	43
7.2 Zaif / noqulay guruhlar yoki shaxslar nuqtai nazarini birlashtirish uchun taklif qilingan strategiya	43
7.3 Kichik loyiha ES asboblarini oshkor qilish	43
8. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi.....	44
8.1 GRMning maqsadi va ko'lami	44
8.2 Shikoyatlar ma'lumotlar bazasini yuriting va PMO darajasida shikoyatlarni boshqarish bo'yicha hisobot bering.....	45
8.3 GRMning institutsional tuzilishi.....	46
8.4 Shikoyatlarni ko'rib chiqish bo'yicha asosiy shaxslar	46
8.5 Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi tavsifi.....	47
8.6 Ishchi GRM	52
8.7 Genderga asoslangan zo'ravonlik shikoyatlari bo'yicha GRM	53
8.8 AIIB loyihasidan ta'sirlangan xalq mexanizmi.....	54
8.9 Oshkoralik va jamoatchilikni xabardor qilish.....	55
9. Monitoring va hisobot.....	55
9.1 Hisobot.....	56
11. Qo'shimchalar	58

Raqamlar ro'yxati

1-rasm: Qoraqalpog'iston Respublikasining mavjud avtomobil yo'llari va loyiha hududining joylashuvi.....	15
2-rasm: Xorazm viloyatining mavjud yo'llari va loyiha hududining joylashuvi	16
Shakl 3 Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmining tuzilishi	48
4-rasm Shikoyat va murojaatlar bilan ishlash sxemasi	52

Jadvallar ro'yxati

1-jadval Xulosa konsultatsiyalar ESMPFni tayyorlash jarayonida o'tkazildi.....	22
2-jadval SEPni amalga oshirishdagi rol va majburiyatlar (qurilish bosqichi).....	24
3-jadval Aniqlangan loyiha manfaatdor tomonlari	27
4-jadval Manfaatdor tomonlarning ahamiyati va ishtiroki talabi.....	29
5-jadval Manfaatdor tomonlarning tahlili va ta'siri	30
6-jadval Manfaatdor tomonlar profili va ta'sir xaritasi	31
7-jadval Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi.....	40
8-jadval Asosiy ko'rsatkichlar monitoringi	56
9-jadval Hisobotlar konspekti	57

Qisqartmalar ro'yxati

AIIB	Osiyo infratuzilma investitsiya banki
AYA	Avtoyulinvest agentligi
LRNRP	Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
DD	Batafsil dizayn
EA	Ijrochi agentlik
EkoStandart	"Ekostandart Ekspert" MChJ
E&S	Ekologik va ijtimoiy
ESMPF	Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruvni rejalashtirish asoslari
EIA	Atrof-muhitga ta'sirni baholash
EIS	Atrof-muhitga ta'sir bayonoti
ESP	Ekologik va ijtimoiy siyosat
ESIA	Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash
ESP	Ekologik va ijtimoiy siyosat
ESMP	Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi
ESMS	Ekologik va ijtimoiy boshqaruv tizimi
ESS	Ekologik va ijtimoiy standart
FS	Texnik-iqtisodiy asoslash
GBV	Genderga asoslangan zo'ravonlik
GOU	O'zbekiston Respublikasi hukumati
GRC	Shikoyatlarni ko'rib chiqish komissiyasi
GRM	Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi
HS	Salomatlik va xavfsizlik
HSP	Salomatlik va xavfsizlik rejalari
IA	Amalga oshiruvchi agentlik
IFC	Xalqaro moliya korporatsiyasi
KK loyihasi	Qoraqalpog'iston va Xorazmda mahalliy avtomobil yo'llari tarmog'ini rekonstruksiya qilish
NNT	Nodavlat tashkilot
OHS	Operatsion salomatlik va xavfsizlik
PMO	Loyiha boshqaruv idorasi (PMO)
CSC	Qurilish nazorati bo'yicha maslahatchi
PPM	Loyihadan ta'sirlangan xalq mexanizmi
CR	Yo'llar qo'mitasi
RPF	Qayta joylashtirish siyosati asoslari

RC	Yo'l qo'mitasi
RPLUS	Rhythm Plus MChJ, O'zbekiston
SEP	Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi
SEA/SH	Jinsiy ekspluatatsiya va jinsiy zo'ravonlik
KO'RING	Davlat ekologik ekspertizasi
DUK	Davlat unitar korxonasi
SEC	Atrof-muhit oqibatlarini to'g'risidagi bayonot
TOR	Texnik topshiriq
WBL	Ayollar, biznes va huquq indeksi

KIRISH; QISQA UMUMIY MA'LUMOT

1. O'zbekiston Respublikasi hukumati (O'zbekiston) Qoraqalpog'iston va Xorazmdagi mahalliy avtomobil yo'llari tarmog'ini rekonstruksiya qilish loyihasini moliyalashtirish uchun Osiyo infratuzilma investitsiyalari bankidan (AIIB) taklif etilayotgan investitsiya kreditini olishga tayyorlanmoqda.
2. "Qoraqalpog'iston va Xorazm viloyatida mahalliy avtomobil yo'llari tarmog'ini (keyingi o'rinlarda – ESMPF) rekonstruksiya qilish" loyihasi bo'yicha Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruvni rejalashtirish asoslari doirasida tayyorlangan Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (keyingi o'rinlarda SEP deb yuritiladi).
3. Loyihani amalga oshirish 5 yil davomida ikki bosqichda, 1 va 2-bosqichlarda amalga oshiriladi. Loyihani moliyalashtirish Loyihani amalga oshirishga tayyorligiga muvofiq va operativ faoliyat qobiliyati va resurslarni samarali taqsimlash imkonini beruvchi har biri o'z Qarz shartnomasiga ega bo'lgan ikkita alohida kredit transhi orqali amalga oshirilishi taklif etiladi.
4. 1-bosqich: Xorazm viloyatining 9 tumani bo'ylab 188 km.gacha bo'lgan mahalliy avtomobil yo'llarini rekonstruksiya qilish, institutsional mustahkamlash va salohiyatni oshirish, shuningdek, raqamli geofazoviy platformani ishlab chiqish hamda AIIB tomonidan 71,163 million AQSh dollari miqdorida mablag' ajratilishi ko'zda tutilgan.
5. 2-bosqich: Qoraqalpog'iston Respublikasining 14 ta tumani bo'ylab 328,1 kilometrgacha bo'lgan mahalliy ahamiyatga ega avtomobil yo'llarini rekonstruksiya qilish, AIIB tomonidan kutilayotgan 102,312 million AQSh dollari miqdorida moliyalashtirish. Ushbu bosqich 2-Transhning tayyorligi uchun kelishilgan shartlar bajarilgandan keyin AIIB rahbariyatiga tekshirish uchun tayyorlanadi va taqdim etiladi.
6. Loyihaning 1-bosqichi 2026 yildan 2028 yilgacha bo'lgan uch yillik qurilish davriga mo'ljallangan, so'ngra ikki yillik nuqsonlar uchun javobgarlik davri va 2-bosqich 2026 yil oxirigacha boshlanadi.
7. Loyiha uchta komponentdan iborat. AIIB tomonidan taklif etilayotgan loyiha doirasida rejalashtirilgan tadbirlar Qoraqalpog'iston Respublikasida (14 tuman bo'ylab 328,1 km.ni o'z ichiga olgan 23 ta yo'l uchastkasini o'z ichiga olgan) va Xorazm viloyatida (9 tuman bo'ylab 188 km uzunlikdagi 16 ta yo'l uchastkasini o'z ichiga olgan) 516,1 km mahalliy yo'llarni rekonstruksiya qilishga investitsiyalarni o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, loyiha markazlashtirilgan Loyiha boshqaruvi idorasi (PMO) salohiyatini oshirish tadbirlarini va raqamli geofazoviy platformani hamda Ayollar va yoshlarning imkoniyatlarini kengaytirish dasturini ishlab chiqishni o'z ichiga oladi.
8. Yo'l qo'mitasi (Yo'l qo'mitasi) loyihani o'z vaqtida amalga oshirishni ta'minlash uchun davlat organlari va yuqori darajadagi qarorlar qabul qiluvchi organlar bilan umumiy muvofiqlashtirish hamda AIIB va rivojlanish bo'yicha boshqa hamkorlar bilan o'zaro aloqalar uchun mas'ul bo'lgan Loyihani amalga oshiruvchi tashkilotdir.
9. "Avtoyulinvest" agentligi (AYA) RH qoshidagi bo'lim sifatida Loyihaning umumiy boshqaruvi va amalga oshirilishini, jumladan, taraqqiyot monitoringi, xaridlarni nazorat qilish va ish rejasini ko'rib chiqishni boshqaradi.
10. RC AYA qoshida markazlashtirilgan Loyiha boshqaruvi idorasini (PMO) tashkil etdi. Bugungi kunga qadar loyiha koordinatori, xaridlar bo'yicha mutaxassis va ES bo'yicha mutaxassis ishga qabul qilindi. Loyihani amalga oshiruvchi tashkilot – Avtomobil yo'llari qo'mitasi huzuridagi "Avtoyulinvest" agentligi loyihani amalga oshiruvchi tashkilot hisoblanadi.

11. Loyiha PMO qurilish va ekspluatatsiya bosqichida ushbu SEP va Loyihaning shikoyat va qayta aloqa mexanizmini amalga oshirish uchun loyiha manfaatdor tomonlariga yordam beradi va hamkorlik qiladi.
12. Loyiha AIIB Ekologik va ijtimoiy siyosatiga muvofiq, potentsial salbiy ekologik va ijtimoiy (ES) ta'sirlar soni cheklanganligi sababli loyiha "B" toifasi taklif qilindi, ular Loyiha hududi bilan chegaralanadi va an'anaviy ES risklarni boshqarish yordamida boshqarilishi mumkin.
13. Ushbu bosqichdagi Loyiha Aol yigirmata loyiha tumanlari bo'ladi. Qoraqalpog'iston Respublikasida Qanliqo'l, Kegeyli, Taxtako'pir, Shumanay, Xo'jayli, Amurdaryo, Beruniy, To'rtko'l, Ellikqal'a, Chimboy, Nukus, Qorao'zak, Qo'ng'iro't, Mo'ynoq tumanlarida hamda Bog'ot, Gurlan, Qo'shko'pir, Urganch, Xiva, Yangibo'yi, Yangibo'yi, Xazorasp tumanlarida. , shuning uchun loyihaning manfaatdor tomonlari soni juda ko'p va yuqorida qayd etilgan loyiha tumanlarida joylashgan loyiha ta'siri ostidagi barcha aholi punktlari va tashkilotlarini o'z ichiga oladi.
14. SEPning maqsadi loyihani amalga oshirishning turli bosqichlarida manfaatdor tomonlarni jalb qilish faoliyatini samarali boshqarishni ta'minlashdan iborat. SEP milliy qonunchilik talablarini hisobga olgan holda, shuningdek, AIIB xalqaro talablariga muvofiq ishlab chiqilgan.
15. Maslahatchi loyiha hududi darajasida aniqlangan manfaatdor tomonlar bilan bir qator uchrashuvlar o'tkazdi. 2024-yil avgust, sentabr va 2025-yil may oylarida (loyiha yakuniy maslahatlashuvlari) Maslahatchilar RHning viloyat va tuman bo'limlari, loyiha hududidagi yo'l ta'mirlash operatorlari bilan uchrashuvlar, 11 ta jamoatchilik maslahati va loyiha ta'sir zonasida joylashgan tumanlarda fokus-guruh muhokamasi o'tkazdilar. Uchrashuvlar davomida maslahatchilar loyiha maqsadlari va rejalashtirilgan tadbirlar bilan tanishtirdilar. Mutasaddilarning asosiy tashvishlari va savollari loyiha muddati, loyihaning batafsil dizayni va qamrovi, taklif etilayotgan yo'l uchastkalari haqidagi so'rovlarni o'z ichiga oldi. Shuningdek, yakuniy loyiha davomida loyiha hududining barcha tumanlari aholisi bilan maslahat uchrashuvlari o'tkazildi. Qurilish va foydalanish bosqichidagi barcha imtiyozlar va mumkin bo'lgan ta'sirlar, aholining loyiha haqidagi fikri, savol-javoblar muhokama qilindi.
16. Manfaatdor tomonlarni identifikatsiyalash mavjud birlamchi va ikkilamchi ma'lumotlar, mavjud loyiha hujjatlarini ko'rib chiqish, Loyiha maslahatchilarining ma'lumotlari, shuningdek, saytga tashriflar natijalari bo'yicha ma'lumot olish asosida amalga oshiriladi. ESMPFni tayyorlash jarayonida o'n uchta manfaatdor tomonlar guruhi aniqlandi.
17. ESMF, RPF va SEP oshkor qilinadi va jamoatchilik va mahalliy NNTlar uchun ochiq bo'lgan jamoat joyida, shuningdek, onlayn tarzda mavjud bo'ladi. Ingliz, o'zbek va qoraqalpoq tillaridagi xulosalar ham e'lon qilinadi.
18. PMO ES mutaxassisi zaif/qobiliyatsiz guruhlar yoki shaxslardan olingan izohlarni kuzatib boradi va agar kerak bo'lsa, ularni qaror qabul qilish jarayoniga jalb qilishning boshqa usullari taklif etiladi. Loyiha haqida ma'lumot va fikr-mulohaza shakllari ham onlayn rejimida mavjud bo'lib, onlayn resurslardan foydalanish imkoniyati yaxshi bo'lgan yoshlar maslahat jarayoniga jalb qilinadi.

19. PMO AIIB siyosat talablariga rioya qilgan holda loyiha darajasidagi GRMni o'rnatadi¹ va O'zR qonunlari². GRM loyiha faoliyatining ijtimoiy va atrof-muhitga ta'siridan salbiy ta'sir ko'rsatgan yoki ta'sir qilishi mumkin bo'lgan va/yoki loyiha ma'lumotlarini oshkor qilish va jamoatchilik bilan maslahatlashish jarayoni bo'yicha shikoyatlari bo'lgan odamlarning so'rovlariga javob beradi va murojaatlari va shikoyatlarini hal qiladi.
20. ToR loyihasining 3.1 kichik komponenti raqamli geofazoviy platformani ishlab chiqishni o'z ichiga oladi. Ushbu kichik komponentning maqsadi bir nechta maqsadlarga xizmat qiluvchi murakkab, veb-asoslangan GIS platformasini yaratish, shuningdek, PMO, nazorat bo'yicha maslahatchilar va Yo'llar qo'mitasiga kiruvchi shikoyatlarni boshqarish, ogohlantirishlar yaratish va real vaqt rejimida javoblarni kuzatish imkonini beruvchi shikoyatlarni ro'yxatga olish va monitoringini tartibga solishdan iborat.
21. 2025 yilning birinchi choragida tuziladigan va quyidagilarni o'z ichiga olgan AYAdagi PMO markaziy darajasidagi Shikoyatlarni ko'rib chiqish qo'mitasi (GRC):
- Loyiha koordinatori, PMO, rais;
 - ES mutaxassisi, PMO, a'zo;
 - Qoraqalpog'iston va Xorazm viloyati hokimligi boshqarmasi bosh mutaxassisi, a'zosi;
 - Qoraqalpog'iston va Xorazm viloyati yer uchastkalarini olish va kompensatsiya qilish ishlarini muvofiqlashtirish boshqarmasi boshlig'i, a'zosi;
 - Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm viloyati avtomobil yo'llari bosh boshqarmasi axborot xizmati xodimlari.
22. AIIBda loyiha ta'sir ko'rsatadigan odamlar mexanizmi mavjud. AIIBning loyiha faoliyati ularga salbiy ta'sir ko'rsatgan yoki bo'lishi mumkin bo'lgan va ularning tashvishlari loyiha darajasidagi GRM yoki AIIB boshqaruv jarayonlari orqali qoniqarli tarzda hal etilmasligiga ishonadigan loyihaga ta'sir ko'rsatgan ikki yoki undan ortiq kishi AIIBning Loyihadan ta'sirlangan xalq mexanizmi (PPM) tomonidan mustaqil va xolis ko'rib chiqish uchun shikoyat bilan murojaat qilishi mumkin. PMO AIIB PPMni o'z veb-saytida va loyiha saytida manfaatdor tomonlar uchun oshkor qiladi.
23. PMO GRMni o'z veb-saytida jamoatchilik e'tiboriga ochib beradi. Jamoatchilikka taqdim etiladigan ma'lumotlar mahalliy darajadagi GRC va ikkinchi darajali GRCning PMOdagi aloqa ma'lumotlarini va mijozlar o'z shikoyatlarini topshirishlari mumkin bo'lgan kanallarni va GRC a'zolarining ro'yxatini o'z ichiga olishi kerak.
24. PMO ES mutaxassisi loyihani tayyorlash va amalga oshirish jarayonida, qurilish ishlari boshlanishidan va tugatilishidan oldin, qurilish jarayonida quyidagilarni aniqlash uchun SEPGA muntazam ravishda ko'rib chiqadi va qo'shimchalar kiritadi:
- turli manfaatdor tomonlarga nisbatan jalb qilish shakllari va oshkor qilish vositalari;
 - konsultatsiyalarni qanchalik tez-tez o'tkazish zarurligi;
 - kelayotgan murojaat va shikoyatlar qay darajada adekvat ko'rib chiqilayotganligi;
 - aniqlangan manfaatdor tomonlar dolzarbligicha qolaveradimi va rejalashtirilgan tadbirlar qay darajada qisqartirilishi yoki kengaytirilishi kerakligi.

1 https://www.aiib.org/en/policies-strategies/download/environment-framework/AIIB-Environmental-and-Social-Framework_ESF-noyabr-2022-final.pdf

2 O'zbekiston Respublikasining "Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to'g'risida"gi Qonuni 2014-yil 3-dekabrda O'RQ-378-son (2017-yil 9-noyabrda O'RQ-445-son).

1. Loyiha haqida ma'lumot va tavsif

25. O'zbekiston Respublikasi hukumati "Qoraqalpog'iston va Xorazmdagi mahalliy avtomobil yo'llari tarmog'ini rekonstruksiya qilish" loyihasini moliyalashtirish uchun Osiyo infratuzilmaviy investitsiyalar banki (AIIB)dan taklif etilayotgan investitsiya kreditiga tayyorgarlik ko'rmoqda. AIIB 2019-yil 27-sentabrda e'lon qilingan Xaridlar to'g'risidagi bosh e'longa muvofiq loyihani tayyorlash uchun kredit ajratdi. O'zbekiston Respublikasi hukumati kredit mablag'larining bir qismini konsalting xizmatlari uchun ishlatmoqchi.
26. 2024-yil avgust oyida Mijoz tomonidan Qoraqalpog'iston va Xorazm viloyatlarida mahalliy avtomobil yo'llari tarmog'ini rekonstruksiya qilish bo'yicha ESMPFni tayyorlash bo'yicha xizmatlar ko'rsatish bo'yicha maslahatchi (QK Rhythm Plus va Ekostandart Ekspert) tayinlandi.
27. Loyihani amalga oshirish 5 yil davomida ikki bosqichda, avval Xorazm, keyin Qoraqalpog'istonda bo'ladi.
28. AIIB tomonidan taklif etilayotgan loyiha doirasida rejalashtirilgan tadbirlar Qoraqalpog'iston Respublikasida (14 tuman bo'ylab 328,1 km.ni o'z ichiga olgan 23 ta yo'l uchastkasini o'z ichiga olgan) va Xorazm viloyatida (9 tuman bo'ylab 188 km uzunlikdagi 16 ta yo'l uchastkasini o'z ichiga olgan) 516,1 km mahalliy yo'llarni rekonstruksiya qilishga investitsiyalarni o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, loyiha PMO uchun salohiyatni oshirish tadbirlarini va raqamli geofazoviy platformani va Ayollar va yoshlarning imkoniyatlarini kengaytirish dasturini ishlab chiqishni o'z ichiga oladi.
29. Loyiha mahalliy yo'llarni xalqaro va mintaqaviy yo'l tarmoqlariga integratsiyalash orqali jamoalar o'rtasidagi aloqani kuchaytirishga qaratilgan. Ushbu integratsiya mahalliy hamjamiyatlarga muhim ijtimoiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatini beradi va iqtisodiy rivojlanishga yordam beradi. Ushbu tashabbus hududlar ichida ishonchli va xavfsiz ichki va mintaqaviy transport tarmog'ini yaratishga sezilarli hissa qo'shadi.
30. Loyiha uchta komponentdan iborat:

Komponent 1. Qoraqalpog'iston va Xorazmda mahalliy yo'llarni rekonstruksiya qilish. Ushbu komponent Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm viloyatidagi mahalliy yo'llarni rekonstruksiya qilishga qaratilgan. Rekonstruksiya ishlari yo'l qoplamalarini rekonstruksiya qilish, ko'priklarni ta'mirlash va qurish, drenaj tizimini yaxshilash, yo'l belgilari, to'siqlar, piyodalar o'tish joylari, avtobus bekatlari kabi yo'l harakati xavfsizligi choralarini o'rnatishni o'z ichiga oladi. Zarur hollarda, piyodalar xavfsizligini oshirish maqsadida piyodalar yo'laklari qo'shiladi.

Yuqori harorat va mavsumiy suv toshqini bilan kurashish uchun bardoshli yulka materiallari va yaxshilangan drenaj tizimlaridan foydalanish kabi iqlimga chidamlilik choralari birlashtiriladi. Imkoniyatlarni kengaytirish rejalashtirilmagan, yo'llarni rekonstruksiya qilish mavjud koridorlar doirasida qoladi.

Loyiha, shuningdek, barqarorlikni ta'minlash va davlat sektorini yo'llarni saqlashga jalb qilish bo'yicha hukumat strategiyasiga mos keladigan ikki yillik yo'llarni saqlashni o'z ichiga oladi. O'z vaqtida texnik xizmat ko'rsatish iqlim o'zgarishi sababli ekstremal ob-havodan zararni kamaytirishga yordam beradi, yo'llarning iqlimga chidamliligini oshiradi.

Bundan tashqari, komponent barcha qurilish jarayonini nazorat qilish uchun qurilish nazorati bo'yicha maslahatchini yollashni moliyalashtiradi, shu jumladan to'g'ri moslashish va ta'sirlarni yumshatish bo'yicha harakatlarni ta'minlash uchun iqlimga chidamli choralarni ko'rib chiqish, shuningdek, shartnoma majburiyatlariga rioya

etilishini nazorat qilish va sifat va xavfsizlik standartlarini ta'minlashda Yo'l harakati xavfsizligi auditi (RSA). Uchta kichik komponent mavjud:

1.1 kichik komponent. Qoraqalpog'iston Respublikasida mahalliy avtomobil yo'llari tarmog'ini rekonstruksiya qilish ishlari

1.2 kichik komponent. Xorazm viloyatida mahalliy yo'l tarmog'ini rekonstruksiya qilish ishlari

1.3 kichik komponent. Qurilish nazorati bo'yicha maslahat

Komponent 2. Institutsional mustahkamlash va salohiyatni oshirish. Ushbu komponent RCning Loyihani sifatli amalga oshirishni ta'minlash uchun PMOni ishga tushirish bo'yicha sa'y-harakatlarini qo'llab-quvvatlaydi. Ushbu komponent shuningdek, PMO, moliyaviy audit va boshqa operatsion xarajatlar uchun institutsional mustahkamlash va salohiyatni oshirishni qo'llab-quvvatlaydi.

Komponent 3. Raqamli geofazoviy platforma va ayollar va yoshlar imkoniyatlarini kengaytirish dasturini ishlab chiqish. Ikki kichik komponent mavjud:

3.1 kichik komponent. Raqamli geofazoviy platformani ishlab chiqish

Ushbu kichik komponentning maqsadi bir nechta maqsadlarga xizmat qiluvchi murakkab, vebga asoslangan Geografik Axborot Tizimi (GIS) platformasini yaratishdir:

Qurilish nazorati uchun interaktiv, onlayn vositani taqdim eting, bu loyihani amalga oshirishning real vaqt rejimida monitoringini o'tkazish va vizualizatsiya bilan taraqqiyot va moliyaviy hisobotlarni yaratish imkonini beradi.

Ulanishni yaxshilash, shu jumladan sog'liqni saqlash, ta'lim va turizm ob'ektlaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish va jamoat uchun ochiq bo'lgan ijtimoiy ob'ektlarni ko'paytirishdan olinadigan ijtimoiy va iqtisodiy manfaatlarni baholashni qo'llab-quvvatlash.

Har bir reabilitatsiya qilinadigan yo'l uchastkasiga ta'sir qiluvchi iqlim zaifligi va xavflarni tasavvur qiling, shu bilan birga iqlimga chidamlilik choralarining bajarilishini kuzatib boring.

Shikoyatlarni ro'yxatga olish va monitoringini soddalashtiring, bu PMO, nazorat bo'yicha maslahatchilar va RCga real vaqt rejimida kiruvchi shikoyatlarni boshqarish, ogohlantirishlar yaratish va javoblarni kuzatish imkonini beradi.

3.2 kichik komponent. Ayollar va yoshlar imkoniyatlarini kengaytirish dasturi

Ushbu kichik komponent Loyihaning aralashuvidan foydalanish orqali, ayniqsa, ayollar va yoshlar uchun ijtimoiy va iqtisodiy inklyuziyani rag'batlantirishga qaratilgan. PMO tomonidan amalga oshiriladigan asosiy tadbirlar quyidagilardan iborat:

- Atrofdagi ayollar uchun potentsial biznes va yashash imkoniyatlarini aniqlash uchun qamrovli tadqiqot va ko'nikmalar ehtiyojlarini baholashni o'tkazish.
- Ishtirokchilarni tanlash mezonlari va potentsial ishtirokchilar ro'yxati bilan birga ehtiyojlarni baholash asosida ayollar tadbirkorligi dasturini ishlab chiqish.
- Tadbirkor ayollar uchun grant mablag'larining potentsial manbalarini aniqlash.
- Iqlimga chidamlilik va yo'llarni saqlash bo'yicha treninglar o'tkazish, loyihadan ta'sirlangan hududlarda yashovchilarga qaratilgan, ayniqsa ayollar va yoshlarga e'tibor berish.

- Yoshlar uchun yo'l harakati xavfsizligi bo'yicha tushuntirish dasturlarini tashkil etish, yo'l harakati qoidalari va piyodalar xavfsizligi bo'yicha o'quv materiallari va kompaniyalarini o'z ichiga olish.
31. Yo'l qo'mitasi (Yo'l qo'mitasi) O'zbekiston Respublikasi MVT qoshidagi alohida tuzilma bo'lib, Loyihani amalga oshiruvchi tashkilot (PIE) vazifasini bajaradi. o'z vaqtida amalga oshirilishini ta'minlash uchun davlat organlari va yuqori darajadagi qarorlar qabul qiluvchi organlar bilan loyihani umumiy muvofiqlashtirish, AIIB va boshqa rivojlanish hamkorlari bilan aloqalar uchun mas'ul.
32. "Avtoyulinvest" agentligi (AYA) RH qoshidagi bo'lim sifatida Loyihaning umumiy boshqaruvi va amalga oshirilishini, jumladan, taraqqiyot monitoringi, xaridlarni nazorat qilish va ish rejasini ko'rib chiqishni boshqaradi. RC AYA qoshida Loyiha boshqaruvi idorasini (PMO) tashkil etdi. Bugungi kunga qadar PMOda loyiha koordinatori, xaridlar bo'yicha mutaxassis va ES bo'yicha mutaxassis ishga qabul qilindi. Kredit samaradorligidan so'ng, PMO AYA tomonidan to'liq huquqli PMOga aylantiriladi. PMO loyihani amalga oshirish bo'yicha kundalik faoliyatni boshqarish, shu jumladan Loyihaning ES muvofiqligini ta'minlash uchun javobgar bo'ladi.
33. Loyiha Osiyo infratuzilma investitsiya banki (AIIB yoki Bank) tomonidan qo'llab-quvvatlanishi taklif etiladi. Loyiha AIIB Ekologik va ijtimoiy siyosatiga muvofiq, potentsial salbiy ekologik va ijtimoiy (ES) ta'sirlar soni cheklanganligi sababli loyiha "B" toifasi taklif qilindi, ular Loyiha hududi bilan chegaralanadi va an'anaviy ES risklarni boshqarish yordamida boshqarilishi mumkin. Loyiha Ekologik va Ijtimoiy Standart (ESS) 1 – Ekologik va ijtimoiy baholash va boshqarish va ESS 2 – Majburiy ko'chirish (er olish imkoniyatini o'z ichiga oladi) qo'llaniladi.
34. **Loyihaning ta'sir doirasi.** AIIB Ekologik va ijtimoiy doirasiga (ESF) ko'ra, ta'sir doirasi (Aol) doimiy va vaqtinchalik ob'ektlar, uning yordamchi jihatlari va rejalashtirilmagan o'zgarishlarni o'z ichiga olgan loyiha tarkibiy qismlaridan ta'sirlanishi mumkin bo'lgan hududni o'z ichiga oladi. Ushbu bosqichdagi Loyiha Aol yigirma uchta loyiha tumanlari bo'ladi. Qoraqalpog'iston Respublikasida Qanliqo'l, Kegeyli, Taxtakopir, Shumanay, Xo'jayli, Amurdaryo, Beruniy, To'rtko'l, Ellikqal'a, Chimboy, Nukus, Qorao'zak, Qo'ng'iro't, Mo'ynoq tumanlarida hamda Bog'ot, Gurlan, Qo'shko'pir, Urganch, Xiva, Yangibo'yi, Yangibo'yi, Xazorasp tumanlarida. , shuning uchun loyihaning manfaatdor tomonlari soni juda ko'p va yuqorida qayd etilgan loyiha tumanlarida joylashgan loyiha ta'siri ostidagi barcha aholi punktlari va tashkilotlarini o'z ichiga oladi.
35. **Qoraqalpog'istondagi mavjud yo'llar** 328,1 km bo'lgan ta'mirlanayotganlar III va V texnik toifalarga bo'lingan. Yo'llarning yarmidan ko'pi aholi punktlari orqali o'tadi. Mavjud yo'l to'shagining kengligi asosan 5-9 m gacha. Loyihalanayotgan yo'llarning mavjud yo'l qismining deyarli barcha qismlarida bo'ylama va ko'ndalang yoriqlar, yoriqlar, cho'kmalar, to'lqinlar, yorilishlar, so'nish, qoplanish, chuqurchalar va siljishlar mavjud.
36. Loyiha mavjud sirtni demontaj qilish (frezeleme) va yo'l inshootini qurishni o'z ichiga oladi. Ko'prik inshootlarini kapital ta'mirlash yoki to'liq almashtirish rejalashtirilgan. Yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash maqsadida aholi punktlarida, piyodalar yo'laklarida, avtobus bekatlarida yo'l belgilari va ko'rsatkichlari, signal ustunlari, to'siqlar bloklari, belgilar o'rnatish, ko'chalarni yoritish nazarda tutilgan.
37. Kapital ta'mirlash uchun uchastkalarining umumiy uzunligi 328,1 km, yo'l uchastkalari Qoraqalpog'iston Respublikasining 14 ta tumaniga quyidagicha:
- Amurdaryo yo'l uchastkalari – 23 km
 - Beruniy yo'l uchastkalari – 32 km

- Yo'l uchastkalari Chimboy – 20 km
- Yo'l uchastkalari To'rtko'l-5 km
- Kegeyli yo'l uchastkalari – 12 km
- Yo'l uchastkalari Nukus-16 km
- Yo'l uchastkalari Taxtako'pir- 15 km
- Yo'l uchastkalari Ellikqal'a-36 km
- Yo'l uchastkalari Shumanay-10 km
- Yo'l uchastkalari Karauzyak-20 km
- Yo'l uchastkalari Qonliko'l – 57 km
- Yo'l uchastkalari Qo'ng'iro't – 57,1 km
- Yo'l uchastkalari Mo'ynoq – 15 km
- Yo'l uchastkalari Xo'jayli – 10 km

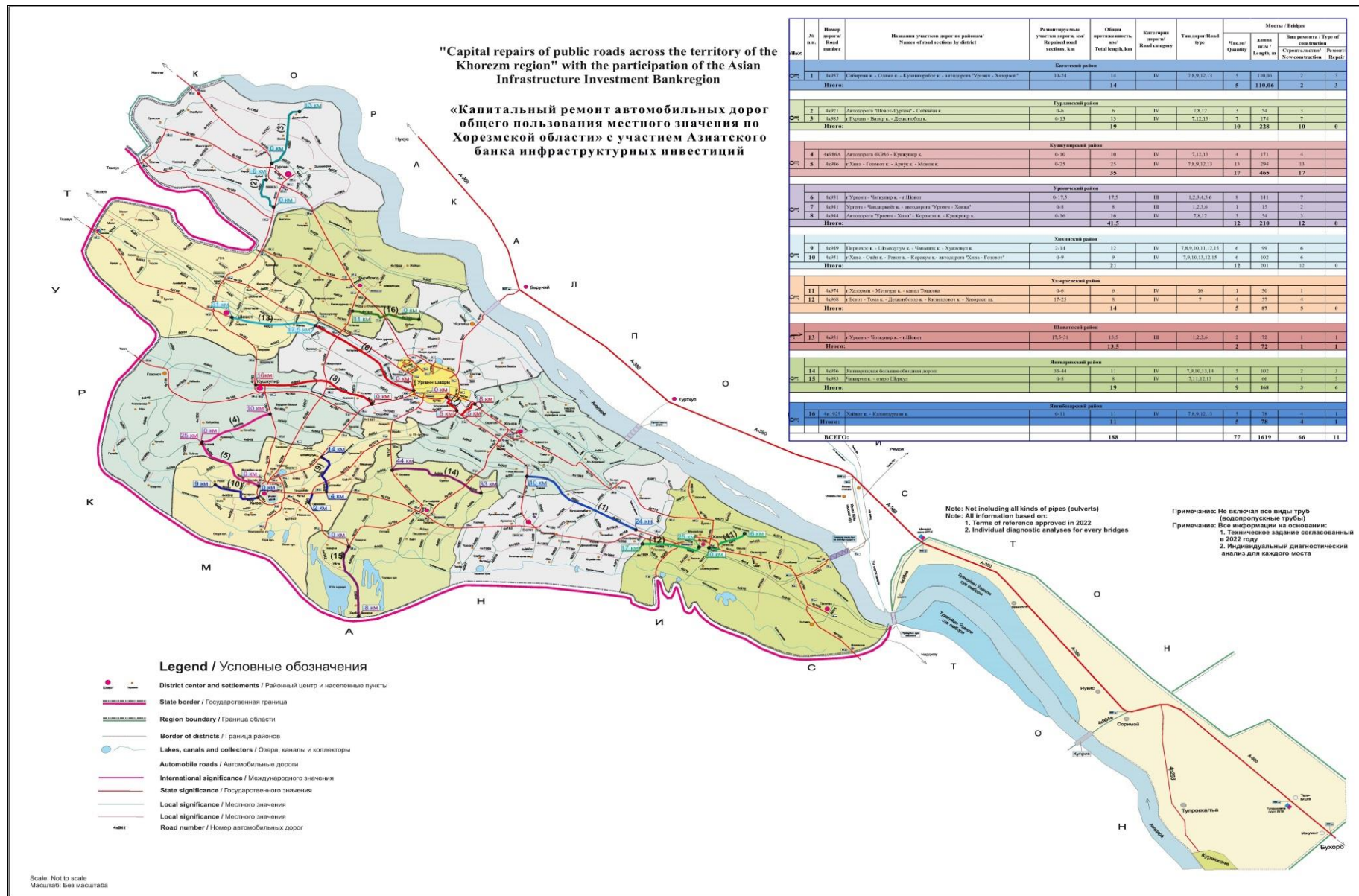
Qoraqalpog'iston Respublikasining mavjud avtomobil yo'llari xaritasiva loyiha maydonining joylashuvi 1-rasmda keltirilgan.

38. **Xorazm viloyatidagi mavjud yo'llar** 188 km uzunlikdagi ta'mirlash ishlari III va IV texnik toifalarga kiradi. Bu yo'llarning yarmidan ko'pi aholi punktlari orqali o'tadi.
39. Mavjud yo'lning kengligi 5 - 9 m, elkalarining kengligi 1,0 - 2,0 m. Hozirgi yo'l qoplamasi qalinligi 3 - 24 sm bo'lgan neft-mineral aralashmasidan yasalgan. Rejalashtirilgan yo'llarning mavjud yo'l qismining barcha uchastkalarida bo'ylama va ko'ndalang yoriqlar, shuningdek, yoriqlar, yoriqlar, cho'kmalar, to'lqinlar, tanaffuslar, rangi o'zgarishi, po'stlog'i, chuqurchalar, siljishlar tarmoqlari mavjud.
40. Loyiha yo'l qoplamasini qurishni o'z ichiga oladi. Kapital ta'mirlash (17 ta) va ko'prik konstruksiyalarini to'liq almashtirish (77 ta) rejalashtirilgan. Yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash maqsadida yo'l belgilari va ko'rsatkichlari, signal ustunlari, to'siqlar bloklari, belgilar, aholi punktlaridagi ko'chalar, piyodalar yo'laklari, avtobus bekatlari soyabonli yoritgichlar o'rnatilgan.
41. Xorazm viloyatida 233 km uzunlikdagi kapital ta'mirlash uchastkalarining umumiy uzunligi, yo'l uchastkalari 9 ta uchastkaga bo'lingan:
- Bog'ot yo'l uchastkalari - 14 km
 - Gurlan yo'l uchastkalari – 19 km
 - Yo'l uchastkalari Qo'shko'pir – 35 km
 - Yo'l uchastkalari Urganch – 41,5 km
 - Yo'l uchastkalari Xiva – 21 km
 - Xazorasp yo'l uchastkalari – 14 km
 - Shovot yo'l uchastkalari – 13,5 km
 - Yangiariq yo'l uchastkalari – 19 km
 - Yangibozor yo'l uchastkalari – 11 km

Xorazm viloyatining mavjud yo'llari xaritasiva loyiha maydonining joylashuvi 2-rasmda keltirilgan.

№	Кыс	Наименование месторождения	Участок, км²	Доля участка, км²	Прогнозируемая емкость
1	4821 "а"	Амударьинский район 4Р160 авто Буле (1 км) - Мангыт шайр Жуукургоо протекания	мар.15	0.3	15
2	41861	Бачык ДФХ-Хувайт СТФ	0.11		11
3	41862	Дустик ДФХ-Шайк кады-Уйчу ка Нгоо	0.2.ett		8
					34
4	4827	Бачык ш. - Ошакан Бачык чини	0.15		15
5	4828	Бачык ш. - Навой ДФХ-Мангыт ка Нгоо	мар.17	0.6	17
					32
6	4834 "б"	Каскыянский район 4Р176 авто Буле (31 км) - Жуукургоо жарма ДФХ	0.12		12
					12
7	412109	Мушкынский район Мушкы шайр - Усый оюлу	0.15		15
					15
8	4818	Нукусский район Каттыр ДФХ - Крейтузак сув тасын даш ишотти	фев.16	0.2	16
					16
9	41842	Талкышский район Дустик ДФХ-Боринга ДФХ	0.10	авг.15	15
					15
10	4К32 "г"	Туркестанский район А380 автобул (380 км) - Шурокон нефть базасы	0.5		5
					8
11	4К4	Хувайтский район А380 автобул - Ташкент бройлер парканын ишотти	0.15		15
12	4К42	Чинайский район 4Р171 "а" автобул (4 км) - Жуукургоо ш. - Ошакан бачы ДФХ-Шукургоо ДФХ	0.10		10
					26
13	4827	Чинайский район 4Р175 авто Буле - КС-1 - Шайкан ДФХ	0.10		10
14	41855	Коконьский район Коконь ташы суулу - КС-1 - Шайкан ДФХ	30.40		10
					20
15	4820 "ж"	Шукургоо район 4Р177 авто Буле (2 км) - А. Нукус ДФХ	0.10		10
					10
16	4К31 "а"	Эксклузивный район 4К31 автобул - Киргиз бачы Д	май.15	0.5, 15.16	16
17	4Н115	4Р182 авто Буле (4 км) - Сарыбай ош ДФХ	май.20	0.5	20
					36
18	4К3 "б"	Караульский район 4Р176 авто Буле (8 км) - Караула	0.10		10
19	4Н121	4Р179 авто Буле (4 км) - 4Н10 автобул ДФХ	0.10		10
					20
20	41887	Коконьский район Коконь ташы суулу - ДФХ-Азизия	авг.24	0.10	24
21	41888	4Р173 авто Буле (6 км) - Ошакан ДФХ-Бачык ш. - Борбай шайр тасын даш ишотти	23.33	0.23	33
					67
22	4с-2	Коконьский район 4Р173 авто Буле (6 км) - Казылар оюлу	0.12		12
23	4с-79	Коконьский район Коконь ташы суулу - ДФХ-Азизия	43.9.57		11.1
24	4Н101 "а"	Борбайский район А380 автобул (6 км) - Борбай шайр тасын даш ишотти	0.12		12
25	4Н101 "а"	Борбайский район А380 автобул - Раушан оюлу	0.22		22
					87.1
					354.1

Rasm1: Qoraqalpog‘iston Respublikasining mavjud avtomobil yo‘llari va loyiha hududining joylashuvi

Rasm2: Xorazm viloyatining mavjud yo'llari va loyiha hududining joylashuvi

2. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish maqsadlari

42. “Qoraqalpog‘iston va Xorazm viloyatida mahalliy avtomobil yo'llari tarmog'ini (keyingi o'rinlarda – ESMPF) rekonstruksiya qilish” loyihasi (keyingi o'rinlarda – Loyiha) uchun Ekologik va ijtimoiy boshqaruvni rejalashtirish asoslari doirasida tayyorlangan Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (keyingi o'rinlarda – SEP).
43. SEPning maqsadi loyihani amalga oshirishning turli bosqichlarida manfaatdor tomonlarni jalb qilish faoliyatini samarali boshqarishni ta'minlashdan iborat. SEP milliy qonunchilik talablarini hisobga olgan holda, shuningdek, AIIB xalqaro talablariga muvofiq ishlab chiqilgan.
44. SEPning maqsadlari quyidagilardan iborat:
- Manfaatdor tomonlarni aniqlash va ular bilan konstruktiv munosabatlarni o'rnatish va qo'llab-quvvatlashga tizimli yondashuvni ta'minlash, ayniqsa loyiha ta'sirida bo'lganlar;
 - Manfaatdor tomonlarning loyihaga bo'lgan qiziqishi va qo'llab-quvvatlash darajasini baholash va manfaatdor tomonlarning hissasi loyihani loyihalash va atrof-muhit va ijtimoiy ko'rsatkichlarga qo'shilishi mumkinligini ta'minlash;
 - Loyihaning butun hayoti davomida loyiha ta'sir ko'rsatuvchi tomonlar bilan ularga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan masalalar bo'yicha samarali va inklyuziv hamkorlikni rag'batlantirish va ta'minlash;
 - Atrof-muhit va ijtimoiy xavflar va ta'sirlar to'g'risidagi tegishli loyiha ma'lumotlarini manfaatdor tomonlarga tushunarli, qulay va tegishli shaklda va formatda o'z vaqtida oshkor qilish;
 - Loyihadan ta'sirlangan tomonlarga savollar berish va shikoyatlarni ko'rib chiqish va shikoyatlarga javob berish imkoniyatini berish uchun qulay va inklyuziv vositalar bilan ta'minlang.
45. Loyihani amalga oshirish jarayonida, masalan, dizayn qarorlari o'zgartirilsa yoki yangi manfaatdor tomonlar aniqlansa, kerak bo'lganda SEP ko'rib chiqilishi va yangilanishi mumkin.

3. Qoidalar va talablar

3.1 Milliy talablar

46. Jamoatchilikni jalb qilish va axborotni oshkor qilish Loyihani rejalashtirishning dastlabki bosqichlarida boshlanadi va milliy atrof-muhitga ta'sirni baholash jarayonining (keyingi o'rinlarda EIA deb yuritiladi) bir qismi sifatida tartibga solinadi. O'zbekiston Respublikasida ETTB tartibi quyidagi qonun hujjatlari bilan tartibga solinadi:
- O'zRning “Tabiatni muhofaza qilish to'g'risida”gi Qonuni 1992-yil 9-12-sonli 754-XII;
 - O'zRning 25.05.2000 yildagi 73-II3-son “Ekologik ekspertiza to'g'risida”gi Qonuni;
 - Vazirlar Mahkamasining 07.09.2020 yildagi “Atrof-muhitga ta'sirni baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to'g'risida”gi qarori;

- O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Davlat ekologik ekspertizasi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi 07.09.2020 yildagi 541-son qarori (keyingi o'rinlarda – DEK to'g'risidagi nizom).
47. EIA protsedurasi Davlat ekologik ekspertizasidan (SEE) o'tkaziladi. Bu "Davlat ekologik ekspertiza markazi" DUK yoki O'zbekiston Respublikasi Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishlari vazirligining hududiy bo'linmalari tomonidan o'tkaziladigan iqtisodiy faoliyat ob'ektlarining ekologik muvofiqligini aniqlash va atrof-muhitga ta'sirni baholashning muvofiqligini aniqlash jarayonidir. Loyiha toifasiga qarab mintaqaviy darajalar. DEE I toifadan (yuqori xavf) VI toifaga (mahalliy ta'sir) qadar bo'lgan iqtisodiy faoliyatning to'rtta toifasini nazarda tutadi. Amaldagi talablarga muvofiq, Loyiha I toifaga bo'linadi. Atrof-muhitga ta'sir ko'rsatishning I toifasiga kiruvchi xo'jalik faoliyatining EIA Davlat ekologik ekspertizasi "Davlat ekologik ekspertiza markazi" DUK tomonidan amalga oshiriladi.
48. SEE to'g'risidagi nizomga ko'ra, atrof-muhitga ta'sirni baholash EIAning uch bosqichini o'z ichiga olgan protseduradir: (i) loyihaning Atrof-muhitga ta'siri to'g'risidagi bayonot (EIS, moliyalashtirishdan oldin rejalashtirish bosqichida), (ii) atrof-muhitga ta'sir to'g'risidagi bayonot (Texnik-iqtisodiy asoslash tasdiqlanishidan oldin taqdim etilishi mumkin, qo'shimcha tadqiqotlar va tahlillar tavsiya etilishi mumkin), (iivivii) Atrof-muhitga ta'sir (SEC, ishga tushirish bosqichidagi yakuniy bosqich). VI toifadagi loyihalar Ekologiya vazirligining DEE hududiy bo'linmalariga faqat Atrof-muhitga ta'siri to'g'risidagi hisobot loyihasini taqdim etadi. "Atrof-muhitga ta'sirni baholash loyihalari bo'yicha jamoatchilik muhokamalarini o'tkazish tartibi to'g'risidagi nizom" (O'zbekiston Respublikasi DKMning 07.09.2020 yildagi 541-sonli 3-ilova) atrof-muhitga ta'sir ko'rsatishning yuqori xavfi (keyingi o'rinlarda va o'rtacha deb yuritiladi) bilan bog'liq taklif etilayotgan, rejalashtirilayotgan yoki amalga oshirilayotgan tadbirlar bo'yicha jamoatchilik muhokamalarini o'tkazish tartibini tartibga soladi. II toifa sifatida).
49. Taklif etilayotgan, rejalashtirilgan yoki amalga oshirilayotgan iqtisodiy faoliyatning texnik bo'lmagan xususiyati to'g'risidagi xulosa jamoatchilik muhokamasiga taqdim etiladi, shu jumladan:
- faoliyatning qisqacha tavsifi;
 - texnologik yechimlar va rejalashtirilgan faoliyat ob'ektlari uchun echimlar variantlarini ko'rib chiqish;
 - mavjud ekologik va ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlarni qisqacha baholash;
 - qisqacha tavsifi manbalardan va turlari salbiy ta'sirlar loyihani amalga oshirish bilan bog'liq atrof-muhit to'g'risida;
 - atrof-muhit holati va ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlarda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan o'zgarishlarni prognozlash va baholash;
 - dizayndagi mumkin bo'lgan favqulodda vaziyatlarni bashorat qilish va baholash;
 - chora-tadbirlar uchun oldini olish, minimallashtirish va/yoki salbiy ta'sirlarni bartaraf etish;
 - mumkin bo'lgan muhim transchegaraviy ta'sirlarni baholash (agar mavjud bo'lsa).
50. Shuningdek, jismoniy yoki yuridik shaxslarning qonuniy murojaatlari bo'yicha I va II ta'sir toifalaridagi mavjud faoliyat bo'yicha jamoatchilik muhokamalari o'tkazilishi mumkin.

51. Ommaviy eshituvlar muhokama etilayotgan masalaga oid va maxfiy ma'lumotlarni o'z ichiga olmagan hujjatli ma'lumotlarni o'rganish asosida muhokama etilayotgan masala yuzasidan o'z asosli fikrini bildirishda har kimning teng huquqliligini nazarda tutadi.
52. Jamoatchilik muhokamasi ishtirokchilari:
- manfaatdor tomonlar;
 - Nodavlat notijorat tashkilotlari;
 - Fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari;
 - Ommaviy axborot vositalari (keyingi o'rinlarda OAV deb yuritiladi)
 - Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha vakolatli organlarning vakillari jamoatchilik maslahatlashuvlarida kuzatuvchi sifatida ishtirok etadilar.
 - Jamoatchilik muhokamasi tashkilotchilari tuman (shahar) hokimliklari hisoblanadi.
53. Jamoatchilik muhokamasi natijalari jamoatchilik muhokamasi bayonnomasi bilan rasmiylashtiriladi, u raislik qiluvchi va kotib tomonidan imzolanadi.
54. Bayonnomaning bir nusxasi mijozga bir ish kuni ichida beriladi, ikkinchi nusxasi jamoatchilik muhokamasi tashkilotchisida qoladi.
55. O'tkazilgan jamoatchilik maslahati to'g'risidagi ma'lumotlar bayonnomaning nusxasi ilova qilingan holda jamoatchilik maslahati tashkilotchisi tomonidan ma'lumot olish uchun Ekologiya vazirligining hududiy organlariga yuboriladi.
56. Jamoatchilik muhokamasi natijasida ko'rib chiqilayotgan hududda taklif etilayotgan yoki rejalashtirilayotgan xo'jalik faoliyatini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash yoki ko'rib chiqilayotgan hududda taklif etilayotgan yoki rejalashtirilayotgan xo'jalik faoliyatini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlashni rad etish to'g'risida qaror qabul qilinishi mumkin.
57. Jamoatchilik muhokamasi unda manfaatdor tomonlarning kamida o'n nafar vakili ishtirok etgan taqdirdagina vakolatli hisoblanadi.
58. Buyurtmachi SEPni ishlab chiqish bosqichida jamoatchilik bilan maslahatlashuvlar va tinglovlar o'tkazdi. Aholi ishtirokida o'tkazilgan jamoatchilik muhokamalarida rejalashtirilgan loyihani amalga oshirish masalalari muhokama qilinib, texnologik jarayon va elektr stansiyasining atrof-muhitga ta'siri, shuningdek, ob'ekt joylashgan hududda yashovchilar uchun ijtimoiy imtiyozlar bo'yicha tegishli taqdimotlar tinglandi.
59. Kombinatsiyalangan bug'-gaz elektr stansiyasi yaqinida yashovchi aholi tomonidan mazkur elektr stansiyasining belgilangan hududda qurilishi va foydalanishiga e'tiroz bildirilmagan.
60. O'zbekistonda jamoatchilik maslahatlarini o'tkazishga nisbatan mavjud yondashuv keng jamoatchilikni jalb qilishni talab qilmasligi va ko'pincha davlat organlari bilan maslahatlashuvlar bilan cheklanishini hisobga olib, manfaatdor tomonlar ishtirokini rejalashtirish va Loyiha haqidagi ma'lumotlarni oshkor qilish asosi ilg'or sanoat xalqaro tajribasi va amaldagi xalqaro talablarga asoslanadi.

3.2 Xalqaro talablar

3.2.1 AIB Ekologik va ijtimoiy asoslari

61. Loyiha AIB tomonidan moliyalashtiriladi va shuning uchun uning Ekologik va ijtimoiy asoslari loyihaga tatbiq etiladi.

3.2.1.1 Atrof-muhit va ijtimoiy siyosat

62. Ushbu keng qamrovli siyosatning maqsadi loyihalarga sog'lom ekologik va ijtimoiy boshqaruvni integratsiyalashgan tizim orqali ushbu rivojlanish natijalariga erishishga yordam berishdir. Umumiy siyosat Ekologik va ijtimoiy siyosat (ESP), Ekologik va ijtimoiy standartlar (ESSs) va Atrof-muhit va ijtimoiy istisnolar ro'yxatini (ESEL) o'z ichiga oladi. ESP Bank va uning mijozlari uchun Bank tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan Loyihalar bilan bog'liq ekologik va ijtimoiy xavf va ta'sirlarni aniqlash, baholash va boshqarish bilan bog'liq majburiy talablarni belgilaydi.

3.2.1.2 Ekologik va ijtimoiy standartlar

63. Ekologik va ijtimoiy standartlar (ESS) quyida tavsiflanganidek, batafsilroq majburiy ekologik va ijtimoiy talablarni belgilaydi.

64. Ekologik va ijtimoiy standart 1 (ESS 1). ESS 1 Loyihalarning ekologik va ijtimoiy mustahkamligi va barqarorligini ta'minlash hamda loyiha qarorlarini qabul qilish va amalga oshirish jarayoniga ekologik va ijtimoiy masalalarni integratsiyalashuvini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan. ESS 1, agar loyihada salbiy ekologik xavf va ta'sirlar yoki ijtimoiy xavf va ta'sirlar (yoki ikkalasi) bo'lishi mumkin bo'lsa, qo'llaniladi. Atrof-muhit va ijtimoiy baholash va boshqarish choralari ko'lami Loyihaning xavf va ta'siriga mutanosibdir. ESS 1 loyihani amalga oshirish jarayonida samarali yumshatish va monitoring choralari orqali xavf va ta'sirlarni sifatli ekologik va ijtimoiy baholash hamda boshqarishni ta'minlaydi. ESS 1 Bank tomonidan moliyalashtiriladigan har qanday loyiha uchun amalga oshiriladigan ekologik va ijtimoiy baholashning batafsil talablarini belgilaydi.

65. Ekologik va ijtimoiy standart 2 (ESS 2). ESS 2, agar Loyihani tekshirish jarayonida Loyiha Majburiy Ko'chirishni (jumladan, Loyiha bilan bevosita bog'liq bo'lgan yaqin o'tmishdagi yoki yaqin kelajakdagi Majburiy Ko'chirishni) o'z ichiga olishi aniqlansa, qo'llaniladi. Majburiy ko'chirish quyidagi sabablarga ko'ra jismoniy ko'chirish (ko'chirish, turar joy erini yo'qotish yoki boshpana yo'qotish) va iqtisodiy ko'chirishni (erni yo'qotish yoki yer va tabiiy resurslardan foydalanish imkoniyatini yo'qotish; aktivlar yoki aktivlarga, daromad manbalariga yoki yashash vositalariga kirish imkoniyatini yo'qotish) qoplanadi: (a) erni ixtiyoriy ravishda egallab olish; yoki (b) erdan foydalanish yoki qonun bilan belgilangan bog'lar va qo'riqlanadigan hududlarga kirishni majburiy cheklash. U bunday yo'qotishlar va ixtiyorsiz cheklovlar to'liq yoki qisman, doimiy yoki vaqtinchalik bo'ladimi, bunday ko'chirishni qoplaydi. ESS 2 majburiy ko'chirishni nazarda tutuvchi loyihalarni qayta joylashtirishni rejalashtirishning batafsil talablarini belgilab berdi.

66. Ekologik va ijtimoiy standart 3 (ESS 3). ESS 3, agar mahalliy xalqlar loyihaning taklif etilayotgan hududida mavjud bo'lsa yoki ular bilan birgalikda qo'shilsa va Loyiha ta'siriga tushishi mumkin bo'lsa, qo'llaniladi. Mahalliy xalqlar atamasi umumiy ma'noda turli darajada quyidagi xususiyatlarga ega bo'lgan alohida, zaif, ijtimoiy va madaniy guruhga ishora qilish uchun ishlatiladi: (a) o'zini alohida mahalliy madaniy guruh a'zolari deb bilish va bu o'ziga xoslikni boshqalar tomonidan tan olish; (b)

Loyiha hududidagi geografik jihatdan bir-biridan farq qiluvchi yashash joylari yoki ajdodlar hududlariga hamda ushbu yashash joylari va hududlaridagi tabiiy resurslarga jamoaviy bog'lanish; v) hukmron jamiyat va madaniyatdan ajralib turadigan odatiy madaniy, iqtisodiy, ijtimoiy yoki siyosiy institutlar; va (d) ko'pincha mamlakat yoki mintaqaning rasmiy tilidan farq qiladigan alohida til. Ushbu xususiyatlarni hisobga olgan holda, milliy qonunchilik, odat huquqi va mamlakat ishtirok etgan har qanday xalqaro konventsiyalarni hisobga olish mumkin. Majburiy ajralish tufayli loyiha hududidagi geografik jihatdan bir-biridan farq qiluvchi yashash joylari yoki ajdodlari hududlariga jamoaviy bog'liqligini yo'qotgan guruh ESS 3 bo'yicha tub aholi sifatida qamrab olish huquqiga ega bo'lib qoladi. ESS 3, agar bunday guruhlar loyiha hududida mavjud bo'lsa va loyiha ta'siriga tushishi mumkin bo'lsa, aholini rejalashtirishning batafsil talablarini belgilaydi.

67. Loyiha nafaqat mahalliy ekologik va ijtimoiy qonunlar va qoidalarni, balki AIBning ESP va ESSlarini ham ishga tushiradi. Loyiha doirasida ESS 1: Atrof-muhit va ijtimoiy baholash va boshqarish va ESS 2: Erni sotib olish va majburiy ko'chirish qo'llaniladi. Mahalliy xalqlar (ESS 3) Loyiha doirasida ishga tushirilmaydi.

4. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo'yicha oldingi faoliyatlar sarhisobi

68. Hozirda loyiha tayyorgarlik bosqichida, qurilish ishlarining detallari loyihasi hali tugallanmagan. Bu Hukumat va loyihani tayyorlash guruhi hozirda loyiha loyihasini muhokama qilish va yakunlash uchun loyiha manfaatdor tomonlari bilan uchrashuvlar o'tkazish jarayonida ekanligini anglatadi. Bu barcha manfaatdor tomonlarning birlashishi va qurilish boshlangandan keyin loyiha muammosiz davom etishini ta'minlashda muhim qadamdir.
69. Ushbu uchrashuvlar mahalliy benefitsiarlarning fikr-mulohazalarini va fikr-mulohazalarini olish uchun zarurdir, chunki ularga loyiha bevosita ta'sir qiladi. Ushbu tashkilotlarni loyihalash jarayoniga jalb qilish orqali Hukumat va loyihani tayyorlash guruhi yakuniy loyiha loyihasi mahalliy yo'l infratuzilmasiga xos bo'lishi mumkin bo'lgan har qanday o'ziga xos talablar yoki fikrlarni hisobga olishini ta'minlashi mumkin. Ushbu hamkorlikdagi yondashuv qurilish bosqichida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar yoki nizolarni minimallashtirishga yordam beradi.
70. Tafsilotlarni loyihalash tugallangandan va tasdiqlangandan so'ng, PMO texnik bo'lmagan xulosani tayyorlashga va jamoatchilik muhokamalarini tashkil etishga kirishadi. Ushbu texnik bo'lmagan xulosa keng jamoatchilik uchun loyihaning aniq va oson tushunarli ko'rinishini taqdim etadi. Unda loyihaning asosiy jihatlari, uning potentsial ta'siri va jamiyatga keltiradigan foydalari bayon qilinadi.
71. Ommaviy muhokamalar jamiyat uchun o'z fikr-mulohazalarini bildirish, o'z tashvishlarini bildirish va loyiha bo'yicha savollar berish imkonini beradi. Bu jarayon jamoatchilikning qarorlar qabul qilish jarayonida ishtirok etish imkoniyatiga ega bo'lishini ta'minlaydi va loyiha jamoasi va jamiyat o'rtasida ochiq muloqot uchun platforma yaratadi. Jamoatchilik bilan faol hamkorlik qilib, loyiha jamoasi har qanday mumkin bo'lgan muammolar yoki tushunmovchiliklarni hal qila oladi, natijada qaror qabul qilish jarayoni yanada xabardor va shaffof bo'ladi.
72. Maslahatchi taklif qilingan yozuv shablonlari bilan Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (SEP) loyihasini tayyorladi va taqdim etdi. Markazlashtirilgan yozuv loyihaning butun hayoti davomida manfaatdor tomonlar bilan turli o'zaro aloqalar va aloqalarni kuzatish uchun qimmatli manba bo'lib xizmat qiladi, bu esa barcha tegishli ma'lumotlarning hujjatlashtirilganligini va ma'lumotnoma va tahlil qilish uchun oson

kirishini ta'minlaydi. Ushbu ma'lumotlar bazasini muntazam yangilab turish manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo'yicha sa'y-harakatlarning to'g'ri va keng qamrovi hisobini yuritish, loyiha jamoasiga taraqqiyotni samarali kuzatish, tendentsiyalarni aniqlash va ushbu majburiyatlardan to'plangan tushunchalar asosida ongli qarorlar qabul qilish imkonini berish uchun muhim bo'ladi.

73. Loyihaning manfaatdor tomonlarini aniqlash saytga tashrif buyurish bosqichida va sayt va unga tutash hududlarni tekshirish, ish stoli tadqiqotlari va PMO va Bank mutaxassislari bilan dastlabki maslahatlashuvlar natijalariga ko'ra Boshlanish hisoboti bosqichida boshlandi.
74. Maslahatchi loyiha hududi darajasida aniqlangan manfaatdor tomonlar bilan bir qator uchrashuvlar o'tkazdi. 2024-yil avgust oyida birinchi bosqichda, birinchi saytga tashrif davomida Maslahatchilar RHning viloyat va tuman filiallari, loyiha hududidagi yo'l ta'mirlash operatorlari bilan uchrashuvlar o'tkazdilar. Uchrashuvlar davomida maslahatchi loyiha maqsadlari va rejalashtirilgan tadbirlar bilan tanishtirdi. Mutasaddilarning asosiy tashvishlari va savollari loyiha muddati, loyihaning batafsil dizayni va qamrovi, taklif etilayotgan yo'l uchastkalari haqidagi so'rovlarni o'z ichiga oldi.
75. ESMPFni tayyorlash jarayonida 2024 yil 18-24 sentyabr kunlari Maslahatchi loyiha ta'sir zonasida joylashgan tumanlarda 11 ta jamoatchilik maslahati va fokus-guruh muhokamasini o'tkazdi. Ikkita ijtimoiy himoya bo'yicha mutaxassis va gender mutaxassisi3Maslahatchi alohida jamoatchilik maslahatlarini o'tkazdi va taklif qilingan loyiha amalga oshiriladigan mahallalarni qamrab oldi. Ommaviy maslahatlashuvlarda jami 120 nafar ishtirokchi, 56 nafar erkak va 64 nafar ayol ishtirok etdi. Jamoatchilik maslahat yig'ilishlari bayonnomalari, savol-javoblar natijalari, ishtirokchilar ro'yxati va fotomateriallar 3-ilovada alohida keltirilgan.

Jadval1Xulosa ESMPFni tayyorlash jarayonida maslahatlashuvlar o'tkazildi

Yo'q	Sana	Davlat egalari (nodavlat notijorat tashkilotlari, loyiha ta'sir ko'rsatgan odamlar (PA), mahalla rahbarlari, mahalliy hokimiyat organlari, korxonalar)	Joylashuv/Maslah at turi	Ishtirokchi lar soni erkak/ayol	Uchrashuvning qisqacha mazmuni	Uchrashuv davomida manfaatdor tomonlarni qiziqtirgan savollar va savollar
1.	2024 yil 18 sentyabr	PAP, mahalla rahbarlari, hokimiyat	Tuman – Ellikqal'a mahallasi: Sarabiy – FGD va maslahatlar	6/2	Jabrlangan aholining ijtimoiy-iqtisodiy holati, mahallalardagi ijtimoiy muammolar, Loyiha faoliyati haqida ma'lumotlar, qurilish davridagi xavf va ta'sirlar.	Qurilish davrida og'ir transport vositalarining harakatini, yo'l harakati xavfsizligini, ish imkoniyatlarini nazorat qilish
2.	2024 yil 20 sentyabr	PAP, mahalla rahbarlari, hokimiyat	Tuman – Xo'jayli mahallasi: Mustaqillik – FGD va maslahatlar	6/9	Jabrlangan aholining ijtimoiy-iqtisodiy holati, mahallalardagi ijtimoiy muammolar, Loyiha	Jamoat transportini rivojlantirish, yo'l bo'yida savdo nuqtalarini tashkil

					faoliyati haqida ma'lumotlar, qurilish davridagi xavf va ta'sirlar.	etish, qurilish davrida ish o'rinlari
3.	2024 yil 20 sentyabr	PAP, mahalla rahbarlari, hokimiyat	Tuman – Xo'jayli mahallasi: Mustaqillik – FGD va maslahatlar	0/11	Jabrlangan aholining ijtimoiy-iqtisodiy holati, mahallalardagi ijtimoiy muammolar, Loyiha faoliyati haqida ma'lumotlar, qurilish davridagi xavf va ta'sirlar.	Yo'l-transport hodisalari, jamoat transportining rivojlanishi, qurilish davrida ish o'rinlari
4.	2024 yil 24 sentyabr	PAP, mahalla rahbarlari, hokimiyat	Tuman – Qorauzoq mahallasi: Berda – FGD va maslahatlar	10/0	Jabrlangan aholining ijtimoiy-iqtisodiy holati, mahallalardagi ijtimoiy muammolar, Loyiha faoliyati haqida ma'lumotlar, qurilish davridagi xavf va ta'sirlar.	Qurilish davrida og'ir transport vositalarining harakatini, yo'l harakati xavfsizligini, ish imkoniyatlarini nazorat qilish
5.	2024 yil 24 sentyabr	PAP, mahalla rahbarlari, hokimiyat	Tuman – Qorauzoq mahallasi: Berda – FGD va maslahatlar	0/8	Jabrlangan aholining ijtimoiy-iqtisodiy holati, mahallalardagi ijtimoiy muammolar, Loyiha faoliyati haqida ma'lumotlar, qurilish davridagi xavf va ta'sirlar.	Yo'l-transport hodisalari, jamoat transportining rivojlanishi, qurilish davrida ish o'rinlari
6.	2024 yil 18 sentyabr	PAP, mahalla rahbarlari, hokimiyat	Tuman – Xiva Mahalla: Pirnahos – FGD va maslahatlar	15/3	Jabrlangan aholining ijtimoiy-iqtisodiy holati, mahallalardagi ijtimoiy muammolar, Loyiha faoliyati haqida ma'lumotlar, qurilish davridagi xavf va ta'sirlar.	Kirish muammosi (uylar, biznes, maktablar), jamoat transportining rivojlanishi, qurilish davrida ish o'rinlari
7.	2024 yil 19 sentyabr	PAP, mahalla rahbarlari, hokimiyat	Tuman – Xiva Mahalla: Ok yop– FGD va maslahatlar	7/4	Jabrlangan aholining ijtimoiy-iqtisodiy holati, mahallalardagi ijtimoiy muammolar, Loyiha faoliyati haqida ma'lumotlar, qurilish davridagi xavf va ta'sirlar.	Yo'l harakati xavfsizligi, qurilish davrida ish imkoniyatlari
8.	2024 yil 19 sentyabr	PAP, mahalla rahbarlari, hokimiyat	Tuman – Xiva Mahalla: Mehnatgulee – FGD va maslahatlar	0/8	Jabrlangan aholining ijtimoiy-iqtisodiy holati, mahallalardagi ijtimoiy muammolar, Loyiha faoliyati haqida ma'lumotlar, qurilish davridagi xavf va ta'sirlar.	Jamoat transportini rivojlantirish, yo'l chetidagi savdo nuqtalarini tashkil etish, mulkka kirish
9.	2024 yil 19 sentyabr	PAP, mahalla rahbarlari, hokimiyat	Tuman – Xiva mahallasi: Mehnatguli – FGD va maslahatlar	4/6	Jabrlangan aholining ijtimoiy-iqtisodiy holati, mahallalardagi ijtimoiy muammolar, Loyiha faoliyati haqida ma'lumotlar, qurilish davridagi xavf va	Jamoat transportining rivojlanishi, qurilish davrida ish o'rinlari

					ta'sirlar.	
10.	2024 yil 20 sentyabr	PAP, mahalla rahbarlari, hokimiyat	Tuman – Beruniy mahallasi: Lolazor – FGD va maslahatlar	8/3	Jabrlangan aholining ijtimoiy-iqtisodiy holati, mahallalardagi ijtimoiy muammolar, Loyiha faoliyati haqida ma'lumotlar, qurilish davridagi xavf va ta'sirlar.	Yo'laklar, belgilar, ijtimoiy ob'ektlarga kirish, ish imkoniyatlarini ishlab chiqish
11.	2024 yil 20 sentyabr	PAP, mahalla rahbarlari, hokimiyat	Tuman – Beruniy mahallasi: Tinchlik – FGD va maslahatlar	0/10	Jabrlangan aholining ijtimoiy-iqtisodiy holati, mahallalardagi ijtimoiy muammolar, Loyiha faoliyati haqida ma'lumotlar, qurilish davridagi xavf va ta'sirlar.	Ijtimoiy ob'ektlarga kirish, ish imkoniyatlari, shovqin, chang, daraxtlarni kesish
Jami:					56 - Erkak 64- Ayol	

76. Jamoatchilik muhokamasi kun tartibi ishtirokchilarga loyiha bilan bog'liq tadbirlarning qisqacha tavsifini taqdim etdi. Mutaxassislar, shuningdek, aholi bilan loyihani amalga oshirish, shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi, yo'l infratuzilmasining yomon ahvoli bilan bog'liq ijtimoiy muammolar, aholi bandligini ta'minlash, yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash masalalarini muhokama qildi.

77. Ushbu maslahatlashuvlar va fokus-guruh uchrashuvlari davomida loyihaning hayot aylanishining istalgan bosqichida kelib tushgan shikoyatlar va shikoyatlarning muammosiz va ko'p vaqt talab qiladigan hal etilishini ta'minlash uchun shikoyatlar, takliflar va shikoyatlarni berish bo'yicha shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini qo'llashning afzalliklari va qoidalariga alohida e'tibor qaratildi.

78. Ommaviy maslahatlashuvlar do'stona ruhda o'tdi. Ishtirokchilarga javobini eshitishni istagan har qanday savolni berish taklif qilindi. Maslahatchining ijtimoiy himoya bo'yicha mutaxassislari yig'ilishni ochish va kirish so'zi bilan chiqish uchun mahalliy hokimiyat vakillari, tegishli mahallalar raislarini taklif qildi.

5. Rol va mas'uliyat

79. Loyiha PMO qurilish va foydalanish bosqichida ushbu SEP va Loyiha shikoyatlarini ko'rib chiqish mexanizmini (GRM) amalga oshirish uchun loyiha manfaatdor tomonlariga yordam beradi va ular bilan hamkorlik qiladi. Loyiha guruhining ushbu SEPni, shuningdek, qurilish bosqichida Loyiha GRMni amalga oshirish bo'yicha roli va mas'uliyati 2-jadvalda keltirilgan.

Jadval2SEPni amalga oshirishdagi rol va majburiyatlar (qurilish bosqichi)

Jamoa a'zosi	Rol va mas'uliyat
Loyiha boshqaruvi idorasi	

PMO menejeri	- SEPning bajarilishini ta'minlaydi. - ESMP talablarini tahlil qiladi va Pudratchi va subpudratchilar tomonidan talablarning bajarilishini, shu jumladan manfaatdor tomonlar bilan hamkorlikni ta'minlaydi. - Loyihada barcha amaldagi milliy qonunchilik va ruxsat beruvchi talablarning bajarilishini ta'minlaydi. - Loyihaning hayotiy tsikli davomida Loyiha SEPni amalga oshirish uchun etarli resurslar ajratilishini ta'minlaydi. - Pudratchi va subpudratchilarning shartnoma talablari asosida SEPGA to'liq mos kelishini ta'minlaydi. - Pudratchi, subpudratchilar va yetkazib beruvchilar bilan tuzilgan shartnomalar/kelishuvlarga SEP talablarini kiritishni ta'minlaydi. - SEPni samarali amalga oshirish uchun zarur moliyaviy ajratmalar mavjudligini ta'minlaydi.
Ekologik va ijtimoiy bo'yicha mutaxassis - PMO	- Loyihaning ijtimoiy samaradorligi (shu jumladan manfaatdor tomonlarni jalb qilish, shikoyatlar va fikr-mulohazalarni boshqarish bilan bog'liq chora-tadbirlar/harakatlarni amalga oshirish) Loyiha standartlariga muvofiqligini ta'minlash. - Qurilish bosqichida tashqi manfaatdor tomonlar bilan samarali va davriy aloqani ta'minlash. - CSC ijtimoiy mutaxassisi bilan kelishilgan holda, loyihaning barcha xodimlari (to'g'ridan-to'g'ri va shartnoma bo'yicha) ishga joylashish vaqtida Loyiha uchun ishlab chiqilgan ichki va tashqi shikoyatlar va qayta aloqa mexanizmini (masalan, ichki shikoyatlar va fikr-mulohazalarni qanday topshirish, tashqi shikoyat va fikr-mulohazalarni qanday boshqarish va h.k.) amalga oshirish bo'yicha treninglar o'tkazishini ta'minlang. - Jamiyatning shikoyatlari va fikr-mulohazalarini loyiha SEPGA muvofiq ro'yxatga olinishini va ularga javob berishini va PMO menejeriga xabar qilinishini ta'minlang. - Ichki shikoyatlar va kerak bo'lganda fikr-mulohazalarni boshqarishda HSE pudratchi mutaxassisini qo'llab-quvvatlang.
Qurilish bo'yicha maslahatchi (CSC)	- Qurilish ishlarining muvofiqligini ta'minlashda PMOga yordam berish - ayniqsa, Pudratchilarning SSESMP va loyihaning tegishli jihatlari orqali ESMP va SEPni amalga oshirish monitoringiga e'tibor berish. - CSC Pudratchilarning atrof-muhit va ijtimoiy majburiyatlariga muvofiqligini ta'minlash uchun milliy va xalqaro ijtimoiy mutaxassisdan foydalanishni saqlab qoladi. - PMO ES mutaxassisi bilan kelishilgan holda, loyihaning barcha xodimlari (to'g'ridan-to'g'ri va shartnoma bo'yicha) ishga joylashish vaqtida Loyiha uchun ishlab chiqilgan ichki va tashqi shikoyatlar va qayta aloqa mexanizmini (masalan, ichki shikoyatlar va fikr-mulohazalarni qanday topshirish, tashqi shikoyat va fikr-mulohazalarni qanday boshqarish va h.k.) amalga oshirish bo'yicha treninglar o'tkazishini ta'minlang. - Loyihaning atrof-muhit, ijtimoiy, sog'liq va xavfsizlik jihatlari bo'yicha bilim va tushunchalarini rivojlantirish uchun qurilish boshlanishidan oldin PMO va PMOlarga himoyachi shaxs va Pudratchilarning E&S mutaxassislariga qisqa ta'lim dasturini taqdim etadi.
Pudratchi	
Loyihalar bo'yicha menejer	Loyiha Ijtimoiy jamoasi bilan maslahatlashgan holda E&S masalalari bo'yicha manfaatdor tomonlarni jalb qilish faoliyatini muvofiqlashtiradi.

Ijtimoiy ekspert	• Loyiha menejeriga aloqada, muassasada hisobot beradi. SSESMPni ijtimoiy masalalar bo'yicha amalga oshirish va muvofiqlashtirish; • Subpudratchilar mas'uliyati ostidagi ijtimoiy sohaga oid hujjatlarni (ya'ni, rejalar va protseduralar) ularning Loyiha majburiyatlariga muvofiqligini tekshiradi. • Ijtimoiy masalalar bo'yicha manfaatdor tomonlarni jalb qilish faoliyatining bir qismiga aylanadi. • Ijtimoiy masalalar bo'yicha SSESMPni aloqa qilish, yaratish, amalga oshirish va muvofiqlashtirish bo'yicha Loyiha menejeriga hisobot beradi; • Loyiha majburiyatlariga muvofiq SEPning bajarilishini ta'minlaydi; • Saytning barcha xodimlarini Loyiha SEP bo'yicha tegishli treninglar bilan jihozlash; • PMO ES mutaxassisiga shikoyatlarni hal qilishda yordam beradi; • PMO ES mutaxassisiga shikoyat mexanizmini tegishli tarzda mahalliy hamjamiyatlarga oshkor qilishda yordam beradi; • Shikoyatlarni hisobga olish jurnalini ishlab chiqadi va yangilab turadi; • PMO ES mutaxassisiga Loyihaning manfaatdor tomonlari bilan uchrashuvlar tashkil etishda yordam beradi; • Manfaatdor tomonlarni jalb qilish faoliyatini qayd qiladi va SEPda belgilanganidek PMO ES mutaxassisiga hisobot beradi; • Manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuv yozuvlarini boshqaradi va yuritadi.
-------------------------	--

6. Manfaatdor tomonlarni aniqlash va tahlil qilish

80. Manfaatdor tomonlar odatda ishtirok etish darajasi va loyihaga ta'sir qilish darajasiga qarab ikkita asosiy guruhga bo'linadi. Birinchi guruhga loyiha tomonidan bevosita/bilvosita ta'sir ko'rsatadigan va uni amalga oshirish natijasida atrof-muhit, turmush tarzi yoki farovonligi o'zgarishi mumkin bo'lgan loyiha ta'sir ko'rsatadigan manfaatdor tomonlar kiradi. Ikkinchi guruh boshqa manfaatdor tomonlardan iborat bo'lib, ular loyihadan manfaatdor bo'lishi mumkin, lekin uni amalga oshirish bevosita ta'sir qilmaydi. Shunga qaramay, samarali, moslashtirilgan va inklyuziv ishtirok etish maqsadida loyihaning manfaatdor tomonlarini quyidagi uchta asosiy toifaga bo'lish mumkin:

- **Loyihadan ta'sirlangan manfaatdor tomonlar**– loyiha tomonidan bevosita/bilvosita (haqiqiy yoki potentsial) ta'sir ko'rsatgan va/yoki loyiha bilan bog'liq o'zgarishlarga eng ko'p moyil deb topilgan hamda ta'sirlar va ularning ahamiyatini aniqlashda, shuningdek, ta'sirlarni yumshatish va boshqarish choralari bo'yicha qarorlar qabul qilishda yaqindan ishtirok etishi kerak bo'lgan, Loyihaning ta'sir doirasidagi shaxslar, guruhlar va boshqa shaxslar.
- **Boshqa manfaatdor tomonlar**- Loyihaning bevosita ta'sirini boshdan kechirmasligi mumkin bo'lgan, lekin o'z manfaatlariga loyiha ta'sir ko'rsatadigan deb hisoblaydigan yoki tushunadigan va/yoki loyihaga va uni amalga oshirish jarayoniga qandaydir tarzda ta'sir qilishi mumkin bo'lgan shaxslar/guruhlar/sub'ektlar. Bu manfaatdor tomonlar davlat idoralari, nodavlat tashkilotlar (NNT) yoki loyiha natijalaridan umumiy manfaatdor bo'lgan boshqa guruhlarni o'z ichiga olishi mumkin. Ularning ta'sir darajasi loyihaga ta'sir ko'rsatadigan manfaatdor tomonlar kabi darhol bo'lmasa-da, ularning hissasi va qo'llab-quvvatlashi loyiha dizayni va amalga oshirilishini shakllantirishda qimmatli bo'lishi mumkin.
- **Zaif / noqulay guruhlar yoki shaxslar**- nomutanosib ravishda ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan yoki loyiha(lar)ning zaif maqomi tufayli boshqa har qanday guruhlar bilan solishtirganda zarar ko'rish mumkin bo'lgan va loyiha bilan bog'liq maslahatlashuvlar va qarorlar qabul qilish jarayonida ularning teng vakilligini ta'minlash uchun maxsus jalb qilish sa'y-harakatlarini talab qilishi mumkin bo'lgan shaxslar.

81. Manfaatdor tomonlarni identifikatsiyalash mavjud birlamchi va ikkilamchi ma'lumotlar, mavjud loyiha hujjatlarini ko'rib chiqish, Loyiha maslahatchilarining ma'lumotlari, shuningdek, saytga tashriflar natijalari bo'yicha ma'lumot olish asosida amalga oshiriladi. Manfaatdor tomonlar ro'yxati Loyihaning amal qilish muddati davomida doimiy ravishda yangilanadi.

82. Asosiy manfaatdor tomonlarning quyidagi ro'yxati aniqlangan va ularda keltirilgan 1-jadval 3 quyida:

Jadval 3 Aniqlangan loyiha manfaatdor tomonlari

Manfaatdor tomonlar guruhlari	To'g'ridan-to'g'ri / bilvosita	Manfaatdor tomon tavsifi
Loyihadan ta'sirlangan manfaatdor tomonlar		
Loyiha hududidagi mahalliy jamoalar	To'g'ridan-to'g'ri	Mahalliy hamjamiyat mahalliy yo'llar, inshootlarni yaxshilash, yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash, moddiy va ijtimoiy resurslardan foydalanish orqali loyihadan bevosita foyda ko'rishi kutilmoqda. Mahalliy hamjamiyat aholisi loyiha faoliyatini amalga oshirish uchun ishchi kuchi sifatida potentsial manba hisoblanadi. Loyiha doirasidagi mahalliy hamjamiyatlar qurilish va rekonstruksiya ishlari hamda loyiha faoliyati ta'sir ko'rsatadigan hududga ta'sir qiladi. Loyiha bilan bog'liq tadbirlar bevosita zarar ko'rgan aholining kundalik hayotiga ta'sir qiladi.
Loyiha hududidagi mahalliy kompaniya va tashkilotlar	To'g'ridan-to'g'ri	Jumladan, yo'llar va inshootlarning holatini yaxshilashdan manfaatdor bo'lgan xususiy tadbirkorlik sub'yektlari, yuk va ishchilarni tashish uchun rekonstruksiya qilingan yo'llardan foydalanishi mumkin bo'lgan fermer xo'jaliklari, transport xarajatlari va tashishga sarflanadigan vaqtni qisqartirish hisobiga logistika ta'minotini yaxshilash yoki yangi korxonalarni ochish (masalan, yuk tashish, jamoat transporti, taksi) kabi korxonalar kiradi.
Mahalla rahbarlari	To'g'ridan-to'g'ri	Ushbu manfaatdor tomon an'anaviy hokimiyatga ega bo'lgan institutdir. Unga rahbar/rais boshchilik qiladi va o'zbek jamiyatida muhim rol o'ynaydi.
Loyiha faoliyati bilan bog'liq holda aktivlari ta'sir qilishi mumkin bo'lgan tashkilotlar va/yoki shaxslar	To'g'ridan-to'g'ri	Bularga tashkilotlar (xususiy fermer xo'jaliklari, boshqa tashkilotlar) yoki aktivlari loyiha faoliyati tufayli ta'sir qilishi mumkin bo'lgan jismoniy shaxslar (rasmiy va norasmiy mulkdorlar) kiradi.
Boshqa manfaatdor tomonlar		
Yo'l qo'mitasi (RC)	To'g'ridan-to'g'ri	Davlat organlari va yuqori darajadagi qarorlar qabul qiluvchi organlar bilan loyihani umumiy muvofiqlashtirish uchun mas'ul Ijrochi Agentlik (EA) vazifasini bajaradi.
"Avtoyulinvest" agentligi (AYA)	To'g'ridan-to'g'ri	Ijrochi agentlik vazifasini bajaradi va loyihani amalga oshirish, shu jumladan ishlarni bajarish va umumiy boshqaruv uchun javobgardir.
Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm viloyati avtomobil yo'llari bosh boshqarmasi;	To'g'ridan-to'g'ri	RHning quyi tashkiloti, loyiha egalari va loyihani amalga oshirish va loyiha tugagandan so'ng mahalliy yo'llarni ekspluatatsiya qilish uchun mas'uldirlar.

Mahalliy hokimiyat organlari: - Kabinet vazirliklar - ningQoraqalpog'iston Respublikasi; - Xorazm viloyati hokimligi - Tashqi va savdo vazirligi; - O'zbekiston Respublikasi Transport vazirligi; - Strategik islohotlar agentligi. - Loyiha tuman hokimliklari; - Loyiha TumanYer kadastr idoralari; - Loyiha Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vazirligining tuman bo'limlari (MEEPCC); - Sanitariya-epidemiologiya tinchligi va aholi salomatligini muhofaza qilish xizmati Qoraqalpog'iston Respublikasi, Xorazm viloyati va tuman bo'limlari; - Qoraqalpog'iston Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi. - O'zbekiston Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi	Bilvosita Bilvosita Bilvosita Bilvosita Bilvosita To'g'ridan-to'g'ri To'g'ridan-to'g'ri To'g'ridan-to'g'ri Bilvosita To'g'ridan-to'g'ri Bilvosita Bilvosita	- Mintaqadagi ijtimoiy-iqtisodiy vaziyatni rivojlantirishdan manfaatdor; - Mintaqada biznesni rivojlantirishga qiziqish; - Hukumatning har bir vakolati doirasidagi loyiha faoliyatini tasdiqlash va yordam berish (er masalalari, yo'l sharoitlari, energiya, investitsiyalarni qo'llab-quvvatlash va boshqalar). - Boshqa hokimiyat va mahalliy aholi/tashkilotlar bilan o'zaro hamkorlikda potentsial yordam - Mahalliy mehnat va sanitariya qoidalari bilan jihozni monitoring qilishda yordam berish.
Mahalliy va mintaqaviy qurilish kompaniyalari	To'g'ridan-to'g'ri	Loyihani amalga oshirish bo'yicha tenderda ishtirok etishdan manfaatdor qurilish kompaniyalari
Ishchi kuchi	To'g'ridan-to'g'ri	Loyiha xodimlari, pudratchilar va ularning ishchilari loyiha qurilish faoliyati bilan shug'ullanadilar.
Xalqaro kreditorlar/xalqaro tashkilotlar: AIIB	Bilvosita	Kreditorlar ekologik va ijtimoiy talablarni qo'llagan holda loyihaning muvaffaqiyatli amalga oshirilishidan manfaatdor.
Mintaqaviy va mahalliy nodavlat notijorat tashkilotlari (Ayollar qo'mitasi, O'zbekiston ishbilarmon ayollar uyushmasi, Yoshlar tashabbuslari markazi va	Bilvosita	Loyihaning ta'sirini kuzatish, E&S talablari bilan dasturni kuzatishdan manfaatdor.

boshqalar)		
OAV	Bilvosita	Bu jamoatchilik fikriga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan axborot va axborot vositalariga tegishli.
Zaif/Iqtisodiy guruhlar yoki shaxslar		
Loyiha hududida ishsizlar. Ayollar boshliq oilalar, ko'p bolali (5 dan ortiq), kam ta'minlangan oilalar, nogironlar, qarovsiz qariyalar va boshqalar.	To'g'ridan-to'g'ri	Zaif maqomlari tufayli boshqa har qanday guruhlar bilan solishtirganda loyiha(lar) tomonidan nomutanosib ravishda ta'sir ko'rsatishi yoki undan zarar ko'rish mumkin bo'lgan va loyiha bilan bog'liq maslahatlashuvlar va qarorlar qabul qilish jarayonida ularning teng vakilligini ta'minlash uchun maxsus jalb qilish sa'y-harakatlarini talab qilishi mumkin bo'lgan guruhlar yoki shaxslar.

6.1 Manfaatdor tomonlar xaritasini tahlil qilish

83. Manfaatdor tomonlarni tahlil qilish - taklif etilayotgan Loyihaga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan yoki ta'sir qilishi mumkin bo'lgan shaxslar yoki guruhlarini aniqlash va ularni loyihaga ta'siri va Loyihaning ularga ta'siri bo'yicha saralash jarayoni. Keyinchalik, ushbu ma'lumotlar loyiha rejasi, siyosati, dasturi yoki boshqa harakatlarda manfaatdor tomonlarning manfaatlari qanday ko'rib chiqilishi kerakligini baholash uchun ishlatiladi.

- Manfaatdor tomonlarni xaritalashning maqsadi:
- Belgilangan manfaatdor tomonlarning profilini va ularning Loyihadagi rollarini o'rganish;
- Har bir guruhning o'ziga xos muammolari, tashvishlari va loyihadan har bir guruh o'zida saqlab qolgan umidlarini tushunish;
- Ularning Loyihaga ta'sirini yoki Loyihaning ularga ta'sirini baholang;
- Ularning zaif tomonlarini tushunish; va
- Turli manfaatdor tomonlar guruhlarini bilan muloqot qilishning eng samarali vositalarini tushuning.

84. Manfaatdor tomonlar guruhining ahamiyati Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'sirining kattaligi yoki manfaatdor tomonlar guruhining Loyiha faoliyatiga ta'siri darajasi (kuch, yaqinligi) hisobga olingan holda tasniflanadi. Loyiha uchun manfaatdor tomonlar guruhining ahamiyati va ular bilan hamkorlik qilish talabi ta'sir va ta'sirning o'zaro ta'siri sifatida aniqlanadi. Muhimlik uchun matritsasi tasvirlangan4-jadval.va unda manfaatdor tomonlar tahlili va ta'siri tasvirlangan5-jadvalquyida.

Jadval4 Manfaatdor tomonlarning ahamiyati va ishtiroki talabi

		Manfaatdor tomonlarga ta'sir qilish ehtimoli		
		Past	O'rta	Yuqori
KattalikTa'sir / Ta'sir	Arzimas	Arzimas	Arzimas	Arzimas
	Kichik	Arzimas	Kichik	O'rtacha
	O'rta	Kichik	O'rtacha	Shoshilinch
	Katta	O'rtacha	Shoshilinch	Shoshilinch

Jadval5 Manfaatdor tomonlar tahlili va ta'siri

Ta'sir tabiati	Izoh
Yuqori ta'sir	Yuqori ta'sir ishtirok etish va qaror qabul qilish nuqtai nazaridan manfaatdor tomonning Loyihaga yuqori darajadagi ta'sirini yoki manfaatdor tomon bilan hamkorlik qilishning yuqori ustuvorligini anglatadi.
O'rta ta'sir	O'rta ta'sir loyihadagi manfaatdor tomonning o'rta ta'siri va ishtirokini, shuningdek, manfaatdor tomonni jalb qilishning ustuvor darajasini anglatadi, bu na o'ta muhim, na ta'sir nuqtai nazaridan ahamiyatsiz.
Kam ta'sir	Kam ta'sir ishtirok etish va qaror qabul qilish nuqtai nazaridan manfaatdor tomonning Loyihaga ta'sirining past darajasini yoki ushbu manfaatdor tomonni jalb qilishning past ustuvorligini anglatadi.

85. Pastdan o'rtagacha yoki o'rtadan yuqorigacha bo'lgan vositachi toifalari, birinchi navbatda, ularning ta'siri va ahamiyati kontekstning o'ziga xos shartlariga yoki Loyihaning jamiyatga bo'lgan javoblariga qarab, ushbu diapazonda o'zgarishi mumkinligini anglatadi.
86. Manfaatdor tomonlarni qamrab olishi mumkin bo'lgan (to'g'ridan-to'g'ri yoki bilvosita) yoki loyihaga qiziqish/ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan har qanday shaxs, guruh, muassasa yoki tashkilotni o'z ichiga oladi. Garchi ushbu hujjat barcha toifadagi manfaatdor tomonlarni loyihaning butun tsikli bo'ylab qamrab olishga harakat qilgan bo'lsa-da, barcha potentsial manfaatdor tomonlarni aniqlash va ularning butun Loyiha tsikliga ta'sir qilish darajasini aniqlash qiyin. Shu sababli, loyiha egalari manfaatdor tomonlar ro'yxatini va ularning profillarini o'z vaqtida qayta ko'rib chiqadilar.6-jadval.

Jadval6 Manfaatdor tomonlar profili va ta'sir xaritasi

Manfaatdor tomonlar guruhi	Manfaatdor tomonning qisqacha ma'lumoti	Manfaatdor tomonlarning qiziqishi	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri	Loyihaga manfaatdor tomonning ta'siri	KattalikTa'sir / ta'sir	Manfaatdor tomonlarning ahamiyati
Mahalliy jamoalar	Ushbu manfaatdor tomon loyiha hududiga yaqin joyda yashovchi va loyiha faoliyati bevosita ta'sir ko'rsatadigan jamoalarni o'z ichiga oladi.	Loyiha maydoni va uning mumkin bo'lgan ta'siri haqida ma'lumot; Sifatli yo'l infratuzilmasiga kirish; BandlikLoyihani qurish davridagi imkoniyatlar; Shovqin, havo va suv ifloslanishining jamiyatga minimal ta'siri; va Shikoyat yoki tashvishlarni ko'tarish mexanizmi.	Manfaatdor tomonlarga jismoniy va/yoki iqtisodiy ko'chish, loyiha faoliyati tufayli tuzilmalar ta'siri ta'sir qilishi mumkin. Loyiha tanlangan mahalliy yo'llarni xalqaro va davlat yo'l tarmoqlariga integratsiyalash orqali jamoalar o'rtasidagi aloqani yaxshilashga, shu orqali mahalliy aholi uchun bozorlar, maktablar, sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlarga yaxshi kirishni ta'minlaydi. Loyiha, shuningdek, ish imkoniyatlarini ko'paytirishga va keyinchalik daromadlarni oshirishga olib kelishi mumkin. Ishga joylashish imkoniyatlari ochiq va mahalliy hamjamiyat a'zolari uchun ochiqdir.	Ushbu manfaatdor tomon Loyihaga nisbatan jamoatchilik fikrini shakllantirishda va Loyihaning uzluksiz ishlashini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Manfaatdor tomonlar guruhi loyiha ob'ektlarida malakali/yarim malakali ish o'rinlari kabi mahalliy resurslar sifatida jalb qilinishi mumkin.	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri: katta Loyihaga manfaatdor tomonlarning ta'siri: O'rta	Shoshilinch
Mahalla rahbarlari	Ushbu manfaatdor tomon an'anaviy hokimiyatga ega bo'lgan institutdir. Unga rahbar/rais boshchilik qiladi va o'zbek jamiyatida muhim rol o'ynaydi.	Loyiha bo'yicha tegishli ma'lumotlarga ega bo'lish (masalan, shikoyatlar, favqulodda vaziyatlar tartibi va boshqaruv choralari); Ijtimoiy investitsiyalardan foyda olish; Imkoniyatlar mavjud bo'lganda mahalliy aholini	Loyihaning ushbu manfaatdor tomonlar guruhiga ta'siri ijtimoiy buzilishlar yuzaga kelgan taqdirda, mahalliy aholi va mehnatga layoqatli aholi o'rtasida hududga ko'chib o'tishda ijtimoiy buzilish potentsialini yuzaga keltirishi mumkin.;	Shunday qilib, bu guruh loyiha va uning faoliyati haqidagi jamoatchilik fikriga ta'sir qilishi mumkin.	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri: O'rta Loyihaga manfaatdor tomonlarning ta'siri: O'rta	O'rtacha

Manfaatdor tomonlar guruhi	Manfaatdor tomonning qisqacha ma'lumoti	Manfaatdor tomonlarning qiziqishi	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri	Loyihaga manfaatdor tomonning ta'siri	KattalikTa'sir / ta'sir	Manfaatdor tomonlarning ahamiyati
		malakasini oshirishga o'rgatish.				
Zaif/Iqtisodiy guruhlar yoki shaxslar	Ushbu manfaatdor tomonlar guruhi ayollar boshchiligidagi oilalar, ko'p bolali oilalar (5 dan ortiq), kam ta'minlangan oilalar, nogironlar, qaramog'ida hech kim bo'lmagan qariyalar kabi zaif guruhga tegishli.Loyiha hududida ishsizlar va boshqalar.	Loyiha maydoni va uning mumkin bo'lgan ta'siri haqida ma'lumot; Sifatli davlat xizmatlaridan va jamiyatni rivojlantirishning boshqa xizmatlaridan foydalanish imkoniyati; Ishga joylashish imkoniyatlari; Zaif odamlar uchun loyihani qo'llab-quvvatlash komponentlari haqida ma'lumot (agar mavjud bo'lsa); Shikoyat yoki tashvishlarni ko'tarish mexanizmi.	Zaif odamlarning yomon ijtimoiy va iqtisodiy sharoitlarini hisobga olgan holda, PMO guruh uchun jalb qilish yo'llarini ta'minlashi kerak bo'lishi mumkin; Ushbu manfaatdor tomonlar potentsial ish imkoniyatlaridan va/yoki loyihani qo'llab-quvvatlash komponentlaridan foyda olishlari mumkin.	Ushbu manfaatdor tomonlar guruhining Loyihaga cheklangan ta'siri	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri: O'rta Loyihaga manfaatdor tomonlarning ta'siri: O'rta	O'rta

Manfaatdor tomonlar guruhi	Manfaatdor tomonning qisqacha ma'lumoti	Manfaatdor tomonlarning qiziqishi	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri	Loyihaga manfaatdor tomonning ta'siri	KattalikTa'sir / ta'sir	Manfaatdor tomonlarning ahamiyati
Ishchi kuchi	Ushbu manfaatdor tomon loyiha xodimlari, pudratchilar va ularning loyiha qurilish faoliyati bilan shug'ullanuvchi ishchilaridan iborat.	To'g'ridan-to'g'ri ishga joylashish imkoniyatlari; Eng kam ish haqini to'lash kabi iqtisodiy manfaatlar; Ta'lim va induksiya dasturlari; Loyiha bo'yicha tegishli ma'lumotlarni olish; Tengsizlikni keltirib chiqaradigan sharoitlardan xoli xavfsiz muhitda ishlash. Shikoyat yoki tashvishlarni bildirish mexanizmi	Loyiha ushbu guruhni ish bilan ta'minlaydi. Agar ishchilar tomonidan tegishli xavfsizlik choralari ko'rilmasa, Loyiha sog'liq va xavfsizlikka tahdid solishi mumkin.	Ushbu manfaatdor tomonlarning ishtiroki Loyihani muammosiz amalga oshirish uchun juda muhimdir. Bu guruh jamoatchilik fikrini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Agar mehnat talablari va sog'liq va xavfsizlik choralarga rioya etilmasa, loyiha imidjiga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan ziddiyat va norozilik xavfi paydo bo'lishi mumkin.	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri: O'rta Loyihaga manfaatdor tomonlarning ta'siri: Yuqori	Shoshilinch
Mahalliy va mintaqaviy qurilish kompaniyalari	Ushbu manfaatdor tomonlar guruhi loyihaga jalb qilinadigan pudratchilardan, masalan, materiallar va/yoki qurilishni yetkazib beruvchilardan iborat.	Mintaqaviy va shahar xo'jalik faoliyatining dinamikligi tufayli iqtisodiy foyda; Tegishli biznes imkoniyatlari haqida ma'lumot olish; Favqulodda vaziyatlarda javob berish va E&S talablariga muvofiqligini almashish; Yetkazib beruvchilar va pudratchilar tomonidan berilgan shikoyatlar va favqulodda vaziyatlarga javob berish; Bilvosita bandlik	Loyiha ushbu guruhga mintaqada barqaror biznes imkoniyatini beradi.	Ushbu manfaatdor tomonlar guruhi loyihaning uzluksiz ishlashi va o'z vaqtida amalga oshirilishi uchun juda muhim; Ushbu guruh loyihaga nisbatan jamoatchilik fikrini shakllantirishda ham muhim rol o'ynashi mumkin. Ushbu guruh Loyiha uchun tuzilgan foyda almashish rejalarini amalga oshirishda manfaatdor tomon bo'ladi.	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri: Kichik Loyihaga manfaatdor tomonlarning ta'siri: O'rta	Kichik

Manfaatdor tomonlar guruhi	Manfaatdor tomonning qisqacha ma'lumoti	Manfaatdor tomonlarning qiziqishi	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri	Loyihaga manfaatdor tomonning ta'siri	KattalikTa'sir / ta'sir	Manfaatdor tomonlarning ahamiyati
		imkoniyatlarini oshirish.				
Kreditorlar va investorlar	Ushbu manfaatdor tomonlar guruhiga Loyihaga investitsiya imkoniyatlarini baholayotgan investorlar kiradi.	E&S muvofiqligi; Barcha ishchilar uchun xavfsiz muhitni ta'minlash; Xavfsizlik protokoliga rioya qilish; Doimiy monitoring va hisobot.	Loyihaning ushbu manfaatdor tomonlar guruhiga ta'siri birinchi navbatda Loyiha faoliyatiga taalluqlidir.	Ushbu manfaatdor tomonlar guruhining Loyihaga ta'siri, birinchi navbatda, Loyihaning moliyaviy imkoniyatlarini aniqlash bilan bog'liq bo'ladi. Milliy qoidalar va qoidalarga qo'shimcha ravishda, Loyiha ushbu moliya institutlarining ichki standartlariga muvofiq bo'lishi kerak.	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri: Kichik Loyihaga manfaatdor tomonlarning ta'siri: Yuqori	O'rtacha

Manfaatdor tomonlar guruhi	Manfaatdor tomonning qisqacha ma'lumoti	Manfaatdor tomonlarning qiziqishi	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri	Loyihaga manfaatdor tomonning ta'siri	KattalikTa'sir / ta'sir	Manfaatdor tomonlarning ahamiyati
Hukumat va nazorat qiluvchi organlar	Ushbu manfaatdor tomonlar guruhi loyihaga tegishli turli ruxsatnomalar va litsenziyalar uchun mas'ul bo'lgan tuman, shtat va milliy darajadagi tartibga soluvchi organlardan iborat edi.	Loyihalar haqida ma'lumot olish (vaqt, potentsial ta'sirlar, imtiyozlar) Iqtisodiy rivojlanishga ko'maklashish Aniq aloqa kanallarini o'rnatish Milliy qonunlar va talablarga muvofiqligi.	Loyihaning ushbu manfaatdor tomonlar guruhiga ta'siri ahamiyatsiz bo'ladi. Biroq, loyiha barcha amaldagi milliy ko'rsatmalar, siyosat va qonunlarga muvofiq bo'lishi kutilmoqda.	Ushbu manfaatdor tomonlar guruhi ustuvor ahamiyatga ega, chunki bu guruh Loyiha faoliyati uchun zarur bo'lgan ruxsatnomalar va litsenziyalarni taqdim etadi. Ushbu manfaatdor tomonlar guruhi Loyihaning bir necha kunga to'xtatilishiga yoki ishni to'xtatishiga va/yoki Loyihaga nisbatan jarimalar va jarimalar undirilishiga olib kelishi mumkin.	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri: Kichik Loyihaga manfaatdor tomonlarning ta'siri: Yuqori	Shoshilinch
OAV	Ushbu manfaatdor tomonlar guruhi mintaqaviy va milliy matbuotdan (ham bosma, ham audiovizual) iborat. Ushbu manfaatdor tomonlar guruhi Loyiha haqida xabardorlik va jamoatchilik fikrini shakllantirishda juda muhim rol o'ynashi mumkin	Aholini xabardor qilish uchun Loyiha bo'yicha tegishli ma'lumotlarni olish (muddati, mumkin bo'lgan ta'siri, foydalari); Loyihani ishlab chiqish bo'yicha auditoriya uchun tegishli va jozibador ma'lumotlarni tarqatish.	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri Loyiha faoliyatining tabiati tufayli juda cheklangan bo'lishi mumkin.	Manfaatdor tomonlar guruhining Loyihaga ta'siri, ehtimol, loyihaga nisbatan mahalliy, milliy va potentsial xalqaro manfaatdor tomonlar o'rtasida fikr shakllanishiga bog'liq bo'lishi mumkin. Loyihaning yomon ekologik va ijtimoiy ko'rsatkichlari haqida hisobot.	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri: Kichik Loyihaga manfaatdor tomonlarning ta'siri: Yuqori	O'rtacha

Manfaatdor tomonlar guruhi	Manfaatdor tomonning qisqacha ma'lumoti	Manfaatdor tomonlarning qiziqishi	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri	Loyihaga manfaatdor tomonning ta'siri	KattalikTa'sir / ta'sir	Manfaatdor tomonlarning ahamiyati
Hududda faoliyat yuritayotgan NNT/NNTlar	Ushbu manfaatdor tomonlar guruhi inson huquqlari, advokatlik va jamiyatni rivojlantirish sohasida faoliyat yurituvchi mintaqaviy, milliy tashkilotlardan iborat.	Loyihalar holati to'g'risida ma'lumot olish; Potentsial salbiy ekologik va ijtimoiy ta'sirlar; Davlat xizmatini takomillashtirish va iqtisodiyotni rivojlantirish.	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri Loyiha faoliyatining tabiati tufayli cheklangan bo'lishi mumkin; Strategik ijtimoiy investitsiya ittifoqlarini tashkil etish.	Manfaatdor tomonlar guruhining Loyihaga ta'siri, ehtimol, loyihaga nisbatan mahalliy, milliy va potentsial xalqaro manfaatdor tomonlar o'rtasida fikr shakllanishiga bog'liq bo'lishi mumkin.	Loyihaning manfaatdor tomonlarga ta'siri: Kichik Loyihaga manfaatdor tomonlarning ta'siri: O'rta	O'rtacha

7. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish dasturi

87. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish dasturi SEPning muhim tarkibiy qismi bo'lib, loyihaning barcha manfaatdor tomonlarini jalb qilishga yordam berishi kutilmoqda. SEP, shuningdek, ijtimoiy va iqtisodiy sabablarga ko'ra ishtirok etishda to'g'ridan-to'g'ri ishtirok etishda to'siqlarga duch kelgan zaif/qobiliyatsiz guruhlar yoki shaxslarni jalb qilishni qo'llab-quvvatlaydi. Shuni yodda tutish kerakki, SEPni amalga oshirish dinamik jarayon bo'lib, ba'zi manfaatdor tomonlar va ularning manfaatlari vaqt o'tishi bilan o'zgarishi mumkin; shuning uchun SEP va Dastur mos ravishda yangilanadi. Loyihani tayyorlash bosqichida manfaatdor tomonlarning ishtiroki loyihaning risklarni boshqarish jarayonini qo'llab-quvvatlash, xususan, potentsial ta'sirlarni (salbiy va ijobiy) erta aniqlash va oldini olish/boshqaruv hamda tejamkor loyiha loyihagini ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega.
88. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish loyihaning butun hayoti davomida davom etadigan jarayon bo'lib, har bir tanlangan loyiha investitsiyalariga tegishli uchta bosqich mavjud:
- Loyihani tayyorlash bosqichi;
 - Qurilish bosqichi; va,
 - Operatsion bosqichi.
89. **Loyihani tayyorlash bosqichi.** Loyihani tayyorlash bosqichida ishtirok etishda asosiy e'tibor manfaatdor tomonlardan ma'lumot va fikrlarni to'plashga qaratilgan. Shuning uchun ishtirok etish faoliyati manfaatdor tomonlar vakillari (norasmiy rahbarlar) va asosiy axborot tashkilotlari (jamoalar, hokimiyatlar, NNT) bilan yuzma-yuz uchrashuvlar, seminarlar va kichikroq fokus-guruh uchrashuvlari yordamida interv'yularni o'z ichiga oladi.
90. Loyihani tayyorlashning umumiy maqsadlari doirasida ushbu bosqichda ishtirok etishning aniq maqsadlari quyidagilardan iborat:
- Asosiy manfaatdor tomonlarni loyiha va ESMPF jarayoni bilan tanishtirish
 - Potentsial ta'sirlarni va keyingi bosqichlarda ko'rib chiqiladigan muammolarni aniqlang
 - Loyiha bilan bog'liq manfaatdor tomonlarni aniqlang
 - Asosiy ma'lumot uchun tegishli ma'lumotlarni aniqlang va ularga kirish huquqiga ega bo'ling
 - Taklif etilayotgan loyiha bo'yicha manfaatdor tomonlarning fikrlarini to'plash va bu fikrlarni baholash jarayoniga kiritilishini ta'minlash
 - Mumkin bo'lgan ta'sirlarni boshqarish va yumshatish choralari ishlab chiqish bo'yicha manfaatdor tomonlarning fikr-mulohazalarini to'plash, ayniqsa manfaatdor tomonlar ushbu chora-tadbirlarda potentsial rol o'ynashi mumkin.
 - ESMPF va tegishli boshqaruv/yumshatish choralari (oshkor qilish) bo'yicha manfaatdor tomonlarga fikr-mulohazalarni taqdim etish; va,
 - Ta'sirni dastlabki baholash va aniqlangan yumshatish va kuchaytirish choralari bo'yicha manfaatdor tomonlarning fikrlarini to'plash (maslahat).
91. Ishtirok etishning ushbu bosqichida oshkor qilish va maslahatlashuv faoliyati quyidagi umumiy tamoyillar asosida ishlab chiqiladi:

- Har qanday uchrashuvdan kamida 2-3 hafta oldin maslahat tadbirlari va imkoniyatlari keng va faol ravishda e'lon qilinishi kerak, ayniqsa loyihaga ta'sir qiluvchi tomonlar o'rtasida;
 - Uchrashuvdan oldin odamlar baholash mazmuni va xulosalar haqida xabardor bo'lishini ta'minlash uchun texnik bo'lmagan xulosaga har qanday voqeadan oldin kirish mumkin bo'lishi kerak;
 - Har qanday uchrashuvni o'tkazish joyi va vaqti loyihaga ta'sir ko'rsatadigan manfaatdor tomonlarning foydalanish imkoniyatini maksimal darajada oshirish uchun ishlab chiqiladi;
 - Taqdim etilgan ma'lumotlar tushunarli va texnik bo'lmagan bo'ladi va jamoalar tushunadigan mahalliy tilda taqdim etiladi;
 - Manfaatdor tomonlar o'z tashvishlarini bildirib olishlarini ta'minlash uchun yordam ko'rsatiladi; va
 - Ko'tarilgan masalalarga yig'ilishda javob beriladi yoki faol ravishda kuzatib boriladi.
92. **Qurilish bosqichi.**Loyihani qurish jarayonida hamjamiyat a'zolari bilan samarali maslahatlashuvni ta'minlash uchun PMO mahalliy tumanlar hokimliklarida va loyiha maydonchasida loyiha ma'lumotlarini jamiyat a'zolariga tarqatish va agar mavjud bo'lsa, shikoyatlarni qabul qilish maqsadida loyiha axborot markazini tashkil qiladi.
93. Loyiha maydonchasida PMO va Pudratchilar e'lonlar taxtalarini o'rnatadilar, bu e'lonlar taxtalari muntazam ravishda Loyiha ma'lumotlari bilan yangilanadi va jamoa a'zolarini loyiha faoliyati, bandlik imkoniyatlari va ta'sirni boshqarish choralari, shu jumladan shikoyat mexanizmi haqida xabardor qilish uchun ishlatiladi. E'lonlar taxtasida shikoyatlar/takliflar qutisi, jumladan, qo'shimcha so'rovlar uchun mas'ul kontaktlarning nomlari ham bo'ladi.
94. **Operatsion bosqichi.**Qurilish ishlari va topshirish jarayoni tugagandan so'ng, mahalliy yo'l boshqaruvi organlari SEPni amalga oshirish, GMni uzluksiz amalga oshirish uchun yagona mas'ul shaxs bo'lishi va mahalliy manfaatdor tomonlar bilan aloqalarni saqlab turishi, ularni loyiha faoliyati va amalga oshirilgan choralar (agar mavjud bo'lsa) to'g'risida xabardor qilishi kerak. Bu yillik yoki choraklik hisobotlarni, muhim voqealar to'g'risida mahalliy ommaviy axborot vositalarida (televidenie, radio, gazetalar) e'lonlar e'lon qilish, qo'shimcha tushuntirishlar uchun mas'ul xodimlarning aloqalari ko'rsatilgan e'lonlar taxtalarini yangilash orqali amalga oshirilishi mumkin.
95. Turli manfaatdor tomonlar guruhlar uchun va loyihaning barcha bosqichlarida ma'lumotni oshkor qilish bo'yicha taklif qilingan strategiya7-jadval.
96. Loyiha zaif/qobiliyatsiz guruhlar yoki shaxslarning ma'lumotlarga kirish, fikr-mulohazalarini bildirish yoki shikoyatlarni yuborishda teng imkoniyatga ega bo'lishini ta'minlash uchun maxsus choralar ko'radi. Tegishli hollarda zaif guruhlariga bag'ishlangan fokus-guruhlar ham ko'zda tutilishi mumkin. Zarur hollarda (masalan, ozchilik yoki migrantlar uchun) ma'lumotlar ularga tushunarli tilda taqdim etiladi.
97. Aholining zaif qatamlari uchun qulay joylar va kichik maqsadli uchrashuvlar tashkil etiladi, ularda ular o'zlarini qulay his qilishlari va savollar berishlari mumkin. O'z tumanlar aholisini eng yaqin yig'ilish o'tkaziladigan joylarga yetkazish uchun avtomashinalar ajratiladi. Zarur bo'lganda, marginal guruhlar va ular bilan o'zaro munosabatlarning eng samarali usullari haqida ma'lumot olish uchun loyiha hududlaridagi tibbiyot muassasalari bilan aloqalar o'rnatiladi. Zaif guruhlarning ishtirok etishiga to'sqinlik qiluvchi barcha omillar (masalan, til farqlari, tadbirlarda ishtirok etish uchun transportning yo'qligi, tadbirlar o'tkaziladigan joylarning

mavjudligi, jismoniy cheklovlar, maslahat jarayonini etarli darajada tushunmaslik)
maslahatchilar tomonidan barcha muammoli masalalarni hal qilish orqali hal qilinadi.

Jadval7 Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejası

Loyiha bosqichi	Maslahat - oshkor qilish materiallari	Ishtirok etish usuli	Vaqt jadvali / chastota	Manfaatdor tomon guruh	Foizga erishildi	Mas'uliyat
Loyihani tayyorlash bosqichi	Texnik bo'lmagan xulosa Mahalliy hamjamiyatlarga potentsial ta'sir va yumshatish choralari ESMPF, SEP, RPF va GAP Shikoyat mexanizmi	- Loyihaning qisqacha tavsifi bilan flayer yoki broshyura. - Jamoatchilik yig'ilishlarida taqdimot va muhokamalar. - Veb-sayt nashri - Mahalliy ommaviy axborot vositalarida e'lonlar (televidenie, gazeta, ijtimoiy tarmoqlar). - Tuman markazlarida va zarar ko'rgan aholi punktlarida e'lonlar taxtasi.	Taklif etilayotgan loyiha loyihasini yakunlashdan kamida 20 kun oldin. Loyiha dizaynining qoralama versiyasi tayyor bo'lganda.	Loyiha hududidagi mahalliy jamoalar Mahalliy korxonalar va tashkilotlar Mahalla rahbarlari Yo'l qo'mitasi (RC) "Avtoyulinvest" agentligi (AYA) Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm viloyati avtomobil yo'llari bosh boshqarmasi Mahalliy hukumat tashkilotlari AIIB Mintaqaviy va mahalliy nodavlat notijorat tashkilotlari OAV Zaif/Iqtisodiy guruhlar yoki shaxslar	Mahalliy ommaviy axborot vositalari orqali loyiha hududidagi aholining maksimal ulushiga erishish; Mahalliy aholining ko'pchiligi ma'lumot materiallari va e'lonlar taxtalarida plakatlarini tarqatish orqali	Loyihani tayyorlash guruhi va AYA va PMO

Qurilish bosqichi	Qurilish ishlari va oqibatlarini yumshatish choralari to'g'risida e'lonlar; Trafikni boshqarish rejasi; Pudratchi GRM Mahalliy hamjamiyatlarga potentsial ta'sir va yumshatish choralari Yangi joyga ko'chirilganlarning turmush darajasini kuzatib borish bilan yer olish va ko'chirishni (agar mavjud bo'lsa) amalga oshirish va yakunlash. GRM loyihasi	• Jamoa uchrashuvlari • Jamiyat e'lonlar taxtasida plakat • Telegram kanallari • Mahalliy televidenieda e'lonlar • Veb-sayt e'lonlari • Axborotnomalar, uyma-uy varaqalar, kerak bo'lganda • Telefon orqali bildirishnoma • Shaxsiy shovqin	Tadbirdan kamida 3 kun oldin (har bir yo'l uchastkasini qurish faoliyati uchun), Kanalda doimiy ma'lumotlar	Loyiha hududidagi mahalliy jamoalar Mahalliy korxonalar va tashkilotlar Mahalla rahbarlari Yo'l qo'mitasi (RC) "Avtoyulinvest" agentligi (AYA) Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm viloyati avtomobil yo'llari bosh boshqarmasi Mahalliy hukumat tashkilotlari AIIB Mintaqaviy va mahalliy nodavlat notijorat tashkilotlari OAV Zaif/Iqtisodiy guruhlar yoki shaxslar Mahalliy va mintaqaviy qurilish kompaniyalari Ishchi kuchi	Mahalliy televideniedagi e'lon aholining 50 foizini qamrab oladi va e'lonlar taxtasida plakat, telegram kanali aholining yana bir foizini qamrab oladi	Pudratchilarni himoya qilish bo'yicha mutaxassislar, PMO atrof-muhit va ijtimoiy rivojlanish bo'yicha mutaxassisi tomonidan boshqarilishi kerak bo'lgan harakatlar
--------------------------	--	--	---	---	---	---

Operatsion bosqichi	Operatsion faoliyat haqida ma'lumot, , xizmatlardagi mumkin bo'lgan uzilishlar; Operatorning GRM	Mahalliy mahallalardagi e'lonlar taxtasida plakat Mahalliy televideniya e'lonlar	Tadbirdan kamida 3 kun oldin	Loyiha hududidagi mahalliy jamoalar Mahalliy korxonalar va tashkilotlar Mahalla rahbarlari Yo'l qo'mitasi (RC) "Avtoyulinvest" agentligi (AYA) Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm viloyati avtomobil yo'llari bosh boshqarmasi Zaif/Iqtisodiy guruhlar yoki shaxslar	Mahalliy televideniya e'lon aholining 50 foizini qamrab oladi, e'lonlar taxtasidagi plakat esa aholining yana bir foizini qamrab oladi.	Mintaqaviy Operator menejeri
---------------------	--	---	------------------------------	---	---	------------------------------

7.1 Axborotni oshkor qilish uchun taklif qilingan strategiya

98. ESMPF va SEP jamoatchilik va mahalliy NNTlar uchun ochiq bo'lgan jamoat joylarida, shuningdek onlayn rejimida mavjud bo'ladi. Ingliz, o'zbek va qoraqalpoq tillaridagi xulosalar ham e'lon qilinadi. Barcha maslahatlashuvlar tegishli tarzda hujjatlashtirilgan bo'lishi kerak (har bir maslahat uchun: sana, o'tkaziladigan joy, ishtirokchilar (yoshi, jinsi va boshqa tegishli demografik ma'lumotlar bo'yicha), fikr-mulohazalar va tavsiyalar matritsasi, sanasi ko'rsatilgan fotosuratlar va boshqalar) va yakuniy hisobotlar bilan birga taqdim etilishi kerak. Oshkor qilinadigan ma'lumotlar va oshkor qilish usullari joylashuv, maqsadli odamlar, axborot mazmuni va loyiha bosqichiga qarab farqlanadi. AIIB ESP qarz oluvchilardan tegishli E&S baholash ma'lumotlarini o'z vaqtida, qulay joyda va PAP va boshqa asosiy manfaatdor tomonlarga tushunarli shakl va tilda taqdim etishni talab qiladi. Loyihaga taalluqli E&S ma'lumotlari AIIB talablariga muvofiq o'z vaqtida va tushunarli tarzda Loyihaning ta'sirlangan shaxslariga va boshqa tegishli manfaatdor tomonlarga va tegishli joyda, manfaatdor tomonlarning Loyihani ishlab chiqish va amalga oshirishda o'z so'zlariga ega bo'lishini ta'minlash uchun yetkaziladi.
99. Barcha oshkor qilingan ma'lumotlar yaxshi hujjatlashtiriladi va olingan sharhlar va fikr-mulohazalar qayd qilinadi va tegishli loyiha maslahatchilari tomonidan PMOga hisobot taqdim etiladi.

7.2 Zaif / noqulay guruhlar yoki shaxslar nuqtai nazarini birlashtirish uchun taklif qilingan strategiya

100. Keksalar va nogironlar Loyiha haqida onlayn ma'lumot olishda qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin. Ushbu manfaatdor tomonlar guruhi jismoniy holati tufayli ularning harakati bilan bog'liq cheklovlarga ham duch kelishi mumkin, bu esa qog'ozga asoslangan hujjatlar va fikr-mulohaza shakllariga kirishni qiyinlashtirishi mumkin. Shu munosabat bilan loyihaning axborot materiallari tarqatiladigan mahalla qo'mitalari kabi o'zaro aloqa kanallari tanlab olinadi, fikr va/yoki shikoyatlarni yig'ish uchun maxsus telefon liniyasi tashkil etiladi.
101. Yaqin atrofdagi jamoalarda yashovchi ayollar ham maslahatlarda qatnashish va ma'lumot olish uchun vaqtlari cheklangan bo'lishi mumkin. Shu munosabat bilan ma'lumotlar mahallalarda uy vazifalari bilan uyg'unlashtirish uchun qulay vaqtda mavjud bo'ladi.
102. PMO Atrof-muhit va Ijtimoiy Mutaxassis zaif guruhlar yoki shaxslardan olingan izohlarni kuzatib boradi va zarurat tug'ilganda ularni qaror qabul qilish jarayoniga jalb qilishning boshqa usullari taklif etiladi. Loyiha haqidagi ma'lumotlar va fikr-mulohazalar shakllari ham onlayn rejimida mavjud bo'lib, onlayn resurslardan foydalanish imkoniyati yaxshi bo'lgan yoshlar konsultatsiya jarayoniga jalb qilinadi.

7.3 Kichik loyiha ES asboblari oshkor qilish

103. Agar kerak bo'lsa, SDDR va RAPni o'z ichiga olgan hududga xos ESMP loyihasi va GAP tayyorlangach, ushbu hujjatlar jamoatchilik muhokamasiga havola qilinadi. Muayyan hududga oid ESMP bo'yicha jamoatchilik maslahat yig'ilishida loyihaning qisqacha tavsifi, joylashuvi va aniq aloqa ma'lumotlari (shu jumladan telefon raqamlari) ko'rsatilgan holda AYA veb-saytida va mahalliy ommaviy axborot vositalarida jamoatchilik bilan maslahatlashuv yig'ilishidan kamida ikki hafta oldin e'lon qilinadi. Bundan tashqari, XKMning E&S guruhi, Pudratchi, PMO bilan hamkorlikda,

yig'ilishda qatnashish uchun taklifnoma bilan birga yozma qisqa buklet orqali mahalliy, tumanda ommaviy maslahat uchrashuvini o'tkazish to'g'risida e'lon qiladi. Maslahatlashuv hujjatlari PMOga topshirilishi kerak. Saytga oid E&S hujjatlarining rus va o'zbek tillaridagi versiyalari va manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuvlar yozuvlari qurilish maydonchasiga yaqin joyda, shuningdek, AYA veb-saytlarida joylashtirilishi kerak. Tasdiqlangan barcha kichik loyihalar uchun PMO yakuniy ESMPning bosma nusxalarini, shu jumladan SDDR/RAP va mahalliy tildagi GAPni jamoat joylarida mavjudligini ta'minlaydi. Kichik loyihani yakuniy tasdiqlashdan oldin, AYA o'z yozuvlari uchun AIIBga ESMP yakuniy hujjatlarining ingliz tilidagi versiyalarini ham taqdim etadi.

8. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi

8.1 GRMning maqsadi va ko'lami

104. PMO AIIB siyosat talablariga rioya qilgan holda loyiha darajasidagi GRMni o'rnatadi⁴va O'zR qonunlari⁵. GRM loyiha faoliyatining ijtimoiy va atrof-muhitga ta'siridan salbiy ta'sir ko'rsatgan yoki ta'sir qilishi mumkin bo'lgan va/yoki loyiha ma'lumotlarini oshkor qilish va jamoatchilik bilan maslahatlashish jarayoni bo'yicha shikoyatlari bo'lgan odamlarning so'rovlariga javob beradi va murojaatlari va shikoyatlarini hal qiladi.
105. Loyiha darajasidagi GRM loyiha darajasida tezkor, xolis va o'zaro kelishuv asosida odamlarning so'rovlariga javob berishi va murojaatlari va shikoyatlarini hal qilishi kerak. Bu fuqarolarning muammolariga javob berishga, muammoni kuzatib borishga va loyihaga ta'sir ko'rsatgan odamlarning shikoyatlari va loyihani amalga oshirishdagi xarajatlar bilan bog'liq kechikishlar va shikoyatlar xavfini oldini olishga yordam beradi.
106. Loyiha darajasidagi GRM orqali ko'rib chiqilishi mumkin bo'lgan murojaatlar/shikoyatlar quyidagi mezonlarga javob berishi kerak: (i) loyihaning ijtimoiy, majburiy ko'chirish va atrof-muhitga ta'siri va ishlash natijalari bilan bog'liq masalalar va (ii) loyiha ma'lumotlarini oshkor qilish va jamoatchilik bilan maslahatlashish jarayoni bilan bog'liq muammolar. Jinoyat, firibgarlik va korrupsiya masalalari bilan bog'liq murojaatlar/shikoyatlar shikoyatlar jurnalida ro'yxatga olinadi, biroq ular loyiha darajasidagi GRM doirasida ko'rib chiqilishi mumkin emas va O'zbekiston Respublikasi qonunlari va AIIBning tegishli siyosatida belgilangan tartibda ko'rib chiqiladi.
107. Loyiha darajasidagi GRM shikoyatchilarning milliy qonunchilikda belgilangan shikoyatlarni qoplashni talab qilish huquqlarini bekor qilmaydi. Ariza beruvchi o'z xohishiga ko'ra, ushbu Qonunda nazarda tutilgan shikoyatlarni ko'rib chiqish jarayonining istalgan vaqtida O'zbekistonning sud tizimi orqali shikoyatni ko'rib chiqish uchun murojaat qilishi mumkin.
108. Shu bilan birga, ToR loyihasining 3.1 kichik komponenti raqamli geofazoviy platformani ishlab chiqishni o'z ichiga oladi. Ushbu kichik komponentning maqsadi bir nechta maqsadlarga xizmat qiluvchi murakkab, veb-asoslangan GIS platformasini yaratish, shuningdek, shikoyatlarni ro'yxatga olish va monitoringini soddalashtirish,

4 <https://www.aiib.org/en/policies-strategies/download/environment-framework/AIIB-Environmental-and-Social-Framework-ESF-noyabr-2022-final.pdf>

5 O'zbekiston Respublikasining "Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to'g'risida"gi Qonuni 2014-yil 3-dekabrda O'RQ-378-son (2017-yil 9-noyabrda O'RQ-445-son).

Loyiha boshqaruvi boshqarmasi, nazorat bo'yicha maslahatchilar va Yo'llar qo'mitasiga kelib tushgan shikoyatlarni boshqarish, ogohlantirishlar yaratish va real vaqt rejimida javoblarni kuzatish imkonini beradi.

109. Platforma quyidagilarni amalga oshiradi:

- Shikoyatlarni tekshirish va monitoring qilish uchun yo'l uchastkalariga taqdim etish, maslahat berish, ro'yxatga olish va yuborish, shuningdek shikoyatlar ma'lumotlarini tahlil qilish va hisobot berishni boshqarish.
- Loyiha darajasidagi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi va bankning shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi asosida loyiha qurilishi bilan bog'liq muammolar bo'yicha aholining shikoyatlarini tasavvur qiling.
- Xavfsizlik talablariga rioya qilmaslikni aniqlash uchun telegram kanallari, veb-havola, ilova yoki shunga o'xshashlardan foydalangan holda foydalanuvchilarga joylashuvi tasdiqlangan rasmlar va xavfsizlikka tahdidlarning fotosuratlarini (chuqurchalar, etishmayotgan xavfsizlik belgilari va boshqalar) yuklash imkoniyati.
- Shikoyatlarni ro'yxatdan o'tkazish va ularni tekshirish va javob olish uchun tegishli bo'limga / xodimga yuboring
- Tergov jarayonini nazorat qilish, ularning professional va o'z vaqtida ko'rib chiqilishini ta'minlash

8.2 Shikoyatlar ma'lumotlar bazasini yuritish va PMO darajasida shikoyatlarni boshqarish bo'yicha hisobot bering.

110. Shikoyatlarni/apellyatsiyalarni berish shakllari quyidagilardan iborat:

- Shikoyat va murojaatlar og'zaki yoki yozma, elektron shaklda berilishi mumkin;
- Aloqa raqamlariga, shuningdek, "ishonch telefoni" orqali kelib tushgan shikoyat va murojaatlar hisobga olinadi, ro'yxatga olinadi va og'zaki xabar sifatida ko'rib chiqiladi;
- Telegram messengeridan rasmiy veb-sayt yoki rasmiy elektron pochta manziliga kelib tushgan shikoyat va murojaatlar elektron murojaat shaklida ro'yxatga olinadi va belgilangan tartibda ko'rib chiqiladi;
- Shikoyat va murojaatlar arizalar, takliflar va shikoyatlar shaklida bo'lishi mumkin.
- Jismoniy va yuridik shaxslar yakka tartibda yoki birgalikda murojaat qilishlari mumkin.
- Shikoyat va murojaatlar davlat rasmiy tilida va boshqa tillarda berilishi mumkin.

111. Jismoniy va (yoki) yuridik shaxsning shikoyati yoki murojaatida jismoniy shaxsning familiyasi, ismi (agar mavjud bo'lsa, otasining ismi), uning yashash joyi haqidagi ma'lumotlar va murojaatning mohiyati, aloqador shaxs va uning aloqa ma'lumotlari ko'rsatilishi shart.

112. Agar ariza beruvchi anonim qolishni istasa, shikoyat yoki murojaat esa anonim tarzda kelib tushsa, bunday holatlar ro'yxatga olinadi va tekshiriladi. 1-darajali Shikoyatlarni ko'rib chiqish qo'mitasi (GRC) anonim shikoyat yoki murojaatda keltirilgan vaziyatga ko'ra qonuniy bo'lsa, baholaydi va shikoyatchi nomidan ish olib boradi, masalani baholaydi va hal qiladi. Agar shikoyatda ko'rsatilgan vajlar tasdiqlanmasa, bu haqda xulosa tuziladi, unda joriy shikoyatni ko'rib chiqishni tugatish sabablari ko'rsatiladi. Shikoyatni ko'rib chiqishni tugatish to'g'risidagi xulosa GRC a'zolari tomonidan tasdiqlanadi, shundan so'ng shikoyat nazoratdan chiqariladi.

113. Anonim shikoyatlar yoki murojaatlarni ko'rib chiqish, masalani hal qilish va shikoyatchining manfaatlarini himoya qilish qiyinlashishi mumkin. Shu sababli, anonim shikoyatlar yoki murojaatlarni ko'targan shikoyatchilar GRCga ishni tekshirish uchun etarli faktlar va ma'lumotlarni taqdim etishlari kerak. Anonim shikoyat va murojaatlar bo'yicha qabul qilingan fikr-mulohazalar va qarorlar, rejalashtirilgan va amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar (i) hududiy yo'l boshqarmalari va tegishli hokimliklarning axborot taxtalarida chop etilishi va e'lon qilinishi hamda (ii) tegishli bo'lsa, anonim shikoyat yoki murojaat kelib tushgan manbaga (masalan, noma'lum ommaviy axborot vositalari orqali) qaytarib yuborilishi kerak.
114. GRMni amalga oshirishda ishtirok etgan GRC a'zolari maxfiylik/anonimlik hurmat qilinishiga ishonch hosil qiladi.
115. Barcha shikoyatlar va murojaatlar natijalari va ularni hal qilish jarayoni ham shikoyatlar bazasida hujjatlashtiriladi va loyihaning davriy bajarilish hisobotlarida aks ettiriladi.

8.3 GRMning institutsional tuzilishi

116. "Avtoyulinvest" agentligi loyihani boshqarish markazlashtirilgan idorasi (PMO) orqali loyiha darajasidagi GRMning samarali ishlashi uchun javobgar bo'ladi. PMO barcha olingan shikoyatlar ma'lumotlar bazasini yuritadi va loyihani amalga oshirish, ijtimoiy va atrof-muhit muhofazasi bo'yicha hisobotlar orqali monitoring, tahlil va hisobot berishni ta'minlaydi. Loyihaning boshqa manfaatdor tomonlari, shu jumladan Nazorat bo'yicha maslahatchi (muhandis) va pudratchi(lar), sayt darajasida shikoyat va murojaatlarni hal qilishda faol ishtirok etishlari kerak.
117. Pudratchi(lar) va Nazorat bo'yicha maslahatchi (muhandis) sayt darajasida olingan har bir shikoyatni ro'yxatga olishlari va "Avtoyulinvest" agentligi qoshidagi PMOga hisobot berishlari kerak, bu esa shikoyatlar bo'yicha markazlashtirilgan ma'lumotlar bazasini yuritadi hamda vaziyat va yechimni nazorat qiladi.

8.4 Shikoyatlarni ko'rib chiqish bo'yicha asosiy shaxslar

118. Pudratchi 1-darajali shikoyatlarni qabul qilish, ro'yxatdan o'tkazish va boshqarish uchun har bir loyiha ob'ektida Shikoyatlarni ko'rib chiqish bo'yicha mas'ul shaxsni (GFP) tayinlaydi. Nazorat bo'yicha maslahatchi (muhandis) Pudratchining GRM harakatlarini nazorat qilish va GRM protsedurasiga rioya etilishini ta'minlash uchun E&S xodimlarini sayt darajasidagi GFP sifatida tayinlaydi. Ushbu sayt darajasidagi GFPlar barcha shikoyat yozuvlari va hal qilish bo'yicha yangilanishlarni markaziy darajadagi PMO GFPga yuboradi.
119. PMOning ES bo'yicha mutaxassisi markaziy darajadagi GFP bo'lib xizmat qiladi, u shikoyatlar bo'yicha umumiy ma'lumotlar bazasini yuritish, 2-darajada shikoyatlarni hal qilishni muvofiqlashtirish va AIIBga GRM faoliyati to'g'risida hisobot berish uchun mas'ul bo'ladi.
120. Sayt darajasidagi GFP (pudratchi va muhandis), shuningdek PMO GFP, 1-darajali GRC va 2-darajali GRC a'zolarining aloqa ma'lumotlari "Avtoyulinvest" agentligi veb-saytida va loyihaning barcha ma'lumotlar materiallarida e'lon qilinadi.
121. Sayt darajasidagi GFPlar (pudratchi, muhandis) shikoyatlarni iloji boricha to'g'ridan-to'g'ri va norasmiy tarzda ko'rib chiqishi kerak. Agar shikoyatni sayt darajasida hal qilib bo'lmasa, u 2-darajaga ko'tariladi va u erda PMO darajasidagi GRC tomonidan ko'rib chiqiladi.

8.5 Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi tavsifi

122. Loyihani tayyorlash bosqichida ikki bosqichli loyiha darajasidagi GRM yaratiladi.

123. **1-darajali: Shikoyatlarni ko'rib chiqish bo'yicha mahalliy qo'mita (GRC).** 1-darajali GRC shikoyatlarni sayt darajasida ko'rib chiqadi va bu tezkor hal qilinishini ta'minlaydi. U quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Nazorat bo'yicha maslahatchi (muhandis) E&S mutaxassisi (kafedra);
- Pudratchining E&S mutaxassisi yoki shikoyatlar bo'yicha tayinlangan shaxs (a'zo);
- PMO ijtimoiy va atrof-muhit bo'yicha mutaxassis
- Jamiyat rahbari (mahalla rahbari)
- Mahalla xotin-qizlar qo'mitasi vakili
- Tuman hokimligi vakili,
- Mavzu tuman bo'yicha GFP sifatida tuman Yo'l xizmati tashkilotining vakili.
- Agar kerak bo'lsa, boshqa tegishli mahalliy manfaatdor tomonlar taklif qilinishi mumkin.

124. Agar kerak bo'lsa, uchastka darajasidagi GRC tegishli texnik mutaxassislarni taklif qilishi yoki masalani tegishli mahalliy hokimiyat organlariga (masalan, hokimlik) yuborishi mumkin, agar u yerga, ko'chirishga yoki rasmiy muvofiqlashtirishni talab qiladigan boshqa mahalliy masalalarga tegishli bo'lsa. Standart ekologik yoki ijtimoiy muvofiqlik masalalari uchun Pudratchi va muhandis to'g'ridan-to'g'ri hal qiladi.

125. Shikoyatchilar har qanday GRC a'zosi bilan bog'lanishlari mumkin. GRC a'zosining aloqa ma'lumotlari AYA veb-saytida va saytga xos ES asboblarida GRM bo'limida mavjud bo'ladi. Sayt darajasidagi GRC shikoyatlarni tezda qabul qilish, eshitish va hal qilish uchun javobgardir.

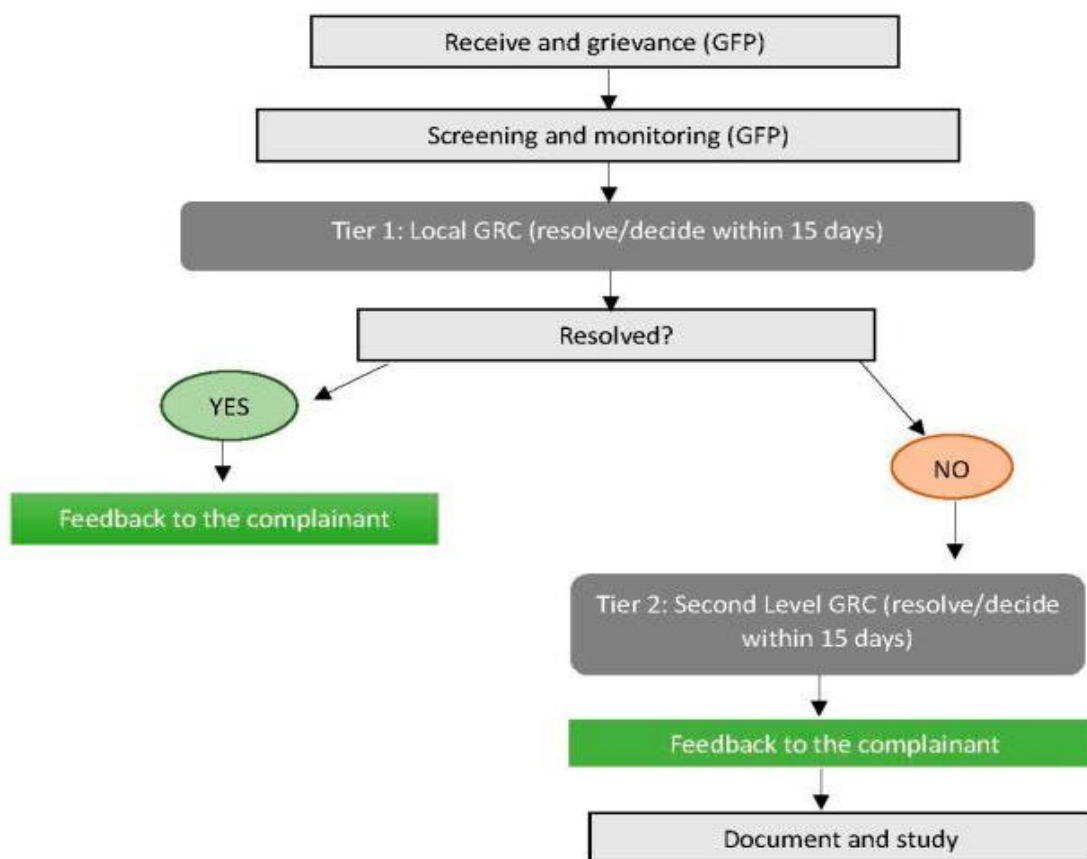
126. 1-darajali GRC shikoyat bo'yicha qabul qilingan kundan boshlab o'n besh (15) kun ichida qaror qabul qilishi kerak. Agar qo'shimcha o'rganish talab etilsa, bu muddat shikoyatchini xabardor qilgan holda bir oygacha uzaytirilishi mumkin

127. Agar shikoyatni 1-darajada hal qilib bo'lmasa yoki shikoyatchi yechimdan qoniqmasa, ish PMO darajasidagi GRCga (2-bosqich) yuboriladi.

128. **2-bosqich: PMO darajasidagi shikoyatlarni ko'rib chiqish qo'mitasi.** 2-darajali "Avtoyulinvest" agentligi qoshida markazlashtirilgan PMO qoshida tashkil etiladi, uning tarkibiga quyidagi a'zolar kiradi:

- PMO loyihasi koordinatori — rais;
- PMO Ijtimoiy va atrof-muhit bo'yicha mutaxassisi - a'zo va GRM markazi;
- Bosh vazir o'rinbosari yoki tegishli PMO texnik mutaxassisi — a'zo;
- Qoraqalpog'iston va Xorazm viloyati hokimligi boshqarmasi bosh mutaxassisi, a'zosi;
- Qoraqalpog'iston va Xorazm viloyati yer uchastkalarini olish va kompensatsiya qilish ishlarini muvofiqlashtirish boshqarmasi boshlig'i, a'zosi;
- Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm viloyati avtomobil yo'llari bosh boshqarmasi axborot xizmati xodimlari.

- Agar kerak bo'lsa, boshqa tegishli PMO xodimlari (masalan, jins yoki ES va OHS maslahatchisi).
129. Agar kerak bo'lsa, 2-darajali GRC er olish, ko'chirish yoki kompensatsiya masalalari uchun milliy qonunchilikka muvofiq davlat organlarini jalb qilishi mumkin.
130. 2-darajali GRC shikoyatlar bo'yicha o'n besh (15) kun ichida qaror qabul qiladi. Agar hal etilmasa yoki shikoyatchi qanoatlantirmasa, ular O'zbekiston qonunchiligiga muvofiq ishni sudga berish huquqini saqlab qoladilar. Sud jarayoni loyiha darajasidagi GRMdan alohida.

Rasm3Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmining tuzilishi

131. Shikoyatni ko'rib chiqish jarayoni, masalaning murakkabligiga qarab, quyidagi harakatlarni o'z ichiga oladi:
132. **Shikoyatlarni qabul qilish.** Tuman darajasidagi GFP to'g'ridan-to'g'ri shikoyatchidan yoki loyihaning istalgan xodimlari, mahalliy darajadagi GRC a'zolari yoki PMOdagi ikkinchi darajali GRC orqali yuborilgan murojaat va shikoyatlarni qabul qiladi. Agar shikoyat loyiha xodimlari, mahalliy darajadagi GRC a'zolari yoki PMO markaziy darajasidagi GRC a'zolari yoki boshqa tegishli idoralar orqali berilgan bo'lsa, ular shikoyatni hal qilish jarayonini ro'yxatga olish, muvofiqlashtirish va hujjatlashtirish uchun tegishli tuman GFPga yuboradilar. 1-ilovada Shikoyat/Apellyatsiya shaklining namunasi mavjud (i) Shikoyatlarni ro'yxatga olish. Tuman darajasidagi GFP lar o'zlarining tegishli tumanlari bo'yicha murojaatlar/shikoyatlarni ro'yxatga olish jurnallarida shikoyatlarni ro'yxatga olishlari kerak (2-ilova). PMO darajasidagi GFP

barcha kelib tushgan shikoyatlar va murojaatlarning elektron ma'lumotlar bazasini saqlashi kerak. Buning uchun oddiy excel varag'idan foydalanish mumkin, bu ham saralash, filtrlash va shartli formatlash imkonini beradi.

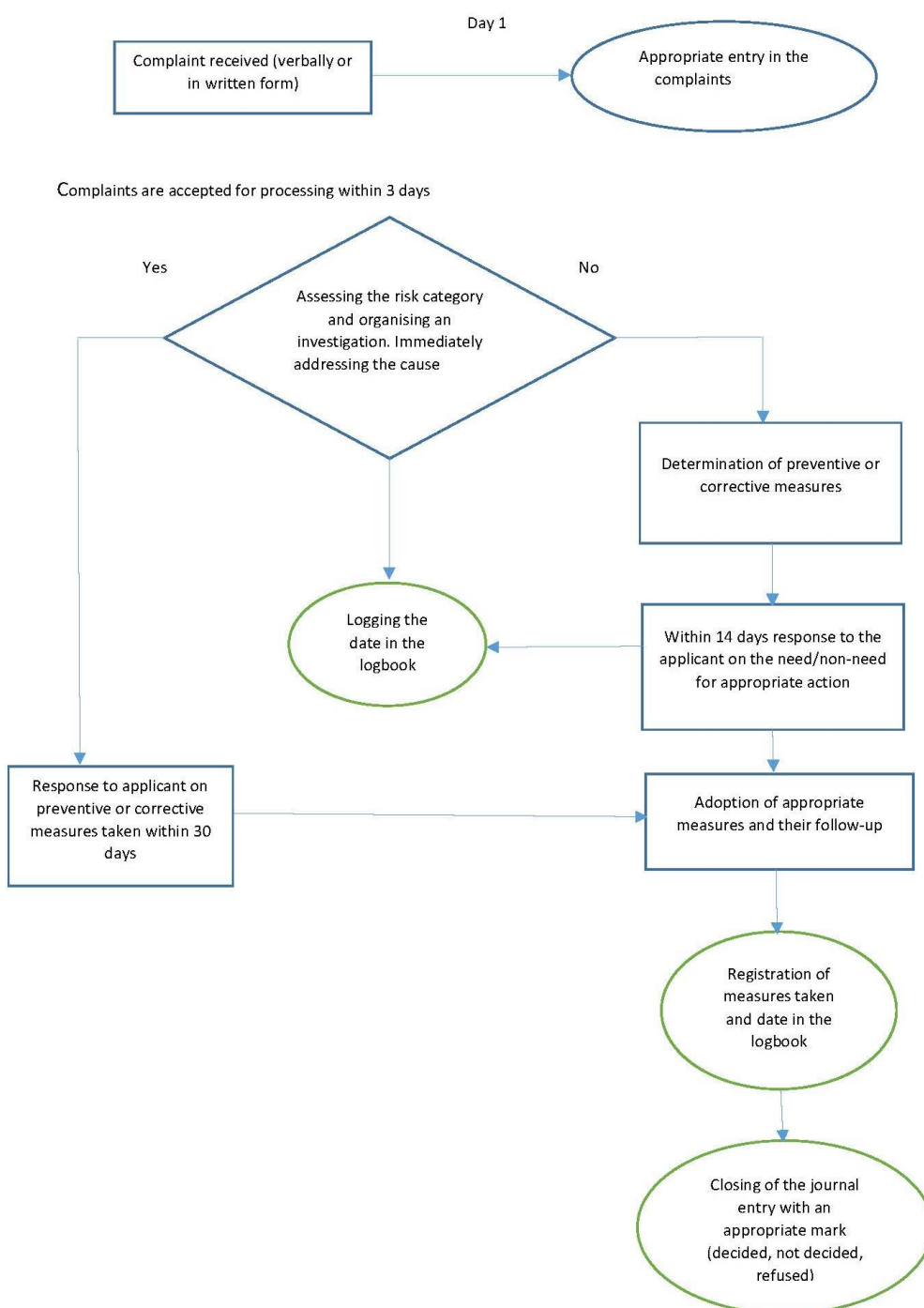
133. **Tekshirish va tasdiqlash.** Pudratchining GFP yoki Muhandisning GFP qabul qilingan shikoyat/murojaat loyiha faoliyati bilan bog'liqligini va Loyiha GRM bo'yicha muvofiqligini baholashi kerak.
134. Agar apellyatsiya/shikoyat ushbu GRM ko'lami uchun mos bo'lsa, tuman darajasidagi GFP shikoyatchini tegishli ravishda xabardor qiladi. Murojaatlar / shikoyatlar olingan kundan boshlab uch (3) kun ichida tuman darajasidagi GFP:
 - Ariza beruvchiga shikoyat qabul qilinganligi to'g'risida bildirishnoma yuborish, uni ko'rib chiqish uchun qabul qilish, keyingi harakatlar va shikoyatchiga kutilayotgan javob sanasi haqida ma'lumot berish; va/yoki
 - Shikoyatchidan, agar kerak bo'lsa, tushuntirishlar / ma'lumotlar berishni so'rang.
135. Agar murojaat/shikoyat ushbu GRM ko'lami uchun mos bo'lmasa, tuman darajasidagi GFP shikoyatchiga tegishli shikoyatni loyiha GRM orqali ko'rib chiqish mumkin emasligi haqida xabar beradi va xat orqali olingan kundan boshlab uch kundan kechiktirmay tegishli organlarga bu haqda ariza beruvchiga yozma yoki elektron shaklda xabar yuboriladi.
136. Shikoyat/muammo bayonnomasini shakllantirish. Shikoyatchi(lar)ning da'volarini aniqlang va muammo/shikoyat bo'yicha aniq, aniq va keng qamrovli bayonotni tuzing, jumladan:
 - a) Kim, qancha ta'sir ko'rsatadi;
 - b) Nima sodir bo'ldi, qachon va qayerda;
 - c) Shikoyatchi tomonidan qanday da'vo / qaror kutiladi.
137. Ma'lumotlarni yig'ish va tahlil qilish. Ma'lumot to'plash va tahlil qilish, murojaatlar/shikoyatlarni tegishli yondashuvlar orqali hujjatlashtirish, masalan:
 - a. Hujjatlarni to'plash va ko'rib chiqish, asosiy ma'lumotlar (masalan, hujjatlar, fotosuratlar, video materiallar, yig'ilish eslatmalari);
 - b. Shikoyatchi, boshqa manfaatdor tomonlar bilan uchrashuvlar o'tkazish va qo'shma joylarga tashrif buyurish; agar murojaatlar/shikoyatlarda joyida o'rganishni talab qiladigan holatlar mavjud bo'lsa, shuningdek, boshqa zarur hollarda murojaatlar/shikoyatlarni ko'rib chiqishda murojaatlar/shikoyatlarning joyida ko'rib chiqilishini ta'minlashi shart;
 - c. Ishning xususiyatidan kelib chiqib, tegishli hukumat va mustaqil ekspertlarni jalb qilish, ekspertlar va shikoyatchi bilan uchrashuvlar o'tkazish, qo'shimcha tushuntirishlar olish va yig'ilishlar bayonnomalarini tayyorlash;
 - d. Ushbu bosqichda, qo'shimcha ma'lumot to'plangan va tahlil qilinganda, shikoyat/muammoning formulasi bir xil yoki kerak bo'lsa, o'zgartirishlar kiritish kerakligini tekshiring.
138. **Hujjat jarayoni.** Pudratchining GFP, muhandisning GFP va PMO GFP har bir holat uchun shikoyat tafsilotlarini va qo'llab-quvvatlovchi ma'lumotlarni hujjatlashtirishi kerak. Barcha hujjatlashtirilgan shikoyatlar PMO darajasidagi GFPga topshirilishi kerak, u sayt darajasidagi yozuvlarni markaziy shikoyatlar bazasiga jamlaydi va 1 va 2-darajalar uchun hal qilish jarayonini kuzatib boradi.

139. Shikoyatni tinglash va hal qilish variantlarini aniqlash. To'plangan va tahlil qilingan ma'lumotlarga asosanib, shikoyatlarni hal qilish variantlarini ko'rib chiqish uchun shikoyatchilar va/yoki ularning vakillari (vakillari) ishtirokida shikoyatlarni ko'rib chiqish.
140. Ruxsat opsiyalarini ishlab chiqish va tanlash. Variantlarni ishlab chiqish va amalga oshirish mumkin bo'lgan va hamma uchun ochiq/maqbul bo'lganini konsensus asosida tanlang. Fizibilitetni baholash uchun quyidagi savollardan foydalanish mumkin:
- Uni oqilona vaqt ichida amalga oshirish mumkinmi?
 - Buni xarajatlar chegaralarida qilish mumkinmi?
 - U ishonchli ishlaydimi?
 - Xodimlar va jihozlardan samarali foydalana oladimi?
 - O'zgaruvchan sharoitlarga moslashish uchun etarlicha moslashuvchanmi?
141. Mavjudlik / maqbullikni baholash uchun quyidagi savollardan foydalanish mumkin:
- Amalga oshiruvchilar yechimni qo'llab-quvvatlayaptimi, buni o'z vaqtlari va kuchlariga arziydimi?
 - Xatarlarni boshqarish mumkinmi?
 - Yechim muammodan jabrlangan odamlarga foyda keltiradimi?
142. **Shikoyatchidan tasdiqni oling.** Shikoyatchining taklif qilingan yechimga yozma roziligini yoki roziligini olish. Shikoyatchi bilan uchrashuv o'tkazing, variantni va uning natijasini muhokama qiling.
143. **Vaqt bo'yicha harakatlar rejasini ishlab chiqish va amalga oshirish.** Agar shikoyatchi taklif qilingan yechimga rozi bo'lsa, vaqti harakatlar rejasini tuzing, zarur resurslarni va shikoyatlarni hal qilish uchun qabul qilingan qarorni amalga oshirish uchun mas'ul tomonlarni ko'rsating. Harakatlar rejasini zarur harakatlarni ko'rsatishi va quyidagi masalalarni ko'rib chiqishi kerak:
- Qanday harakatlar yoki o'zgarishlar yuz beradi?
 - Bu o'zgarishlarni kim amalga oshiradi?
 - Ular qachon va qancha vaqt davomida amalga oshiriladi?
 - Ushbu o'zgarishlarni amalga oshirish uchun qanday resurslar (masalan, pul, xodimlar) kerak?
 - Muloqot (kim nimani bilishi kerak?)
144. **Shikoyatni yopish va hisobot berish.** Vaqtinchalik chora-tadbirlar rejasini amalga oshirishda:
- Shikoyatchiga qilingan harakatlar va natijalar to'g'risida yozma tasdiqnoma yuborish;
 - Shikoyatchining da'volari to'liq ko'rib chiqilganligi va boshqa harakatlar talab qilinmasligini ta'minlash uchun shikoyatchi bilan uchrashuv o'tkazing, bu shikoyatchi bilan uchrashuv bayonnomasi bilan tasdiqlanadi.
145. Ish uchun taqdim etilgan barcha hujjatlar bilan shikoyatni tugatish hisobotini tayyorlang. Muammolar to'g'risidagi hisobotning asosiy tarkibiy qismlari quyidagilardan iborat:
- Kirish; qisqa Umumiy ma'lumot;

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

- fon;
- Ko'rib chiqish va baholash;
- Harakat kursi,
- Tavsiya va jadval;
- Xulosa.

146. Agar murojaatni/shikoyatni ushbu darajada hal qilishning iloji bo'lmasa yoki shikoyatchi taklif qilingan yechimdan qoniqmasa, ish O'zbekiston Respublikasining yurisdiksiyasiga muvofiq sudga yuborilishi mumkin. Sud loyiha darajasidagi GRM yurisdiksiyasidan tashqarida.

*Rasm4 Shikoyat va murojaatlar bilan ishlash sxemasi***8.6 Ishchi GRM**

147. Quyida Pudratchi tomonidan amalga oshiriladigan ishchilarning shikoyatlarini ko'rib chiqish mexanizmi tartibi taqdim etilgan va shuningdek, ishchilar tomonidan shikoyatlarni ko'paytirish choralari ko'rsatilgan.
148. Shuni ta'kidlash kerakki, Pudratchi ijtimoiy mutaxassisi Ishchilarning shikoyatlarini ko'rib chiqish mexanizmining muvofiqlashtiruvchisi sifatida ishlaydi va quyida batafsil tavsiflangan tarzda ushbu mexanizm talablarini qo'llaydi.
149. Avvaliga barcha xodimlar o'zlarining bevosita rahbari bilan bog'lanish orqali har qanday shikoyatlarni hal qilishga da'vat etiladi. Shuning uchun shikoyat mexanizmi xodimning bevosita rahbariga og'zaki xabar berishidan boshlanadi. Sudning bevosita rahbari yoki rahbari 3 (uch) ish kuni ichida o'z og'zaki javobini beradi. Agar shikoyat menejerlar bilan to'g'ridan-to'g'ri muloqot orqali hal etilsa, u holda xodim yozma shikoyatni alohida topshirishi shart emas. Shikoyatlar hali ham tegishli menejerlar tomonidan Pudratchining ijtimoiy mutaxassisiga shikoyatlar jurnalida qayd etilishi uchun xabar qilinishi kerak. Agar shikoyat to'g'ridan-to'g'ri menejerga qarshi bo'lsa, uning o'rniga quyida ko'rsatilgan tartibni bajarish kerak.
150. Shikoyat to'g'ridan-to'g'ri muloqot orqali hal etilmasa yoki xodim to'g'ridan-to'g'ri rahbar tomonidan berilgan shikoyatga javob yoki harakatdan qoniqmasa, xodim shikoyat shaklini taqdim etadi, unda xodimning familiyasi, aloqa ma'lumotlari, shikoyat tavsifi va shikoyatni hal qilish uchun taklif qilingan echim ko'rsatilgan.
151. Shikoyat blankalari va shikoyatlar qutisi qurilish jarayonida har doim saytning asosiy joylarida (masalan, ofis joylari va boshqa tegishli hollarda) mavjud bo'ladi. Shikoyat shakli Loyiha tillarida mavjud bo'ladi. Shikoyat shakllari va shikoyatlar qutisi joylashuvi Pudratchining ijtimoiy mutaxassisi tomonidan ishga kirishish treningi doirasida barcha xodimlarga etkaziladi.
152. Pudratchining ijtimoiy mutaxassisi har kuni berilgan shikoyatlarni to'plash uchun shikoyatlar qutisini tekshiradi.
153. Bundan tashqari, agar shikoyatchi savodsiz bo'lsa, shikoyat arizachi nomidan shikoyat shaklini to'ldiradigan Pudratchining ijtimoiy mutaxassisiga og'zaki tarzda berilishi mumkin.
154. Bundan tashqari, quyida keltirilgan ma'lumotlarga ko'ra, yozma ifoda etishda qiynalayotganlar uchun ishchilar uchun ishonch telefoni ham mavjud bo'ladi. Ishonch telefoni Pudratchining ijtimoiy mutaxassisi tomonidan boshqariladi va boshqariladi.
155. Pudratchining ijtimoiy mutaxassisi berilgan shikoyatlarni kuzatib boradi va shikoyatlarni hal qilishni maqsad qiladi. Ijtimoiy mutaxassis shikoyatning asosiy sababini tahlil qiladi, shikoyatning to'g'ri yoki noto'g'riligini tekshiradi va shikoyatni xodim, to'g'ridan-to'g'ri menejer va tegishli ravishda boshqa xodimlar bilan kelishilgan holda hal qilish uchun erishish mumkin bo'lgan yechimni taqdim etadi, jumladan Pudratchi sayt menejeri. Ijtimoiy mutaxassis ushbu bosqichni shikoyat yuborilgan kundan boshlab etti (7) ish kuni ichida bajarishi kerak.
156. Pudratchi barcha pudratchilar yoki subpudratchilardan o'z xodimlari uchun ushbu shikoyat mexanizmini qo'llashni talab qiladi va muvofiqlikni ta'minlash uchun uning bajarilishini nazorat qiladi.

8.7 Genderga asoslangan zo'ravonlik shikoyatlari bo'yicha GRM

157. Ayollar va qizlarga nisbatan zo'ravonlik (VAWG): ayollar va qizlarga nisbatan zo'ravonlik ayollarga jismoniy, jinsiy yoki ruhiy zarar yoki azob-uqubatlarga olib keladigan yoki olib kelishi mumkin bo'lgan har qanday jinsga asoslangan zo'ravonlik harakati, shu jumladan, bunday xatti-harakatlar bilan tahdid qilish, majburlash yoki o'zboshimchalik bilan ozodlikdan mahrum qilish, jamoat yoki shaxsiy hayotda sodir bo'ladi.
158. Genderga asoslangan zo'ravonlik (GBV) - bu shaxsning irodasiga qarshi sodir bo'ladigan va erkak va ayol o'rtasidagi ijtimoiy (ya'ni, gender) farqlarga asoslangan har qanday zararli xatti-harakatning umumiy atamasi. U jismoniy, jinsiy yoki ruhiy zarar yoki azob-uqubat keltiradigan harakatlar, bunday harakatlar qilish bilan tahdid qilish, majburlash va boshqa ozodlikdan mahrum qilishni o'z ichiga oladi. Bunday xatti-harakatlar ommaviy yoki yashirin tarzda sodir bo'lishi mumkin. Ayollar va qizlar butun dunyo bo'ylab GBVdan nomutanosib ravishda ta'sirlanadi.
159. Jinsiy zo'ravonlik (SH) - nomaqbul shahvoniy illatlar, shahvoniy iltifotlarni so'rash va jinsiy xarakterdagi boshqa istalmagan og'zaki yoki jismoniy xatti-harakatlar. SH Jinsiy ekspluatatsiya va zo'ravonlikdan (SEA) farq qiladi, chunki u loyihada ishlaydigan xodimlar/xodimlar o'rtasida sodir bo'ladi, lekin xodimlar va loyiha benefitsiarlari yoki jamoalar o'rtasida emas. Ayollar ham, erkaklar ham SHni boshdan kechirishlari mumkin.
160. Yuqoridagi shikoyatlar uchun omon qolganlarga nisbatan qoralash, rad etish va repressiya qilish xavfi mavjud. Bu sukunat madaniyatini yaratadi va kuchaytiradi, shuning uchun omon qolganlar loyihaga bevosita murojaat qilishdan bosh tortishlari mumkin. Shu sababli, yuqoridagi holatlar bilan bog'liq har qanday shikoyatlar uchun quyidagi qadamlar ta'minlanishi kerak.
161. Pudratchi va muhandisning ijtimoiy mutaxassisi vakolatli GBV xizmati provayderidan GBV holatlarini konfidensial va hamdardlik bilan yig'ish bo'yicha (hech qanday hukmsiz) tegishli treningdan o'tadi. Omon qolganning tanlovini hurmat qilish orqali uning shikoyatiga munosib javob berish juda muhimdir. Bu shuni anglatadiki, voqea bilan bog'liq har bir qarorda omon qolganning huquqlari, ehtiyojlari va istaklari birinchi o'rinda turadi. Oldinga chiqish uchun jasoratga ega bo'lgan omon qolgan odamga doimo hurmat va hurmat bilan munosabatda bo'lish kerak. Omon qolganning xavfsizligi va farovonligini himoya qilish uchun barcha sa'y-harakatlarni amalga oshirish kerak va har qanday harakat har doim omon qolganning xabardor roziligi bilan amalga oshirilishi kerak. Ushbu qadamlar omon qolganga nisbatan qayta travmatizm va keyingi zo'ravonlik ehtimolini minimallashtirishga xizmat qiladi.
162. Jarayon davomida maxfiylik muhim ahamiyatga ega. Aks holda, omon qolgan kishi qasos olish va xavfsizlikni yo'qotish xavfini tug'diradi.
163. Omon qolgan shaxs to'g'risidagi identifikatsiyalash mumkin bo'lgan ma'lumotlar, xususan, ishchilarning shikoyatlari jurnali varaqasi saqlanmasligi kerak. Bundan tashqari, agar shikoyat arizasi orqali yuborilgan bo'lsa, u maxfiy saqlanadi.
164. Agar shikoyat Ijtimoiy mutaxassis tomonidan shikoyat arizasi, telefon, elektron pochta yoki boshqa shakl orqali olingan bo'lsa, Ijtimoiy mutaxassis hodisa bilan bog'liq va quyidagilardan iborat uchta jihatdan ortiq ma'lumot so'ramasligi yoki yozmasligi kerak:
- shikoyatning mohiyati (shikoyatchi bevosita so'roqsiz o'z so'zlari bilan aytadigan gaplari)

- agar o'z ma'lumotlariga ko'ra jinoyatchi loyiha bilan bog'langan bo'lsa; va,
- lloji bo'lsa, tirik qolganning yoshi va jinsi.

165. Ijtimoiy mutaxassis omon qolgan shaxsdan to'g'ridan-to'g'ri shikoyat olgandan so'ng, uni qo'llab-quvvatlash uchun maxsus organga yuborish orqali yordam berishi kerak. Yo'llanmani qabul qilish omon qolgan va faqat omon qolganning o'ziga bog'liq.
166. Omon qolganlar zo'ravonlik tajribasidan davolanishni boshlash uchun politsiya, adliya, sog'liqni saqlash va psixo-ijtimoiy, xavfsiz boshpana va tirikchilik xizmatlaridan foydalanishga muhtoj bo'lishi mumkin.
167. Ijtimoiy mutaxassis darhol Pudratchi sayt menejeriga, PMO menejeriga xabar beradi (agar omon qolganning roziligi olinsa). Omon qolgan shaxs ma'lumot almashishga rozilik berishi va qanday ma'lumotlar, kim bilan va qanday maqsadlarda bo'lishishini bilishi kerak.
168. GRC zudlik bilan yig'ilib, hal qilish rejasini hamda quyida keltirilganlarga muvofiq jinoyatchi uchun tegishli chorani kelishib oladi. Eslatma: Omon qolgan shaxs xizmat ko'rsatuvchi provayder vakiliga uning nomidan hal qilish mexanizmida ishtirok etishga rozilik berishi kerak.
169. Ishni hal qilish bilan shug'ullanadigan barcha sub'ektlar politsiyaga xabar berishda o'zlarining qonuniy majburiyatlarini tushunishlari kerak. Hisobot qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshirilishi kerak, ayniqsa voyaga etmagan shaxsga nisbatan jinsiy zo'ravonlik kabi hodisalarning ayrim turlari haqida majburiy xabar berishni talab qiladigan hollarda. Mahalliy qonunlarga muvofiq ish haqida xabar berishning qonuniy majburiyati bo'lmasa, omon qolganlar ishni hal qilish va boshqa xizmat ko'rsatuvchi provayderlarga xabar berish to'g'risida qaror qabul qiladilar va ishni har kimga xabar berish faqat omon qolganning roziligi bilan amalga oshirilishi mumkin.
170. Agar omon qolgan shaxs shikoyat mexanizmi orqali rasmiy shikoyat bilan murojaat qilishni istamasa, shikoyat yopiq hisoblanadi.
171. Agar gumon qilinayotgan jinoyatchi Pudratchining yoki subpudratchining xodimi bo'lsa, omon qolganning xavfsizligini va umuman ish joyini himoya qilish uchun ishchi tirik qolgan bilan maslahatlashgan holda va GBV xizmatlarini ko'rsatuvchi provayderning ko'magida omon qolganga nisbatan davom etayotgan zo'ravonlik xavfini baholashi kerak. Zarur bo'lganda, jinoyat sodir etganlikda gumon qilinayotgan shaxsning ish tartibi va ish muhitiga oqilona o'zgartirishlar kiritilishi kerak - bu omon qolganni emas, balki jinoyatchini boshqa joyga ko'chirish orqali.

8.8 AIB loyihasidan ta'sirlangan xalq mexanizmi

172. AIBda loyiha ta'sir ko'rsatadigan odamlar mexanizmi mavjud.⁶AIBning loyiha faoliyati ularga salbiy ta'sir ko'rsatgan yoki bo'lishi mumkin bo'lgan va ularning tashvishlari loyiha darajasidagi GRM yoki AIB boshqaruv jarayonlari orqali qoniqarli tarzda hal etilmasligiga ishonadigan loyihaga ta'sir ko'rsatgan ikki yoki undan ortiq kishi AIBning Loyihadan ta'sirlangan xalq mexanizmi (PPM) tomonidan mustaqil va xolis ko'rib chiqish uchun shikoyat bilan murojaat qilishi mumkin.
173. Shikoyat berish jarayoni, muddatlari va PPM uchun mos bo'lgan shikoyat turlari haqida batafsil ma'lumot uchun 2019 yil 13 iyunda boshqaruvchi direktor, shikoyatlarni

6 PPM-policy.pdf (aiib.org)

hal qilish, baholash va halollik bo'limi (CEIU) tomonidan chiqarilgan "Loyihadan ta'sirlangan odamlar mexanizmining ishlash qoidalari" ga qarang.⁷

174. Quyida xulosa: Shikoyat pochta, elektron pochta, faks orqali PPMga yuborilishi yoki PPMga qo'lda yuborilishi mumkin. PPM bilan maxsus PPM veb-sayti orqali, AIIB bosh sahifasi orqali bog'lanish mumkin <https://www.aiib.org> yoki quyidagi aloqa ma'lumotlari orqali:
175. Osiyo infratuzilma investitsiya banki (AIIB) shikoyatlarni hal qilish, baholash va halollik bo'limi boshqaruvchi direktori
176. Minora A, Osiyo moliya markazi, №1 Tianchen Sharqiy yo'li, Chaoyang tumani, Pekin 100101 Tel: +86-10-8358-0187
177. Faks: +86-108358-0000
178. Email: ppm@aiib.org
179. Shikoyat berish muddatlari, umuman olganda, moliyaviy uslubga qarab, loyiha yopilish sanasidan yoki oxirgi to'lov sanasidan boshlab 24 oyni tashkil qiladi.
180. Shikoyatlar/apellyatsiyalar PPM tomonidan ko'rib chiqilishi mumkin emas, agar (i) u AIIB moliyalashtirish uchun tasdiqlangan yoki PSI oshkor qilingan loyihaga taalluqli bo'lmasa; (ii) u anonim bo'lsa; (iii) firibgarlik, korruptsiya yoki boshqa taqiqlangan usullarda ayblovlari qo'yadi yoki xaridlar bilan bog'liq bo'lsa; va boshqa holatlar.

8.9 Oshkorlik va jamoatchilikni xabardor qilish

181. PMO GRMni o'z veb-saytida ommaviy axborot uchun oshkor qiladi. Nashr etilgan ma'lumotlar Pudratchi saytining GFPlari, Muhandis saytining GFPlari va PMO darajasidagi GFP va 2-darajali GRCning aloqa ma'lumotlarini o'z ichiga olishi kerak, bunda manfaatdor tomonlar qanday shikoyat qilishlari mumkinligi haqida aniq ko'rsatmalar mavjud.
182. GRMga oid ma'lumotlar AYA tomonidan loyihaning eng dastlabki bosqichida, ijtimoiy/ko'chirish va atrof-muhitga ta'sirni baholash bo'yicha jamoatchilik maslahatlari va loyiha muhandislik loyihasi va himoya hujjatlarini tayyorlash paytida ta'sirlangan jamoaga etkazilishi kerak. Ushbu tadbirlar davomida axborot broshyuralari, shuningdek, og'zaki muloqot va boshqa tegishli vositalardan foydalanish mumkin.

9. Monitoring va hisobot

183. Muvaffaqiyatli manfaatdor tomonlarni jalb qilish loyihaning butun tsikli davomida davom etadi va o'zgaruvchan sharoitlarga va manfaatdor tomonlarning axborot ehtiyojlariga moslashish uchun monitoring, tahlil, hisobot va oshkor qilishni talab qiladi.
184. PMO ES mutaxassisi loyihani tayyorlash va amalga oshirish jarayonida, qurilish ishlari boshlanishidan va tugatilishidan oldin, qurilish jarayonida quyidagilarni aniqlash uchun SEPGA muntazam ravishda o'zgartirish va qo'shimchalar kiritadi:
 - turli manfaatdor tomonlarga nisbatan jalb qilish shakllari va oshkor qilish vositalari;
 - konsultatsiyalarni qanchalik tez-tez o'tkazish zarurligi;

⁷ <https://www.aiib.org/en/policies-strategies/download/project-affected/PPM-RofP.pdf>

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

- kelayotgan murojaat va shikoyatlar qay darajada adekvat ko'rib chiqilayotganligi;
- aniqlangan manfaatdor tomonlar dolzarbligicha qolaveradimi va rejalashtirilgan tadbirlar qay darajada qisqartirilishi yoki kengaytirilishi kerakligi.

Jadval8Faoliyatning asosiy ko'rsatkichlari monitoringi

Manfaatdor tomonlarning ishtiroki	Asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari	Chastotasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi	■ Yangilangan versiyalar soni	■ Yangilanish bo'yicha va yiliga kamida bir marta
Axborotni oshkor qilish va aloqa	■ Manfaatdor tomonlar bilan baham ko'rilgan hisobotlar soni; ■ Amalga oshirilgan jalb qilish tadbirlari soni; va ■ Jins bo'yicha ishtirokchilar ro'yxati.	■ Har chorakda
Shikoyatlar	■ GRM bo'yicha xabardorlik darajasi PMO ES mutaxassisi tomonidan o'tkaziladigan hamjamiyatning fikr-mulohazalari so'rovi asosida olinadi; ■ Berilgan shikoyatlar soni; ■ Ko'rib chiqilgan/ko'rib chiqilayotgan shikoyatlar soni; va ■ Belgilangan muddatda ko'rib chiqilgan shikoyatlar foizi. Bir oydan/yoki belgilangan muddatdan ko'proq vaqt davomida ochilgan shikoyatlar bo'yicha bunday ochiq shikoyatlarni tugatishning kechikishiga tushuntirish berilishi kerak.	■ Oylik

185. Loyihani amalga oshirish dasturi o'zgargan taqdirda SEP ham tuzatiladi.

9.1 Hisobot

PMO ES mutaxassisi quyidagi hisobotlarni tayyorlash uchun javobgar bo'ladi:

- qurilish bosqichida PMOga kelib tushgan shikoyatlar bo'yicha oylik hisobotlar;
- -operatsion bosqichda PMOga kelib tushgan shikoyatlar bo'yicha yarim yillik hisobotlar;

186. Muntazam hisobot berish uchun PMO, bo'limda aytib o'tilganidek, maxsus aloqa orqali muntazam ravishda (oylik/choraklik) hisobotlar tayyorlaydi.

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

187. ushbu SEP. E&S monitoringi hisoboti kabi hisobotlar ko'rib chiqiladi va AYAning rasmiy veb-sayti orqali barcha manfaatdor tomonlarga e'lon qilinadi. SEP ishtirokini qayd etish uchun Manfaatdor tomonlar ishtirokidagi faoliyat jurnalining namunaviy formati 3-ilovada keltirilgan.

188. Hisobot usullari quyida ko'rsatilgandek bo'lishi kerak

189. :

Jadval9 Hisobotlar rejasi

Hisobot	Manfaatdor tomon		Chastotasi
	Kimdan	Kimga	
E&S monitoringi hisoboti	PMO	AIIB	Yarim yillik
E&S samaradorligi hisoboti	Nazorat bo'yicha maslahatchi	PMO	Har chorakda
Pudratchi ES faoliyati to'g'risidagi hisobot	Pudratchi	Nazorat bo'yicha maslahatchi va PMO	Oylik
Jamiyat ishtiroki hisoboti	Pudratchi	Nazorat bo'yicha maslahatchi va PMO	Oylik

11. Qo'shimchalar

Hisobotning bir qismini tashkil etuvchi ilovalar quyidagilar:

1. Shikoyat topshirish shakli;
2. Shikoyat jurnali shakli;
3. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish faoliyati jurnali
4. Maslahatlashuv daqiqalari.

1-ILOVA – SHIKKOYAT/SHIKoyat Shaklasi

Shikoyat / shikoyat shakli	
Ro'yxatdan o'tish raqami:	
Iltilmos, aloqa ma'lumotlaringizni ko'rsating va shikoyat yoki shikoyat mavzusi bo'lgan boshqa hodisaning mohiyatini ko'rsating. Taqdim etilgan ma'lumotlar maxfiylik shartlarida qo'llaniladi. Agar siz anonim tarzda shikoyat qilmoqchi bo'lsangiz, aloqa ma'lumotlarini ko'rsatmasdan tegishli maydonga sharh/shikoyat yozing - sizning sharhlaringiz/shikoyatlaringiz har qanday holatda ham ko'rib chiqiladi. Shuni esda tuting anonim so'rovlarga tushuntirishlar va javoblar taqdim etilmaydi.	
Familiyasi, ismi, otasining ismi:	
Iltilmos, aloqa ma'lumotlaringizni kiriting: Iltilmos, o'zingizni ko'rsating afzal usuli ningaloqa (pochta, telefon, elektron pochta):8	pochta manzili: telefon: email:
Afzal muloqot tili	☐ o'zbek ☐ rus ☐ Boshqa (belgilang):
Murojaat predmeti bo'lgan shikoyat yoki boshqa hodisaning tavsifi: (Nima bo'ldi? Bu qayerda sodir bo'ldi? Bu kim bilan sodir bo'ldi? Nimaga olib keldi?):	
Shikoyat/hodisa sanasi	
☐ bir martalik tadbir (sana) ☐ takrorlangan hodisa (qancha marta?) ☐ doimiy muammo (hozirda mavjud)	
Muammoni qanday hal qilishni xohlaysiz?	
Shaklni GFPga qaytaring: _____ _____ _____	
Ichki foydalanish uchun maxfiy Apellyatsiya qabul qilindi: (imzo) Sana:	

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

2-ILOVA ARZLAR JURAL FORMASI

Shikoyat ro'yxatga olish raqami	Ism/Aloqa ma'lumotlari	Qabul qilingan sana	Moslashuvchi/Izoh tafsilotlari	Mas'uliyat	Amalga oshirilgan harakatlar	Yechilgan sana	Status

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

ILOVA – 3 MANFATLI TOSHALARNI JASHTIRISH FAOLIYATLARI JURALI

Sr. No.	Manfaatdor tomonlar guruhlar	Sana	Joy va joy	Asosiy vakillarning nomi	Ishtirok etish maqsadi	Asosiy natijalar va harakatlar	Oldingi maslahatlashuvlarda aniqlangan harakatlar holati	Yozuvlarga havola
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

4-ILOVA ESMFni TAYYORLASHDAGI FOC AUS GURUHLARNING MUHOKAZASI VA YIG'ILISHLAR BANOLOQLARI

Tuman – Xo'jayli mahallasi: Mustaqillik

Сана: 20/09-24
Худуд: Подстанция рр, ОФП „Мустақиллик“

Лойиҳа номи: « _____ »

№	Иштирокчининг исми шарифи	Ижтимоий мақоми (масалан, ишсиз, маҳалла фаоли, аёллар дафтари, ишловчи шахс ва ш.к.)	Телефон рақами	Имзо
1.	Алимова Маруза	пенсиянерка		✓
2.	Меншимуратова Калимулла	бешработ		✓
3.	Файилбай Шарифай	пенсиянер		✓
4.	Алимуллаев Фитрат	бағлан в школе		✓
5.	Нурметова Гулнара	домохозяйка		✓
6.	Азиев Давидбай	раис орс		✓
7.	Бодурахидинова С	Кругосвет		✓
8.	Орозиев Зор Р	Пенсионер		✓
9.	Хотамбекова Р	дх		✓
10.	Халимбекова С	дх		✓
11.	Фаризуллова	ишс		✓
12.	Халимбекова М	дома я		✓
13.	Вахидова Катина	дх		✓
14.	Реймов Меридан	пенсиянерка		✓
15.	Чоширинов Каримидин	Насос		✓
16.				

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

Tuman – Xo'jayli mahallasi: Mustaqillik

Rhythm Plus
Consulting Company

eco standart
expert

Сана: 10/09-14г.
Худуд: Қўрғоқчи й. ОҲИ, "Мустақиллик"

Лойиҳа номи: «_____»

№	Иштирокчининг исми шарифи	Ижтимоий мақоми (масалан, ишсиз, маҳалла фаоли, аёллар дафтари, ишловчи шахс ва ш.к.)	Телефон рақами	Имзо
1.	Алламуратов Саидбек	ишсиз - бекраб.		
2.	Тоғамов Рўслан	бекраб.		
3.	Абдуллаева Сафарот	хотин - қизлар ўқувчиси		
4.	Саидбаева Зомира	мактаб 14 тех ходим		
5.	Эриқитова Аишадан	мактаб 14 ўқитувчи		
6.	Қудайкадарова Гўлбану	мактаб 14 ўқитувчи		
7.	Алманиязова Гулкан	мактаб 14 тех ходим		
8.	Алманиязова Аишадан	маҳалла ёшлар танаси		
9.	Нуритдинов Азизбек	Хотин РИТМ ПЛЮС БС. ИКН		
10.	Султамбетова Гулкан	мактаб 14 тех ходим		
11.	Жеңгебаева Гулкан	14. мактаб раҳбар		
12.				

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

Tuman – Qorauzoq mahallasi: Berdash

Rhythm Plus
Consulting Company

eco standart
expert

Сана: 14.09.24
Худуд: Қоразоқский р/и. Бердах АПЖ

Лойиҳа номи: «_____»

№	Иштирокчининг исми шарифи	Ижтимоий мақоми (масалан, ишсиз, маҳалла фаоли, зёллар дафтари, ишловчи шахс ва ш.к.)	Телефон рақами	Имзо
1.	Раймбеков Нурлан	6-мектепте муаллим		H. B. B.
2.	Қўлиев Шайхатшо	6-мектепте муаллим		K. B. B.
3.	Аметова Нелан	6-мектепте		B. B. B.
4.	Тоқибайқиев Фариш	6-мектепте		F. B. B.
5.	Аманжолбеков Тўлқин	6-мектепте		T. B. B.
6.	Қўлиев Раҳим	6-мектеп Техник		R. B. B.
7.	Қўлиев Нурлан	6-мектепте муаллим		N. B. B.
8.	Қўлиев Нурлан	6-мектепте		N. B. B.
9.				
10.				

Fokus-guruh muhokamasi va aholi vakillari bilan jamoatchilik maslahati

Ishtirokchilar: Berdaq OCG umumiy guruhi

Qoraqalpog'iston Qorauzyak tumani

Sana: 24.09.2024

Moderator: Kamalova R.

Berdag OCG aholisi 5460 kishi, 1052 xonadon. OCG hududi 17217 kv.km.
- boshqa OCG bilan chegaradosh eng katta hudud.

Aholining asosiy daromad manbalari nimalardan iborat? Bandlikning asosiy turlari? Sizning hududingizda ish bilan ta'minlash imkoniyatlari qanday? Ayollar uchunmi? Yoshlar uchunmi? Vaqtinchalik yoki bir martalik ish bilan shug'ullanadiganlar ko'pmi?

Qishlog'imizda aholining asosiy daromad manbalari — budget sektoridagi maoshlar, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini sotishdan olinadigan daromadlar, bir martalik ish, paxta terish va o'tlarni tozalash, pensiya nafaqalari va bolalar nafaqalari, shuningdek, fermer xo'jaliklarida ishlash.

Viloyatimizda yoshlar va turli yoshdagi ayollar o'rtasida ishsizlik muammosi mavjud. Yoshlarning 50 foizdan ortig'i ish izlab boshqa respublikalarga, O'zbekistonga, shaharlar, Nukus va viloyat markaziga ko'chib o'tmoqda.

Tumanimiz Qorauzyak Namangan viloyati tasarrufida. Ular kam ta'minlangan oilalar, yolg'iz keksalarga xayriya yordami ko'rsatmoqda. Ayni paytda bu odamlarning uylarini ta'mirlash, tom yopish ishlari olib borilmoqda.

Andijonlik tadbirkorlar ikkita konteyner olib kelib o'rnatdi, birida tikuv sexi, ikkinchisida sartaroshxona ochdi. Bir necha mahalliy ayollar ishga qabul qilindi.

Mahallaning eng dolzarb ijtimoiy muammolari nimalardan iborat? (yo'l, elektr, suv, gaz, ishsizlik, ijtimoiy ob'ektlarning etishmasligi, mehnat migratsiyasi va boshqalar).

Mahallamizda elektr, suv, gaz ta'minotida hech qanday muammo yo'q. Ishsizlik allaqachon aytilgan, bu tumanimiz, mahallamiz uchun katta muammo. Mehnat migratsiyasi bor, erkaklar va ayollar pul topish uchun boshqa davlatlarga, asosan Qozog'istonga borishga majbur. Mahallamizda poliklinika, maktab, savdo do'konlari, sport maydonchasi mavjud.

Bugungi kun uchun katta muammo - bu yomon yo'l. Kuz-qish mavsumida o'tib bo'lmaydigan loy odamlarning markazga, bolalarning maktabga borishini qiyinlashtiradi. Shu sababli, bolalar darslarni o'tkazib yuborishlari mumkin.

Yana bir muhim va dolzarb masala – loyiha yo'li bo'ylab joylashgan chiqindixona. Poligon yildan-yilga mahalla markaziga yaqinlashib, uning hidi odamlarga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Bolalar poligon yaqinida o'ynashi yoki uy hayvonlari uning yonida o'tlashi mumkinligidan xavotir bor. Mahalla

aholisi chiqindixona haqida doimiy ravishda hokimlik va boshqa mutasaddi idoralarga murojaat qiladi. Biroq, hammasi foydasiz.

Loyiha yo'li mahalla hayoti va iqtisodiyotida qanday rol o'ynaydi? Ushbu yo'lining yomon ahvoli natijasida qanday muammolar yuzaga keldi?

Mahallamizdan o'tuvchi yo'l asosiy yo'l, bu asosiy magistral: Nukus – Xalqobod – Qorauzyoq – Taxtako'pir. Bu yo'l nafaqat tumanimiz, balki butun respublikamiz uchun katta iqtisodiy o'rin tutadi. Masalan, Qorauzyak tumanida ayni paytda yoshlar uchun ipoteka uy-joylari barpo etilmoqda, qurilish materiallari og'ir yuk tashuvchi avtomashinalar orqali mazkur uchastkaga yetkazilmoqda. Ushbu transport vositalari ushbu loyiha yo'li bo'ylab harakatlanadi, boshqa yo'l yo'q. Bu yo'l bo'ylab Taxtako'pir tumanidagi qurilish obektlariga og'ir yuk tashuvchi mashinalar ham qatnaydi.

Bu yomon yo'lda ketayotganda mashinalarning pastki qismi va old oynasi buziladi. Kichkina toshlar yaqinlashib kelayotgan transport g'ildiraklari ostidan uchib, yoriqlar qoldirib, ba'zan shishani sindirib tashlaydi. Yo'l changi ko'rinishni yomonlashtiradi, buning natijasida haydovchilar nafaqat chuqurliklardan qochib qutula olmaydilar, balki yaqinlashib kelayotgan mashinani ham ko'rmaydilar, bu esa baxtsiz hodisalarga olib kelishi mumkin. Ammo, xayriyatki, so'nggi yillarda bu yo'lda hech qanday baxtsiz hodisa sodir bo'lmagan. Yo'lining bu qismida tezlikni me'yoridan oshirib bo'lmaydi.

Hozirgacha hududingiz aholisini Loyiha haqida xabardor qilish uchun qanday jarayon amalga oshirildi? Loyiha haqida kerakli ma'lumotlarga ega deb o'ylaysizmi? Loyiha haqida ma'lumotni qaysi manbalardan olish qulayroq (mahalla qo'mitasi, loyiha xodimlari, hokimlik, ijtimoiy tarmoqlar va boshqalar).

Bu yo'lni rekonstruksiya qilish loyihasi haqida bugun mahalla raisidan eshitdik. Bizda bu yo'lining rekonstruksiya qilinishi haqida hech qanday ma'lumot yo'q. Loyiha haqida mahalla qo'mitasidan ma'lumotlarni ijtimoiy tarmoqlardan olish biz uchun qulay.

Loyiha haqida nima deb o'ylaysiz va kutganlaringiz qanday?

Yo'l rekonstruksiya ishlari o'z vaqtida boshlanishiga umidimiz katta. Va bu ishlar o'z hisobotlarida yozganidek, aldovsiz amalga oshiriladi. Natijada kirlar barham topadi, odamlar jonlana boshlagan mahallasining kelajagiga nekinlik bilan qaraydi. Biz uchun yaxshi yo'l – madaniyatli hayot tarzidir.

Siz qanday xavf-xatarlardan xavotirdasiz? Siz yoki qo'shnilaringiz loyiha doirasidagi taklif qilinayotgan ishlar haqida qayg'uradimi? Nima uchun bu tashvishlar nima bilan bog'liq? Bu tashvishlarni kimdir bilan muhokama qildingizmi, kimdir bilan bog'landingizmi?

Ish boshlanmaguncha, biz hech qanday xavf haqida gapira olmaymiz.

Loyiha doirasida taklif etilayotgan ishlar bo'yicha faqat yaxshi umidlarimiz bor. Umid qilamizki, bu loyiha amalga oshmay qolmaydi.

Agar rekonstruksiya vaqtida yo'lga chiqish cheklangan bo'lsa, aholi uchun qanday muammolar paydo bo'lishi mumkin? Muqobil yo'llar bormi? Ularning ahvoli qanday?

Bizda maktab, tuman markazi, SVP va boshqa ob'ektlarga kirishni ta'minlaydigan muqobil yo'nalish mavjud. Yo'l holati qoniqarli, kirishda hech qanday muammo kutilmaydi.

Agar siz loyiha haqida ko'proq ma'lumot olishni istasangiz yoki tegishli shaxslar yoki tashkilotlar bilan muhokama qilmoqchi bo'lgan muammongiz bo'lsa, kimga murojaat qilishni bilasizmi?

Loyiha haqida turli manbalardan, jumladan televideniye, mahalla qo'mitasi va hokimlikning telegram kanallari orqali ma'lumotlarni olamiz. Qo'shimcha ma'lumotni yo'l qurilishi vazirligi, Qorauzyak tumani yo'l qurilish boshqarmasi va hokimlik kabi yo'l ta'mirlash va qurilish ishlariga mas'ul boshqarmalardan olmoqchimiz.

Loyihaning salbiy ta'sirini kamaytirish uchun (hukumat, hokimlik tomonidan) qanday choralar ko'rish kerak deb o'ylaysiz?

Loyihaning salbiy ta'sirini kamaytirish uchun qurilish jarayonining shaffofligini ta'minlash, ishlarning borishi haqida aholini xabardor qilish zarur.

Nima deb o'ylaysiz, agar loyiha natijasida ayrim xonadonlarning mulkiga zarar yetsa, ular mol-mulki uchun munosib tovon oladimi? Ayrim tadbirkorlar, ishchilar daromad manbalaridan ayrilsa, ularga tovon puli beriladimi? Ularning daromadlarini tiklash uchun qanday yordam kerak.

Bu yo'l bo'yida na turar-joy binolari, na ijtimoiy obyektlar yo'qligi sababli bunday holatlarni oldindan ko'ra olmaymiz.

Hududingizda bundan oldin uy mulkiga zarar yetkazuvchi yoki daromadni yo'qotishga olib keladigan loyihalar bo'lganmi? Siz kompensatsiya oldingizmi?

Hududimizda ilgari loyihalarda mulkka zarar yetkazilgan yoki odamlarning daromad manbalaridan ayrilishiga olib kelgan holatlar kuzatilmagan. Hozirda suv tarmoqlari qurilmoqda, moddiy zarar ko'rish holatlari kuzatilmagan.

Sizningcha, loyihani amalga oshirishda mahalliy aholi qanday ishtirok etishi mumkin? Mahalliy ishchi kuchi qanday ishlarga jalb etilishi mumkin? Agar shunga o'xshash loyihalar ilgari amalga oshirilgan bo'lsa, ularda mahalliy ishchi kuchi ishtirok etganmi?

Ozərbayjonlik kompaniya tomonidan olib borilayotgan suv tarmoqlarini qurishda mahalliy yigitlarimiz ishtirok etdi. Umid qilamizki, kelgusida yo'lni rekonstruksiya qilishda mahalliy ishchilar ham jalb etiladi.

Hozirda biz taksi xizmatlaridan foydalanamiz. Rekonstruksiyadan so'ng mahalladan Xalqobod va Nukusga avtobus va mikroavtobuslar qatnovini ko'rishni istardik.

Loyiha qishloq aholisining bozor va xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini yaxshilash nuqtai nazaridan juda foydali bo'ladi.

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

Tuman – Qorauzoq mahallasi: Berdash

Rhythm Plus Consulting Company

eco standart expert

Сана: 24.09.24.
Худуд: Қараўзёмский р/и Бердах АПД.

Лойиҳа номи: « _____ »

№	Иштирокчининг исми шарифи	Ижтимоий мақоми (масалан, ишсиз, маҳалла фаоли, аёллар дафтари, ишловчи шахс ва ш.к.)	Телефон рақами	Имзо
1.	Ҳасиббеков Талъидан	пенсияер - муто		
2.	Морсанмуров Бехот	АТМ Басмачот		
3.	Писсеумуров Валиуха	АТМ пенсионер		
4.	Имоммуратов Шамурат	АТМ ағзал		
5.	Маданов Исмаилов	пенсияер		
6.	Ҳасанов Шаридан	ағзал туртани		
7.	Салимбеков Сулаймон	Шайхонмуров		
8.	Салимбеков Мурат	Дру. кызматкер		
9.	Ҳасиббеков Ҳасан	қоғал б.ч.		
10.	Маданмуратов Бехот	Хатм. муассис		
11.				
12.				
13.				
14.				

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejası, 2025 yil fevral

Tuman – Xiva Mahalla: Pirnaxos

Rhythm Plus
Consulting company

eco standart
сервис

Сана: 18.09.2024
Худуд: Хорози вилояти, Хива вилояти, Турнохон М.х.х.

Лойиҳа номи: «Хорози вилояти, Хива вилояти, Турнохон М.х.х.нинг ички сўрашлари»

№	Ташкилот номи	Лавозими	ФНО	Контакт маълумотлари (e-mail)	Имзо
1.	Хорози вилояти	Башкариш	Хорози вилояти		
2.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
3.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
4.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
5.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
6.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
7.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
8.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
9.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
10.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
11.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
12.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
13.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
14.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
15.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
16.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		
17.	Хива вилояти	Башкариш	Хива вилояти		

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

Tuman – Xiva mahallasi: Yaxshi yop

Сана: 19.09.2024

Худуд: Хоразм вилояти, Хива тумани, 4-йил "Яхшилик" маҳалласи

Лойиҳа номи: "Хоразм вилояти, Хива тумани, 4-йил "Яхшилик" маҳалласидаги йўлнинг реконструкцияси"

№	Маҳалла номи/Ташкилот	Иштирокчи номи/Даргоҳи	Ф.И.Ш.	Телефон рақами	Имзо
1.			Мамажон Абдураҳимов		
2.	Оқ Ел / Маҳалла кенгаши	Ҳасанов / Хасанов	Ҳасанов / Хасанов		
3.	Ҳасанов / Маҳалла кенгаши	Ҳасанов / Хасанов	Ҳасанов / Хасанов		
4.	Оқ Ел / М.Ф.И.	Ҳасанов / Хасанов	Ҳасанов / Хасанов		
5.	Оқ Ел / М.Ф.И.	Ҳасанов / Хасанов	Ҳасанов / Хасанов		
6.	Оқ Ел / М.Ф.И.	Ҳасанов / Хасанов	Ҳасанов / Хасанов		
7.	Оқ Ел / М.Ф.И.	Ҳасанов / Хасанов	Ҳасанов / Хасанов		
8.	Оқ Ел / М.Ф.И.	Ҳасанов / Хасанов	Ҳасанов / Хасанов		
9.	Оқ Ел / М.Ф.И.	Ҳасанов / Хасанов	Ҳасанов / Хасанов		
10.	Оқ Ел / М.Ф.И.	Ҳасанов / Хасанов	Ҳасанов / Хасанов		
11.	Оқ Ел / М.Ф.И.	Ҳасанов / Хасанов	Ҳасанов / Хасанов		
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

Tuman – Xiva mahallasi: Mehnatgu

Сана: 19.09.2024

Худуд: Хорғиз вилояти, Бозор ёнги "Мехнатгу" маҳалласи

Лойиҳа номи: "Таратилмаган респ. Хорғиз вилояти янги йўналиш режими"

№	Маҳалла номи/Ташкилот	Ижтимоий мақом/лавозим	Ф.И.Ш.	Телефон рақами	Имзо
1.	Хорғиз вилояти маҳ. ташкилотлари	Хорғиз вилояти	Хорғиз вилояти		
2.	Хорғиз вилояти №2 йўналиш	Хорғиз вилояти	Хорғиз вилояти		
3.	Хорғиз вилояти	Хорғиз вилояти	Хорғиз вилояти		
4.	Хорғиз вилояти	Хорғиз вилояти	Хорғиз вилояти		
5.	Хорғиз вилояти №2	Хорғиз вилояти	Хорғиз вилояти		
6.	Хорғиз вилояти	Хорғиз вилояти	Хорғиз вилояти		
7.	Хорғиз вилояти	Хорғиз вилояти	Хорғиз вилояти		
8.	Хорғиз вилояти	Хорғиз вилояти	Хорғиз вилояти		
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

**Fokus-guruh muhokamasi va ayollar vakillari bilan jamoatchilik
maslahati**

Ishtirokchilar: "Mexnatguli" MChJ ayollari

Xorazm viloyati Bog'ot tumani

Sana: 21.09.2024 y

Moderator: Mavlanov B.

"Mehnatguli" mahallasi "Qorabo'g'" qishlog'ida joylashgan. Bu qishloq Bog'ot tumanidagi eng katta qishloq bo'lib, unga qo'shimcha ravishda yana 4 ta mahalla kiradi. Loyiha doirasida ta'mirlanishi rejalashtirilgan mazkur yo'ldan "Mehnatguli" mahalla fuqarolar yig'inining 80-90 foizi foydalanadi. Aytish mumkinki, bu yo'l mahalla ahli uchun juda muhim. Qolaversa, bu yo'ldan qo'shni mahallalar aholisi ham foydalanadi. Yo'lining bugungi holati juda yomon. Asfalt qoplamasi eskirganligi sababli yo'lda chuqurchalar ko'p. Yozda yo'l chetlaridan chang, qishda esa axloqsizlik ko'tariladi. Odamlar kiyimlariga dog 'qolmasligi uchun yo'l chetida yurishadi. Bu ham baxtsiz hodisalarga sabab bo'ladi.

Aholi tuman markaziga borish uchun asosan shaxsiy taksilardan foydalanadi. Yo'lining ahvoli yomon bo'lgani uchun taksilar bu yerga kelishni yoki ortiqcha to'lashni istamaydi. Urganchdan bu yo'lining boshigacha bo'lgan 50 km masofada taksilar 10-15 ming so'm, qolgan 3 km uchun ham shunday haq oladi. Chipta narxining qimmatligi, yo'l vaqtining uzoqligi viloyat markazida o'qiyotgan, viloyat yoki tuman markazida ishlayotgan yoki boshqa maqsadda boradiganlar uchun ma'lum qiyinchiliklar tug'dirmoqda. Mahallada 2 ta 25 va 40-sonli umumiy o'rta ta'lim maktablari bo'lib, har ikkala maktab o'quvchilari asosan shu yo'l bo'ylab sayohat qilishadi. Hozirda 40-maktabda ta'mirlash ishlari olib borilayotganligi bois ushbu maktab o'quvchilari ham shu yo'l bo'ylab 25-maktabga boradilar.

Mahalla ahli haftasiga 1-2 marta Xozorasp tumani markazida, 15-20 km uzoqlikda joylashgan ulgurji bozorga boradi. Savdogarlar ham aholiga sotish uchun ushbu bozordan tovarlar olib kelishadi. Yo'l ta'mirlansa, aholining vaqti va mablag'i tejalib, tadbirkorlarning daromadi ko'paygan bo'lardi. Yo'l chetida turli savdo nuqtalari yoki boshqa xizmatlar tashkil etilishi mumkin. MCG raisining so'zlariga ko'ra, har yil boshida ushbu yo'l yoqasida savdo yoki ishlab chiqarish uchun mo'ljallangan 7 ta kichik yer uchastkalari auktsionga qo'yiladi, biroq tadbirkorlar yo'lining yomonligi tufayli bu yerlarni sotib olmoqchi emas; boshqa shunga o'xshash erlar juda tez sotiladi. Agar yo'l ta'mirlanib, transport harakati

intensivligi oshsa, yo'l bo'ylab turli xizmat ko'rsatish obyektlari qurilishi mumkin. Buning hisobidan tadbirkorlar daromadi oshadi, davlatga soliq tushumlari ko'payadi.

Yo'lining yomon holatidan kelib chiqadigan muammolardan biri bu yo'ldan har kuni qatnaydigan aholining avtotransport vositalarining yuqori darajada eskirishidir. Ma'lum bo'lishicha, ushbu yo'lda harakatlanadigan har bir avtomobil egasi yiliga o'rtacha 1,5 million so'm qo'shimcha mablag' sarflashi kerak bo'ladi. Bu mashinalarni ta'mirlash uchun tuman markaziga borish shart emas, mahallada 3 ta avtoservis mavjud.

Kerak bo'lsa, tuman markazidan tez yordam yoki o't o'chirish mashinasi yo'l sharoiti nihoyatda yomon bo'lgani uchun belgilangan vaqtda yetib bora olmaydi. Shu sabab, shuningdek, atrofdagi hududlarda jamoat transporti yo'qligi sababli yoshlarning tuman markazidagi ayrim sport maktablari yoki kurslariga borishi qiyin. Mahallaning o'zida esa bunday imkoniyatlar yo'q.

Mahalla "Obod mahalla" dasturiga kiritilgan. Mazkur dastur asosida mahallaning ayrim ichki yo'llari ta'mirlandi. Biroq 25 ta maktabda ko'plab o'quvchilar tahsil olayotgan umumiy uzunligi 2 km bo'lgan 2 ta ichki yo'l ta'mirlanmagan. Ushbu yo'llardan foydalanish maktab o'quvchilariga transport ko'p bo'lgan markaziy yo'lni aylanib o'tish imkonini beradi. Suhbat chog'ida markaziy yo'lni ta'mirlash bilan birga 2 kilometr uzunlikdagi ushbu yo'llarni ham ta'mirlash nihoyatda maqsadga muvofiq ekani ta'kidlandi. Chunki bu yo'l yozda chang-to'zon, qishda esa shilimshiq bo'ladi. Bu yo'l bo'ylab maktabga boradigan bolalar har kuni sinfga kirishdan oldin oyoq kiyimlarini sovuq suv bilan yuvishga majbur bo'lishadi.

Ta'kidlanganidek, markaziy yo'l ta'mirlangach, piyodalar yo'lagi qurish juda muhim, ko'cha chiroqlari, tezlikni cheklovchi belgilar, piyodalar o'tish joylari o'rnatilsa yaxshi bo'lardi. Shuningdek, markaziy yo'lga tutashgan 15-20 metr ichki yo'llar yangilanmasa, ichki yo'llardan avtomashinalar olib kelgan tuproqlar yangi asfaltga tezda shikast etkazishi mumkinligi taklif qilindi.

5-6 yil avval loyiha yo'lini ta'mirlash rejalashtirilganini eshitgan mahalla ahli bu boradagi amaliy ishlar hali boshlanmaganidan noligan edi. Suhbat ishtirokchilari yo'l qurilishi 2025 yilda boshlanishiga umid qilmoqda.

Boshqa mahallalarda bo'lgani kabi, aholiga ortiqcha qiyinchilik tug'dirmasligi uchun yo'l ham uchastkalarga bo'linib ta'mirlanadi. Hozirda yo'lining ushbu qismi

yopiladi. Ishtirokchilar ta'mirlanayotgan yo'lni aylanib o'tish mumkinligini ta'kidlamoqda.

Mahalla faollari markaziy yo'l holati yuzasidan tuman hokimligiga bir necha bor murojaat qilgan. Bunga javoban har safar ushbu yo'lni ta'mirlash kelgusi yil rejasiga kiritilishini aytishgan, ammo shu kungacha amaliy ishlar amalga oshirilmagan.

Ishtirokchilarning fikricha, ishsizlar daromad olishi uchun yo'l qurilish ishlariga mahalliy aholi vakillarini jalb etish kerak, bu esa loyihaning aholi uchun foydasini oshiradi. Shuningdek, yo'l-qurilish ishlarining o'z vaqtida va sifatli bajarilishini nazorat qilish, loyihani amalga oshirish natijasida aholi mulkiga zarar yetkazilishining oldini olish maqsadida mahalla faollari ishtirokida nazorat guruhini tashkil etish maqsadga muvofiqligi ta'kidlandi.

Loyiha ishi haqidagi yangiliklarni MCG "Mexnatguli" telekanalida yoritib borish mumkin. Mahalladagi deyarli barcha xonadonlar ushbu kanalga a'zo. Hozirgacha ushbu kanalda mahalla miqyosida ro'y berayotgan muammolar, yangiliklar yoki boshqa foydali ma'lumotlar muntazam chop etib kelinadi. Masalan, ushbu kanalda aholi uchun juda muhim masala bo'lgan mahallada ko'mir yoki suyultirilgan gaz taqsimoti haqidagi yangiliklarni ko'rishingiz mumkin.

Mexnatguli mahallasi asosan dehqonchilik bilan shug'ullanadi. Uy tomorqalarining o'rtacha maydoni 16-17 gektarni tashkil qiladi. Tomorqalarida va boshqa tomorqalarida dukkakli, sholi, bug'doy yetishtiriladi. Deyarli barcha fermer xo'jaliklarida qoramol va qo'y boqiladi. Chorva uchun pichan, asosan, tomorqalarda yetishtiriladi. Kuzda bu yerlarga bug'doy ekib, o'z ehtiyojlari uchun bug'doy, chorva uchun somon yig'adi. Ular bu bug'doyni tegirmonda maydalashadi va u bir yil davom etadi. Bahorda bug'doy yig'ib olingandan so'ng, ikkinchi ekin sifatida guruch yoki guruch bilan almashtiriladi. Buning uchun sug'orish suvi etarli. Odatda, 17 sotix maydonda 1 tonna sholi yetishtirish, 1 kilogramm sholini 15 ming so'mdan sotish mumkin. Shu bilan birga, aholi daromadining yarmiga yaqinini xorijlik mehnat muhojirlari yuborgan pullar tashkil etishi qayd etildi. Chunki mahallada tashqi mehnat migratsiyasi yuqori darajada. Maktabni tamomlagan yoshlarning aksariyati Rossiya Federatsiyasi va Qozog'istonga ishlash uchun ketishadi. Oilasi bilan boshqa davlatga ishlash uchun ketayotganlar ham bor.

Mahalla yaqinida temir yo'l yuk vagon stansiyasi mavjud bo'lib, u orqali tumanga temir yo'l orqali kelayotgan yuklar tarqatiladi. Ushbu yuklarni tashuvchi avtomashinalar yo'lining yomon ahvoli tufayli muayyan qiyinchiliklarga duch kelmoqda.

Tumandagi oliy ta'lim muassasalariga o'qishga kirgan yoshlar, jumladan, qizlar soni o'tgan yillarga nisbatan ortgan. Keyingi yillarda ota-onalarning oliy ta'lim muassasalarida qizlarning o'qishiga munosabati sezilarli darajada yaxshilandi. Ammo mahallada oliy o'quv yurtini tamomlagan yoshlar, ayniqsa, professor-o'qituvchilar uchun ish o'rinlari yetarli emas.

Ishsiz ayollar va yoshlarni tikuvchilik, qandolatchilik, sartaroshlik, milliy hunarmandchilik kabi 5 ta yo'nalish bo'yicha o'quv kurslari tashkil etish uchun mahalla hokimligi tomonidan 200 million so'm grant yutib oldi. Bu yerda mashg'ulotlar bepul bo'ladi. Ushbu loyiha 2025 yil iyunigacha amal qiladi.

Mahalla tashqarisida sport zali, stadion kabi sport inshootlari qurish uchun joy ajratilgan. Bu inshootlarni qura oladigan tadbirkorlar yetarli. Bu saytlarda yoshlarning band bo'lishi uchun turli sport tadbirlarini o'tkazish mumkin. Biroq yo'lining ahvoli yomon bo'lgani uchun odamlar u yerga bormaslik ehtimoli yuqori. Tadbirkorlar esa tavakkal qilishni xohlamaydilar. Shuningdek, ishtirokchi xotin-qizlar mahalla hududida ishlab chiqarish va to'qimachilik korxonalari barpo etilishini istaydi. Shunda ishsiz xotin-qizlar doimiy ish bilan ta'minlanar, oila daromadlari ko'payar, ayollar ham mustaqil daromadga ega bo'lar edi. Biroq bu ishni boshlash uchun avvalo yo'lni ta'mirlash kerak.

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

Tuman – Xiva mahallasi: Mehnat guli)

Сана: 19.09.2024

Худуд: Хоразм вилояти, Бозор тумани, Меҳнатчил маҳалласи

Лойиҳа номи: «Хоразм вилояти раён, Хоразм вилояти ички сўғарилган таъмироти»

№	Маҳалла номи/Ташкилот	Ижтимоий мақом/лавозим	Ф.И.Ш.	Телефон рақами	Имзо
1.	25-сонлик маҳалла	ўқитувчи	Ғишмиев Азиза		
2.	Бошқаланиш	Ташкилот	Маммадинов Маржон		
3.	Маҳаллачилар КФЙ	ишчи	Маммадинов Насрид		
4.	Маҳаллачилар КФЙ	тадбиркор	Ўсманов Санобар		
5.	Маҳалла 25-сон	ўқитувчи	Азизова Солида		
6.	Маҳаллачилар КФЙ	ишчи	Маммадинов Дилноза		
7.	Маҳаллачилар КФЙ	назоратчи	Маммадинов Бахтиёр		
8.	Маҳаллачилар КФЙ	ишчи	Маммадинов Дилноза		
9.	Маҳаллачилар КФЙ	раис	Маммадинов Хушнуд		
10.	Маҳаллачилар КФЙ	назоратчи	Маммадинов Фарҳад	86 024 00 00	
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					

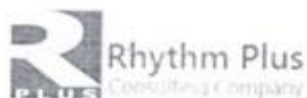

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

Tuman – Beruniy mahallasi: Lolazor

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

Сана: 20.09.2024

Худуд: Ўзбекистон Республикаси, Тошкент вилояти, Ўзбекистон

Лойиҳа номи: «Ўзбекистон Республикаси, Тошкент вилояти, Ўзбекистон»

№	Ташкилот номи	Лавозими	ФИО	Контакт маълумотлари (e-mail)	Имзо
1.	Ўзбекистон	менеджер	Билалов Вилор		
2.	Ўзбекистон	менеджер	Ахмедов Фарид		
3.	Ўзбекистон	менеджер	Ахмедов Фарид		
4.	Ўзбекистон	менеджер	Ахмедов Фарид		
5.	Ўзбекистон	менеджер	Ахмедов Фарид		
6.	Ўзбекистон	менеджер	Ахмедов Фарид		
7.	Ўзбекистон	менеджер	Ахмедов Фарид		
8.	Ўзбекистон	менеджер	Ахмедов Фарид		
9.	Ўзбекистон	менеджер	Ахмедов Фарид		
10.	Ўзбекистон	менеджер	Ахмедов Фарид		
11.	Ўзбекистон	менеджер	Ахмедов Фарид		
12.	Ўзбекистон	менеджер	Ахмедов Фарид		
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

Tuman – Beruniy mahallasi: Tinchlik

Сана: 20.09.2024

Хууд: Қаракентдан Республикаси, Беруний 8-и, "Тинчлик" М.Б.И.

Лойиҳа номи: "Қаракентдан Республикаси, Қўғи Виллои илк ва Сўғи Виллои Қўғи Виллои".

№	Маҳалла номи/Ташкилот	Ижтимоий мақом/лавозим	Ф.И.Ш.	Телефон рақами	Имзо
1.	Қаракент М.Б.И.	Ташкилот рақами	Ибраҳим Сўғи		Ибраҳим
2.	Қаракент М.Б.И.	Ташкилот рақами	Айибов Виллои		Айибов
3.	Қаракент М.Б.И.	Ташкилот рақами	Қўғи Виллои		Қўғи
4.	Қаракент М.Б.И.	Ташкилот рақами	Қўғи Виллои		Қўғи
5.	Қаракент М.Б.И.	Ташкилот рақами	Қўғи Виллои		Қўғи
6.	Қаракент М.Б.И.	Ташкилот рақами	Қўғи Виллои		Қўғи
7.	Қаракент М.Б.И.	Ташкилот рақами	Қўғи Виллои		Қўғи
8.	Қаракент М.Б.И.	Ташкилот рақами	Қўғи Виллои		Қўғи
9.	Қаракент М.Б.И.	Ташкилот рақами	Қўғи Виллои		Қўғи
10.	Қаракент М.Б.И.	Ташкилот рақами	Қўғи Виллои		Қўғи
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					

BRNIP-2, Mahalliy avtomobil yo'llari tarmoqlarini rekonstruksiya qilish loyihasi
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi, 2025 yil fevral

Fokus-guruh muhokamasi va ayollar vakillari bilan jamoatchilik maslahati*Ishtirokchilar: "Tinchlik" MJT ayollari**Qoraqalpog'iston Respublikasi Beruniy tumani**Sana: 20.09.2024 y**Moderator: Mavlanov B.*

Loyiha doirasida ta'mirlanishi rejalashtirilgan yo'l shahar markazidan o'tadi "Tinchlik" mahallasi. Bu yo'l tumandagi yana bir qancha mahallalardan ham o'tadi. Bu yo'ldan jami mahalla aholisining yarmiga yaqini foydalanadi. Mahalla ahli shu yo'l bo'ylab tuman va viloyat markaziga boradi. O'quvchilar maktabga ham asosan shu yo'l bilan boradilar. Bu yo'lning o'ta yomon ahvoldaligi mahalla aholining kundalik hayotida turli qiyinchiliklarni keltirib chiqarmoqda. Yo'lda turli o'lchamdagi son-sanoqsiz chuqurchalar paydo bo'lgan. Bu chuqurchalar yozda chang va tuproqqa to'lib, yomg'ir paytida loyga aylanib, yo'l bo'ylab tarqaladi. Piyodalar yo'lagi bo'lmagani uchun odamlar ham yo'l bo'ylab yurishadi, chunki yo'lning tuproq qismi loy yoki chang bilan qoplangan.

Markaziy yo'lning yomon ahvoli tufayli, baxtsiz hodisalar tez-tez sodir bo'ladi. Yaqinda yo'l-transport hodisasi ro'y berib, 19 yoshli yigit halok bo'ldi. YTH ishtirokchilarining so'zlariga ko'ra, bu yo'lning o'ta yomon ahvoli tufayli sodir bo'lgan. Chunki haydovchi mashinasini ariqqa tushib ketmaslikka urinib, qarama-qarshi tomondan harakatlanayotgan mashina bilan to'qnashib ketgan.

FGD davomida ma'lum bo'ldiki, yo'lni ta'mirlash vaqtida zarar ko'rishi mumkin bo'lgan noturarjoy mulklari mavjud. MCG raisining so'zlariga ko'ra, ushbu mulk egalari yo'l ta'mirlash vaqtida ularning vayron bo'lishi mumkinligini bilishgan va mulkka yetkazilgan zararni qoplashni talab qilmaydilar. Bu taxmin ba'zi FGD ishtirokchilarida shubha uyg'otdi.

Suhbatdoshlarga ma'lumki, yo'l ta'mirlash vaqtida ayrim uchastkalarda harakat vaqtincha to'xtatiladi. Bu yo'lni vaqtincha o'zgartirishi mumkin bo'lgan aylanma yo'llar mavjud, biroq FGD ishtirokchilarining fikricha, avtomobillarning ichki yo'llarda harakatlanishi turli muammolarga, jumladan, ichki yo'llarning buzilishiga olib kelishi mumkin.

Loyihalash ishlari doirasida piyodalar yo'lini yo'ldan alohida qurish kerak. Shunda piyodalar xavfsizligi ta'minlanadi. Aslida, yetarlicha uylar va yo'l o'rtasida piyodalar yo'li uchun joy. Yo'lakning qurilishi hech kimning mulkiga zarar

yetkazmaydi. Suhbatdoshlarning ishonchi komilki, bu borada aholi orasida norozilik bo'lmaydi. Chunki bu yo'l qurilayotganda dastlab chekkada piyodalar yo'lagi bor edi, hozir ham bor, lekin qisman shaklini yo'qotgan. Bu piyodalar yo'lagini ham ta'mirlash kerak. Shuningdek, yo'l belgilari, svetoforlar, ko'cha chiroqlari o'rnatish, piyodalar o'tish joylarini belgilash, jamoat transporti bekatlarini qurish taklif qilinmoqda.

Mahalla aholisi uchun jamoat transporti yo'q. Tuman yoki viloyat markaziga borish uchun aholi shaxsiy taksi yoki shaxsiy avtomashinalardan foydalanadi. Ayrim ishtirokchilarning fikricha, shaharga avtobusda borish shart emas, taksi (Damas) yetarli. Ularning so'zlariga ko'ra, avtobuslar jadvaliga amal qilinmagani bois aholi taksidan foydalanishni afzal ko'radi. Yo'l ta'mirlanib, yaxshi holatga keltirilsa, taksilar soni, transport harakati ham ko'payadi. Yo'lda ketadigan vaqt sezilarli darajada kamayadi. Biroq, boshqa ishtirokchilarning fikricha, tuman uchun jamoat transporti zarur. Ishtirokchilar bu borada turlicha fikr bildirishdi. Hozirda tuman markaziga taksida yo'l 30-35 daqiqa davom etadi, yo'l haqi 5 ming so'm.

MGS vakillari taklif etilayotgan Loyiha haqida eshitdilar, ammo FGD ishtirokchilari va mahalla aholisining aksariyati markaziy yo'lning kapital ta'mirlanishi haqida eshitmagan edi.

MKH raisi, xotin-qizlar maslahatchisi, mahalla yoshlar yetakchisi, mahalla davlat organi tomonidan tayinlangan vakil, profilaktika inspektori uchun alohida Telegram kanallari mavjud bo'lib, mahalladagi deyarli barcha xonadonlar ushbu kanallarga a'zo. Ishtirokchilarning so'zlariga ko'ra, ushbu kanallar yo'l qurilishi ishlarining borishi, loyihaning borishi haqida ma'lumot berishi mumkin. Bundan tashqari, yig'ilish ishtirokchilari tomonidan ta'mirlash ishlarining sifati, belgilangan muddatlarga rioya etilishi, atrof-muhitga yuzaga kelishi mumkin bo'lgan ta'sir va aholi mulkiga yetkazilishi mumkin bo'lgan zararlarni nazorat qiluvchi 10 kishidan iborat jamoatchilik nazorati guruhini tashkil etish g'oyasi ma'qullanadi.

Mahallaning bugungi kundagi asosiy muammosi markaziy yo'lning yomon ahvoli bo'lib, u orqali harakatlanish xavfli hisoblanadi. Biroq, mahalla ahlini yo'lning yomonligidan tashqari, boshqa muammolar ham bor. Masalan, mahallada markazlashtirilgan suv ta'minoti yo'q. Aholi ichimlik uchun filtrlangan suvni 10 litrli idishlarda sotib oladi. Maishiy ehtiyojlar uchun esa ular 16-18 metr chuqurlikdagi qo'l "nasos" yordamida olingan suvdan foydalanadilar. Bunday suv

sho'r hisoblanadi va ichishga yaroqsiz. Tualetlar nasosdan oqilona masofada joylashgan.

Mahalladagi barcha xonadonlarda "tomorka" bor. Aholi ushbu bog'larda yetishtirilgan meva-sabzavot va boshqa qishloq xo'jaligi mahsulotlarini o'z ehtiyojidan ortiq bozorga sotmoqda. Uy xo'jaliklarida asosan qoramol va qo'y boqiladi.

Mahalla hududida xotin-qizlar doimiy ish bilan ta'minlanadigan sex yoki ishlab chiqarish korxonasi yo'q. Tuman markazidagi tikuvchilik korxonasida 50 nafarga yaqin mahalla xotin-qizlari mehnat qilmoqda. Ular oyiga 1,5-2 million so'm maosh oladi. Kompaniya ularga avtobus ajratdi. FGD ishtirokchi ayollari shunday zavodlar mahallaning o'zida ochilishini istaydi.

Bu yo'l ta'mirlansa, zamonaviylashtirilsa, mahallaning asosiy muammosi hal bo'lardi. Yo'lning kapital ta'mirlanishi natijasida aholining tomorqasida yetishtirilgan dehqonchilik va chorvachilik mahsulotlarini tuman markazidagi bozorda sotishi osonlashadi. Mahalla ayollari haftasiga 2-3 marta bozorga yoki boshqa ishga borishga majbur. Bugungi kunda yo'lning ahvoli yomon bo'lgani uchun taksilar juda sekin va yo'l haqi qimmat bo'lgani uchun buning uchun qo'shimcha vaqt va mablag' sarflashga majbur bo'lmoqda. Yo'l kapital ta'mirlanib, talab darajasiga keltirilsa, oliy o'quv yurtlariga kirish imtihonlariga tayyorgarlik ko'rish maqsadida tuman markazidagi turli kurslar va repetitorlarga qatnaydiganlar, ishga borib, boshqa kasb-hunarlarni puxta egallaganlar uchun ancha qulaylik yaratadi. Bunday kurslar mahalla yoshlari orasida juda mashhur.

Mahallada ishsizlik darajasi yuqori. Ayollar mavsumiy qishloq xo'jaligi ishlariga vaqtincha jalb qilinishi mumkin. Masalan, paxta terimi mavsumida ular paxta terish, meva qadoqlash va boshqa qishloq xo'jaligi ishlarini bajarishadi. Ba'zi ayollar mahalliy maktab, bolalar bog'chasi va tibbiyot punktida ishlaydi. FGDda qatnashgan ayollarning so'zlariga ko'ra, mahalla aholisining asosiy daromadi ichki va tashqi mehnat muhojirlari yuborgan puldir. Mahalladagi 20-40 yoshli erkaklar, ba'zan esa ayollar Toshkent, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston Respublikasiga ishlash uchun boradilar. Jamiyat a'zolari Loyiha doirasidagi oddiyroq vazifalarni bajarishga jalb etilsa, oila daromadlari oshadi. Mahallada bu ishga tayyor yoshlar yetarli. Bugungi kunda mahalladan migratsiyada bo'lmagan ishsiz erkaklar tuman markaziga bir martalik ishga ketmoqda.

Mahallada tibbiyot punkti bo'lsa-da, aholi betob bo'lsa, markaziy tuman poliklinikasi mutaxassislariga murojaat qiladi. Yo'l sharoitining yomonligi va yo'l narxining yuqoriligi tufayli ko'pchilik ayollar muntazam tibbiy ko'rikdan o'tmaydi.

Ilgari mahallada yirik loyihalar amalga oshirilmagan. Suhbatdoshlarning fikricha, Loyihani amalga oshirish jarayonida boshqa joylardan ishlash uchun kelganlar va mahalliy aholi o'rtasida hech qanday nizolar kelib chiqmaydi. Boshqa tomondan, aholi yo'l qurilishida ishlashi, o'z transportidan foydalangan holda xizmat ko'rsatishi, ovqat pishirishi va hokazo.